

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

Ročník XXVI.

CHICAGO, 15. SRPNA 1904.

Číslo 8.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Všude u nás mluví se o obmezení práce dětské a přec poslední sčítání dokazuje, že ve Spojených Státech dosud jest v různých oborech práce a to mnohdy dosti těžké 1,264,411 chlapců a 485,767 děvčat. V těch kterých státech mají zákony na obmezení práce dětské, jinde však jsou notně pozadu.

“Zdá se mi,” píše nám jeden dobře smýšlející bratr, “že nová redakce obrala si za cíl hanět všechno, ať jest to cokoli.” — Nikoliv, po dlouhou řadu let u nás chválilo a chválí se šmahem všechno, ať to bylo neb jest cokoli — a my chceme jen viděti, půjde-li nám k duhu trochu nepokryté, upřímné pravdy. č.

Kdyby již slety a závody naše nebyly k ničemu jinému, nežli, že po letech sejdem se ti “staří”, ti mnozí, již druhdy stáli po boku našem a vynikají nyní třeba v řadách jiných, jen když českých a bratrských, sejdem se my ti mladší a po tuhé práci se navzájem poznáme a k další činnosti pobídneme, to již stačí a prospěje.

Náš V. V. zaslouží veškeré uznání za obstarání skutečně krásných cen pro junáky naše a ještě krásněji vyjímala se každá ta ratolest lipová, každý ten jednotlivý lístek lipový, který s uzardělou lící a radostí v oku, jako poklad vítal každý vítěz a každý bratr s ním bez rozdílu, každá sestra. Jim i ten lístek postačil, aby nadchl je. Jak šlechetné a čestné závodu N. J. S., jež ukázala vůli nejlepší ku společnému všech nás sbratření a posile.

Pro podruhé bude dobře, zapamatujeme-li si, že jeden člověk rozhodně vše nikdy a nikde sám zmocí nemůže, zvláště o sletu jako onen náš minulý právě. Není dobře, když vrchní náčelník musí si sestavovati a pořádati náradí na závodisti sám, když již se má nastoupit. O takové a podobné práce měl by pečovati místní výbor, aneb měl by se zřídit odbor technický, jenž v čas nejen o rozestavu, ale i lepší náčiní na cvičiště se postará a vše v čas umístí, aby nebylo zbytečného zdržování.

Rádi bychom již jednou přesvědčili naše sokoly o tom, že pořádáme-li někdy vážnou slavnost sokolskou, měli bychom na prvním místě býti toho bedliví,

aby slavnost taková od počátku až do konce měla ráz vážný, ráz důstojný. Komické výstupy, (často dosti pochybné kvality), veselé kuplety a p. mohou býti dosti dobré při jiné příležitosti, mohou jisté kruhy našeho obcenstva třeba bavit — ale kde jedná se o důstojné předstoupení Sokolstva před širší veřejnost, tam by se program bez podobných čísel velmi dobře obešel.

Jestli někdo šíří znamenité ponětí o Američanech, tož jsou to dojista plavci, námořníci a jich důstojnictvo z těch kterých válečných lodí Strýce Sáma. Tak minule naše válečné lodě přijely do Terstu a byly uvítány přímo skvostně tamními úřady a lidem a za to odvděčili se Američané pěkně. Opili a suroví táhli ulicemi města, uráželi kolemjdoucí občany, v hostincích a kavárnách nechtěli platit, brali si stříbrné lžičky “na památku” atd., takže mnozí byli zatčeni. Jaké tam pak musí v Evropě o nás míti ponětí? A tohle není poprvé, kdy se ti naši “modří” tak zapoměli.

Poslední den slavností sokolských, sletu a závodů našich zasvěcen byl památce Tyršově a smutek zmocnil se řad našich, připomínajících sobě smrt velikána našeho právě v těchto dnech před dvaceti lety od nás a našich drahých ve vlasti staré, se odebravšího, tam odkud není návratu. Vzpomínali jsme jej a práce jeho nezměrné a znovu v srdcích našich oživilí vzpomínku, již i dítkám našim v jaré mysle i na dále vštěpovati hodláme. Kéž u nás tak je na dlouho a po mnohá ještě leta. Památce Tyršově neskonala budiž úcta a práci jeho všecken zdar, všude kam jen myšlénka jeho pronikla.

Stále se u nás vede nárek na to, že náš dorost jest tak zdemoralisovaný, že nemá pro nic ušlechtilého smyslu, že tance a pitky a s tím spojené často surové uličnictví jest jediné, pro co ta mládež žije — a na vzdor tomu ty armády klubů, které mají hlavně demoralisaci českého živlu na svědomí, těší se neobmezené přízni veřejnosti. Stačí jenom, aby nějaký ten klub — čím blbější jméno si vybere, tím je populárnější — jednou do roka pošimral veřejnost nějakým na pohled “šlechetným činem” (někdy to spraví pětka) a má potom výsadu na demoralizaci našeho lidu na delší dobu zajištěnou. Hříchy těch klubů, spáchané

na naši veřejnosti jsou veliké — ale proč by nehřešily, když odpustky jim přijdou u nás tak lacino. č.

Památník N. J. S. již vyšel a sice prací bratří a sester společnou a výhradně jejich. Pčinili jsme se, vedle povinností povolání našeho a měli vůli dobrou, naskytnou-li se však na vzdor snaze naší nějaké nedostatků, žádáme za prominutí, neboť na mnohá místa psali jsme tři až čtyřikrát, aniž liknavost mnohých dala se přemoci, aniž na dotazník náš se odpovědělo, aneb příspěvek žádaný poslán byl. Úprava i obsah doufáme že obrazem našim věrným a tu jen zbývá, má-li kniha naše dosíci žádoucího úspěchu, aby sbory naše postaraly se o rozšíření její.

Na paměť všeho toho co za dobu pět a dvaceti let Národní Jednotou Sokolskou ve Spojených Státech bylo vykonáno, nezištně vykonáno, na doklad toho, že snahy její a myšlenka naše sokolská pevně zapustila kořeny v lidu našem v minulosti, honosíc se šťastnou přítomností, vydal V. V. pořadatelství našim knihu, obraz to činnosti naší a výhradně práce sokolů a sokolek. Schází knize třeba mnohé, avšak učinili jsme, seč se dalo, na síly naše i těšíme se, že kniha milého doznala přijetí i děkujeme vřele těm, kdož při sestavování nám nápomocni byli, aneb pracemi svými přispěli a jen na prospěch vlastní hodnoty knihy, vlastního povzbuzení v budoucno.

Nemajíce u nás tolik příležitosti pořádati tu i onde bez většího nákladu a námahy různé odborné a širším kruhům přístupné přednášky a rozhovory, aniž majíce tolik přednáškových sil odborných, abychom co nejdále u poučení lidu našeho pronikli, zavedli jsme do-tyčné rubriky do listu našeho i těší nás jen, že namnoze dostává se práci naší uznání. Na tom však není dosti, neměli bychom zůstat při pouhém souhlasu, pokývání a pochválení, při pouhém úsměvu se zálibou, při hrdém prohlášení, že list náš snaží se. Za prvé vše co psané a k poučení nás všech vzájemnému měli bychom předčítat si ve schůzích, hovořit o náhledech redakčních a jiných článcích odborných, přednášet, učit se a přednášet a psát, hojně listu psát ze všech oborů práce a vědění a co hlavního zjednávat listu odběratele i oznamovatele.

Není-li náležitý rozvrh práce, pak se obyčejně plete jeden druhému do všeho a postup vlastní dle toho vypadá. Tak bylo i na sletu našem a závodech minulých. Již z toho ohledu jsme pro technický odbor, aby nemusel vždy místní výbor odnést vše za jiné, stejné pašáky, již třeba dovedou hodně křičet, ale rozumí na příklad vypsáním prostným s kůželi asi jako koza petrželi. Mimo to sbor soudců musí být rozdělen dle schopností svých a znalosti toho kterého nářadí veškerého, jakož i prostných, zvláště oněch povinných

v listě našem do podrobně popsanych a ilustrovaných před časem. Ukazovatelé na povinná prostná měli by být též a to nejen pro borce, ale i sokolky. Dojem ruší se rozhodně, když spocený a unavený náčelník musí litat s místa na místo a ukazovat sám ve chvíli poslední.

“Věc sokolská znamená tělesné a mravní odcho-ování národa”. Tato slova pronesl nezapomenutelný tvůrce Sokolstva — M. Tyrš. Ne jenom tělesné vychování, ale též výchova mravní! Tělesná výchova a mravnost musí jíti ruku v ruce. Není snad nadšenějšího zastance výchovy tělesné nad nás — ale jenom potud, pokud s touto kráčí ruku v ruce mravnost. Krása tělesná musí jíti ruku v ruce s krásou duševní, s mravností. Jenom tenkrát můžeme se zvatí sokoly. Může nám sokol prováděti ty neobdivuhodnější výkony na nářadích, není-li zároveň charakterem, jest pouhým gymnastem, jakých vidíme spousty v cirkus, ale žádným sokolem! A vidíme-li někdy lihovinami přemoženého “sokola”, malomocně se potácejícího, pohlížíme na něho vždy jako na hnusnou skvrnu na čistém jméně sokolském. č.

Doporučujeme všem škarohlidům, jimž Sokolství jest nickou a Sokolství americké teprvé, aby přečteli si svědomitě a pilně sestavenou statistiku N. J. S., jakž nalézají se v knize její vydané na paměť pětadvaceti-letého trvání téže. Není třeba slov, tu mluví nad vše jasněji číslíce, dokazující tu práci, tam čin na prospěch celku a lidu vůbec, onde opět doklady co námahy třeba, aby někde i věc nejlepší pronikla. Statistika sestavena byla dle zpráv úředních těch kterých sborů, jak na dotazníky vyslané odpověděly a třeba byla v tom ohledu pokusem prvním v řadách našich, třeba některé menší sbory neodpověděly vinou vlastní liknavosti, tož přece jest jen obrazem činnosti N. J. S. nejlepším a nejspolehlivějším. Jest to tepna žití našeho, kterouli ohmatáme, přesvědčíme se, že vlastní proud není ještě v tom tak zle, ba že v práci skutečně a nezištně jako celek vynikáme.

Roku 1901 o čtvrtém sletu všesokolském v Praze N. J. S. dala se zastupovati pěti členy v kroji a sice členy to ze dvou jednot, jakž psáno jest v dotčeném díle slavnostním, na str. 181 a na str. 183 téže skvostné knihy, čteme zdravici našeho V. V. N. J. S. ve Spoj. Státech na místě druhém. Kniha vyšla redakcí dr. Scheinera své doby. Že tehdy N. J. S. nemohla vzhledem na neutěšené poměry finanční vyslati četnu borců ku velkolepým slavnostem Sok. českého v Praze, litoval tehdy každý z nás a proto jen rádi zaznamenáváme již dnes po sletu našem, že jeví se hnutí, abychom o příštím sletu v drahé vlasti naší staré ani na cvičišti nescházeli, k zápolu se dostavili. K cíli tomu již ode dneška pracovati by se mělo v jednotlivých sbo-

rech našich a zakládati fondy cvičicích, tak aby otázka finanční nemohla býti na závalu, zejména tam, kde členstvo jakž u nás po většině z dělného, avšak pilného i spořivého lidu sestává.

Není pochyby a nemůže býti, že účastenství bratří nenáležících k N. J. S., vedle účastenství našich sester sokolek při závodech našich budou můstkem mocným a pevným k odstranění všech těch malicherných sporů, jež tu a tam ještě na úkor dobré věci naši uměle se udržují. Vždyť dobrý příklad náš na zlepšení listu našeho došel ohlasu i u řádu Č. S. P. S., jež spolu s námi dlely na jubilejním sjezdě svém v St. Louis, slavíce paměť padesátiletého trvání. Jak bratrsky jsme je pozdravili, tak bratrsky odpověděly nám, že sokolové na příště do řad Č. S. P. S. do třiceti let bez vstupného přijímání býti mají. Výborně vykonáno a dojista prospěje k utužení řad svobodomyšlných. Jen dále tak a přidáme-li k tomu trochu toho opravdového bratrství a skutečné práce podle vzorů našich nezištné, mohou dostaviti se výsledky nejlepší na prospěch jednot obou.

Podle soudu našeho dva ukazovatele povinných na nářadí nestačí a jestli náhodou dva junáci jako Tesař a Jadrníček stačili s námahou nadlidskou o posledních závodech není ještě důkazem, že tak musí být na příště. Takováto dřina za děsného úpalu slunečního se všemi druhými "příjemnostmi" se nám rozhodně již se stanoviska lékařského nezamlouvá, tak jako různé ty titulatury mnohých bratří na vzájem a to opět s jiného stanoviska. Jsme rozhodně pro zachování kázně sokolské nejen na cvičišti, ale i vedle něho, rádi jsme také po práci sami veselí, avšak neradi zapomínáme se vůči náčelníku svému, aneb soudci, ale ti se také nesmí zapomenout, třeba bylo v hodině sebe pozdější a na místě kterémkoli. Proto hoši naši se nám právě líbili, že povstale spory a nedorozumění hleděli srovnati vždy a za v čas, přispívajíce tak jen k dobré věci naší celkové, dávše na jevo, že nebyly to pouze ceny k vůli nimž s chutí pustili se v zápas čestný.

Podle výsledku závodů našich viděti, že rosteme, že mohutníme i doufáme pevně, že za pomoci bratří všech jednot nesdružených a milých sester našich budeme záhy tvořiti jednu velikou rodinu sokolů v Americe. Ta však musí nevyhnutelně míti pro sestry naše ženy a děvy cvičitelkami, aby celku tím více se prospělo. Která pak děva naše, zvláště učitelka na školách veřejných, věnovala by se první vyučování tělocviku, snažíc se získati odborné vzdělání v ohledu tom na některém ústavě, zvláště onom německém v Millwaukee, kde i anglicky se učí, klestíc si dráhu jako dobrá cvičenka ve sboru svém, bude první českou učitelkou tělocviku, ta dojista nikdy tohoto kroku by nelitovala. U nás jako cvičenka pochopí soustavu

naši, u Němců se také může lečemeš přiučit a americké kroky a cvičení školní záhy pochyti na ústavě jmenovaném, takže byla by na nejvš dobře připravena prospěti věci naší, aniž by zůplna jen na nás odkázána byla. Takováto neodvislost se vyplatí v každém oboru a mnohý cvičitel sborů našich celé litanie by vám mohl o tom pět.

Od té chvíle, co svět užasnul nad tou houževnatostí, jakou projeví Japonci naproti Rusům, veřejný tisk zabývá se čilým tím náručkem čím dál tím více a v poslední době není snad jediného měsíčníku, jenž by neměl delší pojednání o způsobu života Japonců. Z různých těch pojednání vysvítá, že Japonci provádí to, co my vzdělanější pouze hlásáme a sice na prvním místě střídme jedí, vystříhají se lihových nápojů a velkou pozornost věnují cvičením tělesným. "Tyto tři věci činí Japonce zdravým, statným a nadpomyšlení vytrvalým," praví jeden cestovatel. Střídmost v jídle a pití a k tomu tělesný pohyb — jak jednoduchý a jak laciný to prostředek k zachování si síly a zdraví — ale my pokročili na laciné věci nevěříme. Drahá jídla, vzácné lihoviny, pohodlný život — to je "nóbl" — a kdo pak by u nás chtěl být takovým plebejcem, aby nebyl nucen jeti každý rok do nějakých drahých lázní, aby svůj porouchaný systém za drahé peníze přivedl trochu do pořádku? č.

Br. Bohdanecký v posledním dopise svém vypravuje o jednom new-yorském hostinském, který předstoupil před veřejnost českou následujícím oznámením: "Genius hudební Ant. Dvořák mrtev. Památka jeho oslavena bude v této místnosti důstojnou taneční zábavou." — Nejpodivnější věcí při tomto zcela originálním oznámení jest to, že se tomu br. Bohdanecký ještě diví. Tam, kde nemůže se odbyti jediný koncert, jediné divadlo bez oznámení, "že na konec bude taneční zábava", tam, kde při stavbě národních budov, těch "ohnisek vlasteneckého nadšení" tanci vykázano jest vždy první a nejlepší místo, tam, kde lid byl a jest stále poučován, že "tančení do bílého rána a vypítí hodně piva" jest nejhlavnější podmínkou zdatu "ušlechtilých zábav", tam, kde poučné přednášky musí se doprošovati pořadatelstva tanečních škol o přenechání místností, tam, kde lid neslyší a nevidí nic jiného, nežli tanec a zase tanec a pak zase tanec, můžeme se diviti, že ten náš lid i památky velikých mužů uctívá tancem? č.

Prostná a pořadová slavila v St. Louis pravé triumfy a o cvičení veřejném byla jediná na pořadu sokolského dne. Lid při pohledu na junácké paže, bystrý hled a hbitý pohled borcův a ladný, elegantní pohyb sokolek byl pln nadšení a vítal jedno číslo za druhým pochvalou. Zvláště sokolky z New Yorku, Chicaga a St. Louis poskytl obecnstvu požitky, jenž zároveň

klestil cestu k srdcím lidu českého věci naší. Není tedy vždy výkon krkolomný vše, jako není ještě vše cena pouhá. Pravda byla práce to a důkaz její bez formalit, bez třepení, alegorických vozů, fábory a frázi spousty, skvostných průvodů a p.—ale práce a taká práce, že k činům dalším nabádá. Co nám po tom, že prý místní výbory nepostarali se o takový průvod jako byl své doby v Chicagu o "českém dnu", co nám záleží, jestli nějaký šmok, anglický zpravodaj "žlutého tisku" o nás jen dva, tři řádky napsal — nám stačí vědomí vykonané práce, jež listy odborné a odborníky uspokojila, výsledky na něž jsme hrdí a s námi každý přítel tělocviku.

Na mezinárodní závody turnerského Bundu Severo-Amerického odbyvané na světové výstavě v St. Louis poslali Němci z říše četu turnerů nejlepších a posilnice práci bratří svých ve Spojených Státech, dokázali kruhům nejširším nejen veškeré výhody soustavného tělocviku, ale hlavně soustavy německé. Byli to borci z posledních Olympiád německých vybraní, cvičenci prvního řádu a výběr děl se tím způsobem, že hlavní město, sídlo Bundu, poskytovalo i městům menším a obvodům příležitost poslat své junáky nejlepší. A tak se stalo, že četa ta konala tu pravé divy, ne pouhým kotrmelcem, ne pouhým "gut-hejlováním", ale ukázkou činu pravého, výsledků práce soustavné, výsledků pochopení pravého bratrství, jež ani ta kaluž, ten oceán, nebyli s to odstrašiti. A jak ten lid německý je všude vítal, jak slavil je a věnoval jejich skráň po celé té vlasti Němců amerických, té vlasti druhé. Přijeli na pozvání Bundu amerického, který odbyval sjezd na několik měsíců po sjezdu našem, jakž známo, přijeli a před tváří ciziny pomohli německé soustavě tělocvičné přímo báječně, co za tím bratří jejich, kteří tu zůstali, kteří tu domovem, k nové, užitečné a lepší práci posilnili, povzbudili.

Jedním z nejkrásnějších pravidel pro život jest: "chceš-li někoho posuzovati, jemu chyby vytýkati, zpytuj nejdříve svoje svědomí, nejsi-li podroben téměř chybám, nemáš-li tytéž slabosti co on." A pravidlo toto mohli bychom sobě vyvěsiti v sokolských síních vedle té řady krásných hesel, které při každé příležitosti opakujeme, jimž hlučně tleskáme, ale dle nichž se obyčejně nikdy neřídíme. Dopustí-li se v Čechách nějaký předák sokolský něčeho, co dle našeho pojmu nesouhlasí se zásadami ryzí svobodomyslnosti, strhne se hned pokřik na všech stranách, a byli bychom hned s to, odejmouti mu právo na název sokola. — Ale jak to vypadá u nás s těmi zásadami sokolskými, se zásadami ryzí svobodomyslnosti? Tázeme se někdy sebe na to? Či máme za to, že několik zvučných hesel, aneb nadšené, radikální prohlášení stačí? Kde jsou činy? Sokolové zanechme zbytečného rozčilování nad tím, píše-li některý sokol v Čechách slovo bůh

s malým anebo s velkým B, ale hledme dříve, abychom my stali se tím, čím dle těch pěkných hesel a těch prohlášení býti máme! Velice podivně vyjímá se, když některý sokol dnes chce stále "hrámat do duší té černé, tmářské havěti" — a zítra, pořádá-li se nějaká svobodomyslná manifestace, jde raději někam — hrát dardu.

Protiví se nám vyučování jakéhokoliv předmětu na školách, pakli jest šablonovitě a vyučování kreslení, jaké vídáme někdy o výstavkách mnohých škol venkovských rozhodně nevyhovuje. Kreslení dnes musí dít se jako vše pokrokové v souladu s přírodou a na troskách starého pedanství a šablony musí býti naprostá volnost, mechanická práce není umění a otrocké nápodobení nemůže rozhodně působiti na mysl dítěte umělecko-výchovně. A vedle toho stavíme hned tělocvik na školách veřejných. Také tu rozhoduje rozum co třeba každému jednotlivému žákovi a začne a nikoliv nějaký vzorek bez ceny. Odpor proti novotářům a strach před vývojem věci dobré nic nesvede, zejména nyní kdy v každém odboru práce vše běží se cestou volnou, ale ku předu. A když již jsme tak v tom, musíme zmíniti se i o špatném slabikování angličtiny, na kteréž na vyšších i školách se stěžuje, ba i v kolejích a universitách, zejména odborech profesionálních a p. Také tomu vyučuje se namnoze jako papouškování a žactvo v kořeny nezasvěceno snadno ovšem zapomene a v chyby upadá. Jest sice pravda, že to školství naše veřejné jest třeba "nejlepší" na světě v našich očích, ale jako vše musí pokračovati den ze dne, a ne zůstávati při tom si polichocení.

Divíme se často, čím to jest, že myšlenka výchovy tělesné nepronikla do širších vrstev našeho lidu, že na vzdor tomu, že Sokolstvo působí zde již půl století, myšlenka sokolská zůstává u většiny lidu neoceňována, nepochopena. Zpytujeme-li ale poněkud svoje svědomí, přijíti musíme k závěrku, že my jsme to právě, kteří neseme toho hlavní vinu. Veřejné produkce, nadšené krkolomné výkony nejsou s to, aby v širších kruzích pro takovou výchovu tělesnou vzbudily zájem, aby k takové výchově tělesné vzbudily lásku. A i to bratrství, o kterém při každé příležitosti tak rádi deklamujeme, existuje pouze v slavnostních řečích, anebo ve stanovách. Vyskytne-li se u jednoho sboru více nadšených pracovníků, byť vůli měli stejnou a jen cesty jejich byly rozličné, v krátké době nastane řevnivost, osočování, pomluvy, nepřátelství, a nikdo nedbá, že tím věc sokolská, pro niž všichni chtějí neb chtěli pracovat, velice trpí. A za takových poměrů se ještě divíme, že věc sokolská tak pomalu se šíří, že nezapouští v lidu kořeny tak, jak by zasluhovala. Někteří vidí hlavní překážku v tom, že půda prý není zde pro naši věc příznivou,

ale my s nimi nesouhlasíme. Půda jest příznivá, strom by se v ní ujal, rostl a mohutněl by, ale kdo mu v tom začasť nejvíce překáží, jsou samotní páni zahradníci.

č.

Slet náš náleží minulosti, avšak ještě nyní dmou prsa naše se radostným rozehvěním nad úplným zdarem práce naší sokolské, neboť po stránce technické závodům těmto žádné jiné z minulých N. J. S. se nevyrovnají, pokud vlastního výcviku se týče a přesnosti povinných výkonů jak tahových, tak švihových i volných jednotlivých boreů. Nastoupení a odstup od nářadí byl přesným a pořadová i prostná přímo skvostná. Pokrok jevil se všude znatelný a třeba nebylo ještě mnohé zcela dokonalé — a co vlastně býti může — jsme spokojeni. A což ta snaha jednotlivců po vyniknutí, ta snaha sester našich sokolek, aby jen po boku našem pilně pracovaly i na poli závodním, to nadšení, píle i kázeň, jak muselo vše působiti na diváka. Ano, odborníci jako Sullivan, chef dotyčného odboru tělocvičného na výstavě světové v St. Louis, Mo., a vrchní dozorce vyučování tělocviku na školách veřejných tamtéž A. E. Kindervater vyslovili se o našich prostných a cvičení sokolek kůžely zvláště pěkně, obdivujíce právem ty jejich snahy ukázati, seč zmůže žena přesným provedením cviků sebesložitějších. A na rozstup mohou dnes sestry naše ještě mnohemu borci býti vzorem, je opravdu za ruku vrchní náčelník sem, ani tam tahati nemusel, jakž na dojem ne právě příznivý na výstavišti jsme viděli, když hoši nastoupili. Z chyb se učíme a proto ven s nimi, na škodu nám nebude, ba spíš na prospěch, aniž vlastní pel zdaru bychom setřeli.

Zbývá nám ještě mnohé k vykonání, víme, že chyb dopustí se těleso každé, tak jako jednotlivci, členové jeho, víme ale také, že dokonalým nemůže býti za doby nynější zhora nic. Tolik měli bychom míti na zřeteli posuzující tak někdy ty vlastní nedostatky své, zapomínající stávajících poměrů a okolností, jakož těch mnohých našich začátků a materiálu, na jakém se budovalo. Nejlepším dokladem tu dojísta veliká organisace Č. S. P. S., která právě jubileum své padesátileté slavně si byla odbyla v městě, jež bylo jí kolébkou, v St. Louis, Mo. Dnes organisace ta jest svobodomyšlnou a před padesáti lety měla boha na každé stránce stanov svých. Pracovalo se pomalu s píli mravenčí, pečovalo o udržení se národnosti naší, výchovu mládeže nejprve v duchu českém, nyní i svobodomyšlném a výsledky, třeba nebyly ještě dnes úplné, jsou dalekosáhlé a nepozbývají dojísta svého významu, pakli v tom, či onom řádu jednotlivém dvou aneb více bratří posudky o "bratrství" se různí, aneb v náhledech o svobodomyšlnosti shodnouti se nemohou. N. J. S. dnes jako celek jest svobodomyšlná, jako celek, za vlažného, liknavého ramenáře všelikého

nemůže, byť i třeba tu, či onde měl vliv nějaký, pokud však týče se předáků, ať zde, či ve vlasti naší staré, vzorů tedy, tu rozhodně práva kritiky u veřejném jich vystupování máme. Chce-li někdo býti vzorem, ať jim ale také je.

Člověk s přesvědčením i odpůrce svého vzbuzuje úcty, ale co máme říci o člověku, který stále a stále hanobí svůj rod, svůj vlastní lid a v amerických listech hraje si na apoštola, jen aby tím většího obnosu stříbrných získal od různých náboženských obcí a tak zvané "American Tract Society", která mu platí. Tak čteme v náboženském listě "The Westminster", ze dne 16. července t. r. článek pod názvem "The Kingdom", z pera jistého rev. J. T. Farise, povídání přímo hrozné o těch českých nevěřících, řádění jejich, sebevražďách a známém letáku Cedar Rapidského Bratrstva atd. a o návratu z nevěry ku křesťanství právě toho, kdo všechny ty lže panu reverendovi našeptal, čili původce vlastního oněch známých "sebevražedných" letáků. Nechceme poskvřniti list náš jménem té zmije i podotkneme jen, že chlapík dal se nejen k tomu povídání vyblejsknout, ale vypráví "věřícím", jak se mu zjevil svatý Pavel a jak ted' v St. Louisu káže na základě bible. Ani bychom si toho nevšimli, kdyby vedle všech těch lží a snůšce blbých výmyslů netvrdilo to individuum, že dne 5. listopadu 1899 ve zvláštní schůzi Sokola, tělocvičného to spolku, kde mladíci jsou vychováváni pro život nevěrecký, byl napaden a poplván i vyloučen". Jestli se má to s tím zjevením svatého Pavla — a aby nemělo — tak jako s tím poplváním a útokem v Sokole, pak jest to jen čirý humbuk, a že humbuk jest, již rozum kusý poví. U Sokola byl ovšem chlapík vyloučen, ale každé té české sliny na českého zrádce a zaprodance bylo by škoda. Ani tolik "cti" u sokolů, mužů celých, by se mu nikdy nedostalo, za to, co na lidu svém spáchal.

Není radno zaváděti spory v jednu rodinu a nás také daleko. Otázka jen, pakli opravdu již jednou rodinou jsme, podle toho aspoň jak se nám měří, skoro dovolujeme si pochybovati. Tak jednatel V. V. N. J. S. poslal pozvání ku sletu našemu v St. Louis, Mo. úřednímu listu České Obce Sokolské a sice záhy po našem sjezdu a v listě tom pozvání uveřejněno bylo. U nás ovšem formalit, šablon a podobných titěrností neznajíce, očekávali jsme a to dojísta právem, že aspoň slet náš u našich v Čechách dojde povšimnutí, když více ne a došel — jen co jest pravda. Poněvač zprávy z Ameriky jsou prý bez toho sporé, podána o sletu zpráva v "Pražském Sokole" z jiných pramenů, nežli našich a to slavně v měsíci červnu t. r., jakož i o sjezdu N. J. S. před rokem odbývaným. K tomu podotýkáme, že úřední list N. J. S., list náš, od sjezdu v každém čísle o pracích našich přípravných psal a do Čech, tedy i na "Věstník" Č. O. S. a pražský "So-

kol" pravidelně posílán jest a tu mluví o zprávách "sporých" zdá se nám výmluvou skoro naivní. Od prvního čísla redakce naší vyšlého svědomitě pečujeme o to, aby naši obeznámení byli s každým krůčkem bratří našich ve vlasti staré, registrujeme vše a nabádáme, čerpající ovšem z listů jejich a tak bez formalit bez kudrlinek nevhodných volných lidí, píšeme dnes nepozvání o Arrasu, zítra o Lublani a těšíme se spolu s bratry v Čechách jejich úspěchům. Tak ale považujeme za svou povinnost a nic více, právem jen očekávající, že i nás se někdy vzpomene, nás sdružení asi pět tisíc lidí českých, oddaných věrně cviku ducha i těla, třeba v cizině, za to ale tím poctivěji a nezištně na zachování rodu svého. Proto, jestli upřímně želíme, že větve naší zaoceánské ve vlasti naší tak rádo se zapomíná, není prosím ještě výčitka toho všeho co jsme v ohledu i finančním vykonali, ani nám nenapadne, jako bolestně nás dojmá, že list seriosní, jako "Sokol" pražský za pár slov nepokryté pravdy, žel jen pravdy, poslal nám u příležitosti našeho sletu tak "znamenitou" zdravici, tak "skvostného" povzbuzení k práci. My mu jen děkujeme, tou těšice se nadějí, že v zájmu celku a shody, přičiní se na příště strany obě. —

Pod jedním praporem.

Tak šeptali jsme si patřice na ty naše hochy hotovící se k závodům a vidouce ty řady sester našich sokolek vedle těch bratří dobrých, již přišli k nám na vzdor mnohým překážkám a mnohemu předsudku nemístnému v jejich s námi nesdružených řadách, jako řadách našich. A šepot ten vyzněl, abychom tak děli jen pro nás samotné, ale již tu byla utkvěla myšlenka v mysli naší a ku podivu sotva se vynořila, jakobys ohlas její byl mohl vyčisti z tváře každého nás, již sletu a závodům v St. Louis, Mo., ve dnech 4. až do 7. t. m. jsme byli přítomni. Jak každý jsme se těšil tomu, že poprvé závodití budeme sdružení i nesdružení, bratři a sestry, ano i bratři naši slovenští, ba co říme všichni i tomu našemu závodu ducha jsme se těšili, té knize naší, jež dojdouc v čas, podávala nám výmluvnými číslicemi mnohý důkaz, mnohé práce...

Přijeli jsme do St. Louis, Mo. ve středu ráno, uvítání jsouce milými a ochotnými bratry sborů místních. Byly nás ale řady a což těch hostů našich, již provázeli nás ze všech těch osad českých odkud sokolici a sokolice si vylétěli. Místní výbor pořádající a ubytovací měl plné ruce práce a za to mu vděk náš upřímný, třeba nebylo zrovna vše nejlepší o takém návalu a mnohé práce nezvyklé. Nebyli jsme tu sami bratři a sestry ze Západu, ba naopak naši z New Yorku, Clevelandu, Detroit, Chicaga, Baltimore, Long Island a odjinud již hemžili se v obou sokolnách míst-

ních sborů v plném počtu. Jaké to shledání, jaká radost všech, tu bratřili jsme se znovu a znovu navzájem a jak byli jsme rádi, že se opět shledáváme u také příležitosti významné. Na každém oku vyčetl jsi dychtivost závodní a bratři i sestry připravovali se chutě k práci šlechetné, aby podali lidu našemu důkaz závodem život znamenajícím, co vše krásného, zdatného a pěkného u věci naší sokolské, pokud dostáli jsme úkolu našemu zejména u výchově mládeže naší a dívek našich i kam vývinem těla i ducha dospěli jsme, nastupující v práci druhého čtrtstoletí N. J. S.

Ve středu odpůldne svolal vrchní náčelník br. A. Haller, který již za účelem příprav dlel v St. Louisu několik dnů schůzi soudců poradní. Tajemníkem zvolen byl br. J. J. Hrbek ze Cedar Rapids. A tu opět se ukázalo, jak všichni přítomní jsme vycítili, že hosté naší jednot nesdružených s námi nejen na závodech, ale i v poradách všech předběžných náležitých podílu bratři a proto také zastoupení se jim dostalo. Br. Košar od Sok. Slávského byl mluvčím jejich, což potěšilo nás, neboť tak podán jen znovu důkaz o dobré všech nás vůli k budoucí práci společné. Milwaukee zastupoval br. Zahořík a Racine br. Rybáček. Poněvač bylo poprvé co k závodům připuštění byli bratři jednot nesdružených a sokolky, mimo členstvo N. J. S. bylo třeba připomenouti si, že pořadová s prostnými a nářadí patřily k závodu povinnému, na nářadí pak: hrazda, bradla, kůň na šír a na dél, vedle skoku vysokého, dalekého a o tyči, pro sestry sokolky pak prostná s kůžely, jak vypsána byla br. Hallerem mimo skok vysoký a daleký, volná cvičení společná. Vypracované stupnice na skoky podřídily se ovšem rovněž náležité kritice, však podle soudu našeho právě tato opatření vedla k pěkným výsledkům, pokud skoků se týče o těchto závodech, ač upřímně řečeno namnoze i ku sportu svádí a skok vedle cvičení jiných uhlazenějších neprávem tlačí v popředí. Skoky sokolek počínaly od dvou stop, daleký od šesti stop, kteréž opatření jest dojista moudré. Skok sám pak není nebezpečným, ba naopak prospívá svalstvu ženy, jež posily nejvíce potřebuje v okolí pánve a podél boku i kyčle. Orgány ženě vlastní nijak jim netrpí a poruchy tu možné není. Proto jestli žena nám rovna jest, jestli člověk jako my, proč se upejpat, proč tělu jejímu jen poskytovat co hlazené, fintené a nikoliv vše to co jinak jinému borci prospívá? Jestli z našeho stanoviska lékařského prospívá tělocvik tělu lidskému muži, proč by se měl upínati do jistých tak zvaných uhlazených forem nějaké estetiky, nějaké zvláštní soustavy "slabého pohlaví", jež my rovněž zdravým i silným chceme mít. Tak jsme si rozumovali, vidouce, že v ohledu tom s námi každý z přítomných soudců souhlasil zcela, když čtla se pravidla závodní. Cvičení na nářadí pozůstávalo jakž stanovy naše pravidlují ze čtyř výkonů a sice dvou volných a na každém nářadí, kdežto soudcové každé skupiny vypsalí pro přidělaná jim nářadí výko-

ny školní a sice vždy dva, každý na listek zvláštní, z nichž potřebné dva výkony se vylosovaly. Školní výkony ty pak musely být složeny rozhodně ze tří a nejvíce čtyř tvarů a pro oddělení boreů první třídy třetího a čtvrtého stupně, druhé třídy pak 2 — 3 stupně, kdežto pro oddělení třídy třetí určen stupeň druhý. Na hrazdě a bradlech ustanovili si soudcové jednu sestavu švihovou a druhou tahovou dle pravidel, kdežto totéž přesně stalo se dle ustanovení ra koni na šir obě sestavy švihové a na dél jedna švihová a druhý výkon přeskok. Pouze jedna oprava se povolila a ta musela se hlásiti jako vždy hned po výkonu. Z čt starších nezavodila ani jedna a také po borcích místního sboru Mt. Pleasant marně jsi se ohlížel. Za to oznámena četa Sokola Slávského z Chicaga, Sokola Slovenského z New Yorku, Milwaukee, Racine, Wis., Dělnického Sokola v Chicagu dva borci a několik jednotlivých. Soudcovský sbor tvořili následující: V. Blatný, Bruno, Neb., Old. Jelen, Omaha, Neb., Fr. Martiny, New York, Fr. Štětka, Baltimore, J. Štíbr, Cleveland, Rud. Pech, Cleveland, J. Fryš, Detroit, A. Červenka, Chicaga, T. Ulrich, St. Louis, Mo., J. J. Hrbek, Cedar Rapids, Fr. Chmatal a P. Churaň, Chicago, Čechie: J. Šlauf, Tábor, Chicago, F. Fanta, Manitowoc, V. K. Triska, St. Louis, Wm. Kroužilka, Chicago, Plzeňský, J. Vonásek, Praha, Chicago, Rob. Doskočil, Chicago, A. Jelínek, Budioj, Detroit, Fr. Jicha, New York, K. Hybler, Chicaga, Plzeňský, J. Novák, Wilber, Neb., A. Pešout, St. Louis, Mo., J. Bačkora, New York.

Vlastní závody.

Za velice příznivé pohody vlastní závody započaly dne 4. t. m. ve čtvrtek ráno. Borci i soudcové byli v čas na místě, však, nežli si vrchní náčelník uspořádal cvičiště a nářadí rozestavil uplynula dlouhá doba. Cvičiště nalezalo se v Lemp's parku, tvoříc uprostřed stromů a drnu i keříků veliký kruh. Jakž z obrazů našich viděti, bylo místočko to velice malebné, jenže jsouc v dolině za úpalu slunečního mnoho na té malebnosti se ztrácelo a tam, kde staly zvláště koně na šir mnohý borec nejen to dusno, ale častěji ještě ty dvounohé koně, neupevněné a pro hochy naše nezvyklé k d'asu posílal. Totéž platilo o prkně připraveném ku skoku o tyči. Bylo to cosi nového od minulého sjezdu, prkno šikmo položené a sice tak, že vrchní plocha ve předu s rozeschlou a děravou podlahou cvičiště se scházela, kdežto zadní strana prkna osm palců nad podlahou zvýšena byla. Mnohokrát, když tak ta tyč se notně zabodla do prkna pospíšili jsme na místo obávající se úrazu, jako mnozí jiní, ale na štěstí nestalo se nic, hoši zrovna litali.

Ať pohleděl si kamkoliv, ať obrátil se ku nářadí tomu, či onomu, všude cvičilo se hladce a s přesností na závodech našich nevidanou, ba dovolujeme si tvrditi, že závody tyto vynikaly nad jiné výcvikem, že byly opravdu znamenitým obrazem našeho pokroku.

A co hlavního vynikaly také počtem boreů, jichž bylo celkem 32 družstev a 12 družstev sokolek, kdežto ku prostným a pořadovým nastoupilo as 300 bratři, počítaje bratry sborů místních. Celkem zavodilo 225 boreů a 63 sokolek, poslednější zavodily ve dvou odděleních, kdežto o veřejném na prostná sbor místní vedením br. Tesaře několik členek přidal do proudu. Jaký to byl skvostný pohled na ty řady hochů našich, když vrchní náčelník svolal je do řady, k nastoupení a zavodům, promluviv k nim několik prostých sic, ale tím vřelejších slov i napomínaje je k udržení kázně, vytrvalosti a zdatnosti. Pisatel řádků těchto přečetl jim zdravici, již ze zavodů poslali jsme za povolání Slávy a Na zdar jubilejnímu sjezdu v St. Louis, Mo., zasedajícímu a pak chutě šlo se ku práci, jež z počátku jaksi vázla, nežli se vše spořádalo, ale netrvalo dlouho a na zavodišti rozproudila se činnost i ruch malebný. Tak šlo to do odpůldne dále, kdy překvapil nás tuhý déšť a závody musely býti přerušeny. Hoši na rychlo uchýlili se do pavilonu pod střechu, hudba hrála a co ještě zkoušky sokolek tu na prostná byly v plném proudu, ještě po celém prostranství pavilonu na všech místech byl život rušný, již u hlavního vchodu se kupili hoši jednotlivých žup, aby se přesvědčili, mají-li prostná nacvičená a jiní opět hotovili se k ukázkám zvláštních cvičení společných. Obecenstva tu mnoho nebylo, ale to co bylo na vzdor dešti bylo u vytržení a oprávněném nadšení, vidouc zejména, jak sokolky se tužily, ukázavše nám jak se připravily. — Ukázky jejich společných byly přímo skvostné a jak pěkně jim to slušelo. To prvé vystoupení jejich vedle boreů našich bylo opravdu ženy a dívky české důstojné nanejvýš. Tu cvičily Plzeňské s kůžely, onde Omaha, tady St. Louis s oblouky, New York tyčemi a praporce, zde Cedar Rapids a tak tu bylo činnosti jako v mraveništi pod tou střechou pavilonu, co zatím déšť nepřestával.

Když se vyjasnilo, po pestrých obrazech dopoledních zavodů nastala činnost dole na cvičišti znovu. Po vysilujícím ruchu a notném úpalu slunečním ukazovatelé již jedva dýchali a zavodníci nadšení práci dobrou a zápozem vlastním jevíli snahy po vyniknutí ať podívali se kamkoliv. Ale pražilo to slunko znovu po dešti a k večeru teprvé nastala doba odpočinku, aby na zítří přikročilo se k práci čile dále. Zavodilo se po celý den až do noci a tu hoši již jakoby byli úvykli všemu a sluncem opálení konali za dost povinností svým věrně a poctivě, žádající častěji o opravy s vůli pevnou a zájmem úplným.

SEZNAM BORCŮ.

Na paměť sletu našeho a zdaru zavodů je třeba uvéstí jména všech, kdož se tužili a jako borci na prospěch věci naší čestně obstáli.

Z New Yorku: Ant. Jahoda, Josef Oktavec, Fr. Lier, mlad., Jos. Gregor, Jos. Volman, Hugo Sekyra.

Sokol Cleveland: Em. Šlapák.

St. Louis: Mat. Ryska.

Z Chicaga Sok. Čechie: Jan Anděl, Stanislav Hlaváček.

Sok. Čech v Clevelandu: Aug. Votýpka, Jos. Jindra, Ed. Votýpka.

Sokol Chicago: Em. Altera, Frant. Tumpach, Jan Stránský, Jos. Řehna, Jan Krizan, Jos. Straka, Jan Vondra, náhradník.

Plzeňský Sokol: Ant. Hejda, Šim. Malý, A. Hynouš, Voj. Čuchna, Al. Kokokiewicz, Jos. Žáček, Wm. Kroužilka, náhradník.

Sokol Slávský z Chicaga (nesdružený): Kar. Rabiňák, Jindř. Rabiňák, Vác. Čermák, Jos. Karella, Ed. Kasík, Fr. Sedlář.

Sokol Tyrš ze Cedar Rapids: Franta Filip, Bol. Hašek, Václ. Melša, Lum. Hašek, Jan Kohout, Václ. Hruška.

Z Wilber, Neb.: V. Chaloupka.

II. třída.

Jednota New York: A. Mysliveček, St. Sýkora, Martin Klein, Fr. Heisler, W. Podolák, Fr. Kabela, Fr. Holub, náhradník.

Z Baltimore: Fr. Veselý, Václ. Primus, Alois Mašek, Aug. Novák, H. Neuman, Jos. Mrázek.

Z Clevelandu: A. Panka, Fr. Chmel, Jos. Maxa, Jos. Jilek, M. Kreisl, Al. Pech.

Jednota Čech v Clevelandu: A. Jirouch, O. Pick, J. Linck, J. Kamiš, E. Tomša, Fr. Jirouch, V. Mikeš, náhradník.

Jednota Budivoj z Detroit: Václ. Janeček, Ant. Kos, Jan Hlaváček, Alois Čáp, Fr. Charvát, Otto Čáp.

Plzeňský Sok. v Chicagu: Jos. Holas, St. Ricker, Ant. Tittl, Václ. Vonásek, Boh. Unger, Fr. Vokoun, Fr. Průša, náhradník.

Jednota Tábor v Chicagu: Adolf Vlk, Jos. Pokorný, Jak. Peroutka, Fr. Horký, K. Pertl, Jos. Novotný, Jan Kára, náhradník.

T. J. S. Praha v Chicagu: Václ. Houser, J. Balek, Rud. Urban, J. Sova, J. Švarc, Václ. Klaus.

Jed. Tyrš, Cedar Rapids: Jan Hac, Rud. Novák, Vilém Hruška, Karel Jeništa, Ad. Průcha, Rud. Hurka.

Jed. Sok. St. Louis, v St. Louis: Otto Srnka, Cyril Sádlo, Jos. Šedivec, Fr. Buršík, V. Tríska, ml., Jan Tríska, Jos. Janda, náhradník.

* Jednota Milwaukee (nesdružená): Vojt. Kostlán, Vác. Buchta, Ant. Šabart, Eman Hrbek, Karel Hájek, Fr. Rubinger.

Jednota Manitowoc, Wis.: Ant. Kostlivý, Lad. Nešpor, Mil. Nešpor, Zdeněk Nešpor, Eda Krajník.

Jednota Racine, Wis., (nesdružená): J. Stehlík, K. Rubinger, A. Kratochvíl, Ant. Rybáček, Rud. Klicpera, M. Macák.

Jednotlivec: Ant. Šusterka, Podlipný, Detroit, Václ. Černovský, Fugner, Fr. Holub z Long Island, Jos. Žitný a Jos. Brouk, Děd. Sok. v Chicagu.

III. třída.

Wilber, Neb.: Eda Průcha, R. Hökuí, B. J. Vašák, Ed. Dvořák, Fr. Charvát, Jan Vokoun, L. Boukal, náhradník.

Plzeňský Sokol v Chicagu: Fr. Kalina, Boh. Vonásek, Karel Link, J. Unger, Otto Ludvík, Jos. Němec, L. Šima, náhradník.

Sokol Chicago: Mat. Havlik, Ant. Pecival, Karel Veselák, J. Rybář, Jos. Mareš, Fr. Kňourek, Jos. Horák, náhradník, Eda Hanzlík, náhradník.

St. Louis: Fr. Wuch, Loefelman, Jos. Tríska, Václav Zavadil, Fr. Kurka, Fr. Wolf, Václ. Tušek, náhradník, Jos. Adámek, Bedřich Redl, Mat. Januš, Ed. Hodan, Frant. Sádlo, Fr. Ryska.

Slovenský Sokol v New Yorku, (nesdružený): Alois Václavek, Št. Sekhart, Rud. Krupa, Fr. Kubiček, N. Řelák, Ad. Povala, Alfred Rosin, náhradník, Jan Králík, náhradník, Št. Kišo, náhradník.

Václ. Frizek, Fr. Masák, Jos. Vodolan, Podlipný, Detroit; O. Maršík, Henry Venwalde, Budivoj, tamtéž; Alois Dvořák, Budivoj; Annie Hurt z Abbie, Neb.; Gus. Broukal ze Cedar Rapids, St. Hoskovec, Ad. Sládek, Čechie, a Jan Meškán, Čechie, Chicago.

ZDRAVICE.

St. Louis, Mo.

Junáckým bratřím sokolským na sletu a hlavních závodech v St. Louis, Mo.! Drazí bratři! Třeba v cizině, byť i za mořem, národní stráž prapor třímal vždy sokol! Nuž, bratři, prapor rozvinut a nechať tímto sletem nová síla, nové nadšení nám vykvete a zdatnou paži svou nechť razí sobě sokol cestu ku svému cíli! Vám synům Slávy, vždy slavným byl vzorem hrdý Čechův rod, proto ku předu, za heslem vůdců, nechť druh s druhem mocným se cítí, dokud v nás síla, dokud v nás dech, nechť na stráž národní náš stojí vždy sokol! Na zdar! — Jménem Těl. Jed. Sokol St. Louis: F. J. Holman, starosta, Karel Milčic, tajemník.

Přijměte naše srdečné blahopřání k Vašemu sletu sokolskému na dnešní den. Přejíce Vám mnoho zdaru k Vaší namáhavé práci, provoláváme Vám srdečné a hřímavé Na zdar! — Za sbor Sokolek Slavie v Mt. Pleasant: Josefa Šíroká, strostka, Ant. Kalistová, tajemnice.

Detroit, Mich.

Tužte se, bratři i sokolky, národ na Vás patří. Silní tělem ať bez rozdílu i duchem vynikáme! — T. J. S. Podlipný.

Brooklyn, O.

Bratřím sokolům, v St. Louis shromážděným! Bratři a sestry, přejeme Vám mnoho zdaru tak, abyste práci neúnavnou ukázali světu, kterýž neví ještě co sokol jest.

Chicago, Ill.

Bratři sokolové! Přejeme Vám mnoho zdraví, mužné paže, přímý hled a bystré oko, bystrý let. Kéž vyniknete v ohledu každém, kázni i práci. Za sbor "Sokol Chicago": Hřímavé na zdar a tužte se! Josef Zeman, tajemník.

Sokolové, dokažte, aby český lev zaskvěl se v plném jeho lesku. K tomu hřímavé na zdar! — Za Těl. Jed. Sokol Tábor, J. Zeman.

Mili bratia sokoli! Nemohouci sa osobne sucastnit vsesokolskeho sletu dlíme duchem i srdcom s vami. Nech úplný zdar provadza vystupenie vase. Ať aj cudzina pozna silu a vzneseny ukol Sokolstva slovanskeho. Na zdar! — Cvičící členstvo sboru 39. T. S. J. Sokol.

Bratři vždy ku předu, ni krok zpět, sokolské heslo zní. Dokažte národu cvičením, že zdraví a síla Vaše mnoho získá. Zdar sletu českých sokolů v St. Louis, Mo. Náš pozdrav Vám i našim. — Za sbor Sokolek Tábor, Ter. Náprstek.

Přeji Vám mnoho zdaru. Tužte a držte se! Chicago očekává, že navrátíte se zpět ozdobení palmou vítězství. Na zdar! A. J. Sabath.

Sokolu Slávskému a všem bratřím i sestrám, nemohu býti s Vámi, volám: Nechť národ na Vás patří. Na zdar! Václav Neužil.

V myslí vlast, v páži sílu, toť heslo našich velikánů. Borci, tužte se, jen vlastní síla povznese, vždyť na Vás národ patří! Volá Vám hřimavé Na zdar! Česko-Americký Sokol.

Mnoho zdaru svým členům a všem závodníkům. Tužte se volá k Vám Praha.

Vám i sjezdu Č. S. P. S. vřelý pozdrav z hnízda sokolského, jež Vám odchovává statné bojovníky. Nadšení jsme činem Vaším pro sokoliky. — Sokol Slávský.

Závodníkům Sokola Slávského: Bratři, v myslí vlast, v páži sílu, a tak k svorné práci. Tužte se. Na zdar! Váš starosta.

Bratři sokolové! Skvělého zdaru při sokolském sletu, hlavních závodech a českém dnu na světové výstavě v St. Louis, Mo., přeji Vám bratři sboru Sokol Slovanská Lípa. Přijměte přání naše, s takou vřelostí, s jakou je jménem sboru vyslovujeme. Na zdar! Jakub Hroděj, starosta, Jind. Hájek, tajemník.

New York, N. Y.

Bratři, nechť letošní závody skončí úplným zdarem a uspokojením celé Národní Jednoty Sokolské. — Za župu Východní Vác. Hampl, starosta.

Mnoho zdaru new-yorským sokolům a sletu celému! — Bedřich Holub a Tomáš Houska.

Slovenski sokoli, pamatejte, že s dychtivostí očekáváme vítězstvo namahy Vašej a zdar práce všech, mnoho zdaru. V meně T. J. S. Y. S.

Bratři, lví silou a láskou bratrskou vejděte v zápas čestný, ať práce Vaše přinese nového vzpružení v řady naše, vždyť na Vás národ patří! — Za Výkonný Výbor N. J. S. Fr. Bartůněk, náměstek.

Všetkým newyorským závodníkům preju skvělé vítězstvo, mnoho zdaru celku. Slovensky Sokoly.

Slavíme s Vámi celku zdar a Vaše vítězství. Martinek a Pešek.

Ku sletu a závodům Sokolstva Česko-amerického: Bratři, vytrvalost! Přijměte upřímný pozdrav starého sokolského veterána. Alois Wokal.

Cleveland, O.

Bratři sokolové! Na zdar Vám všem a na zdar pili Vaši, nechť s dobrým zdarem počne a skvělým výsledkem zakončí závod Váš, tolik přeje Vám Župa Severo-východní a Sokol Česko-Zábavní, Cleveland, O.

Sokolové, srdečný pozdrav, vřelé blahopřání a mnoho zdaru! Kéž věci naší dostane se uznání. Sokol Čech.

Se zápalem a v blahém nadšení statně ku předu ku dnešním závodům mnoho zdaru. Kýženého cíle nechť celek náš dosáhne a četa naše čestně obstojí. — Sokol Cleveland, Kar. Knobloch, náměstek.

Philadelphia, Pa.

Ku zdárnému průběhu a úspěchu závodů sokolských na zdar! Jednota Philadelphia.

Omaha, Neb.

Jen sokolové rázně v před, zjednejte opět a opět jménu

svému čest. Kéž sdružení v mocný šik se srazíme! — Těl. Jednota Sokol, Omaha, Neb.

Prvnímu spojenému sletu sokolů všech a sokolek amerických na zdar! Župa Západní.

Závodícím sokolům a sokolkám provoláváme hřimavé Na zdar! Tužte se! Sbor Omažských Sokolek.

Sletu Česko-amerického Sokolstva hřimavé "Na zdar!" Sbor Sokolek Omaha.

Long Island City, N. Y.

Bud' bujarým každý borec při těchto závodech pro čest a lásku Sokolstva Česko-amerického. Mnoho zdaru volá Antonín Sádlo.

Baltimore, Md.

Práce a vytrvalost budiž každého sokola ctnost. Sláva dnešním závodům, sokolkám i sokolům. Na zdar! Rosalie Sticha.

K velikému svátku naší rodiny Sokolů a významnému dnu českému, bratři milení, náš pozdrav. Sok. Jedn. Blesk.

Nechť úplný zdar provází vystoupení Vaše, ať i cizina pozná sílu a vznešený úkol Sokolstva. Na zdar! Sbor Baltimorských Sokolek.

Little Rock, Ark.

"Jen mužně v před" ať českému lidu v Americe připravíte uznání, čest a slávu, aby s hrdostí na nás ve vlasti mohl patřiti národ náš. Na zdar! Váš starý sokol Jan Borecký. Videň.

Litujeme, že nejsme s Vámi v těchto slavných Vašich dnech, bratři milení, avšak myslí sledujeme pilně práce Vaše i zdravíme Vás, kdy poprvé přistoupili jste k zápolu všech Vás i nesdružených a hlavně zápolu žen, stavíce se tak v popředí těch, kdož pro rovná práva jsou člověka a smysl jeví pro snahy pokrokové. Tož tedy v před na vývin a zachování lidu svého na bouřných a cizích vlnách, jimž silný duch a silné páže spíše vzdorovati se naučí. MUDr. Jos. Hofman.

Lublaň.

Po nás, Vy bratři drazí a jeden lépe druhého, toť dojista všech sokolů heslem, již tužiti dovedou rámě své ku cti a slávě velikého Tyrše. Nuž žijte, bratři naši slovanští a pevně stůjte. Sokolové.

Praha.

V duchu s Vámi, milé sestry sokolky a bratři sokolové, v této chvíli dli, mnoho zdaru dnešnímu Vašemu českému dni přeje a sesterský pozdrav z matičky Prahy posílá Božena Pavlíková, členka sboru Plzenských Sokolek z Chicaga.

Plzeň, Čechy.

Nejlepší výsledek statečným českým závodníkům ze srdce přeje Frant. Erben.

Kolín, Čechy.

Vzájemnost slovanskou a vzájemnost všech krajanů doma i v cizině představuje dnes jediné Sokolstvo. Dostihneme-li kdy úplné vzájemnosti slovanské, bude to zase Sokolstvo, jemuž na práci té připadne lví podíl. Rozšiřujeme proto myšlenku sokolskou a šíříme tím i myšlenku slovan-ské vzájemnosti. Za časopis "Prapor" F. V. Prášek, red.

Semily, Čechy.

Ku sletu a závodům Sokola Amerického u příležitosti světové výstavy v St. Louis, Mo., přejeme mnoho zdaru a posíláme Vám vřelé pozdravy a bratrské "Na zdar"! ze staré vlasti vaší. Jos. Krebs, starosta Sok. v Podmoklích a pokl. župy Krkonošské, Křištofa Haranta z Polžic.

Český den na výstavě světové.

Poukazovali jsme v listu svém na různé ty okolnosti, jež napřed již naplňovaly nás obavou, že český den na výstavě světové rozhodně nepředčí den chicagský své doby, ba ani den český v Omaze a neklamali jsme se žel, ani dost málo. Celá řada slavností po celý týden a železniční lístky rovněž jen na týden znějící, aneb na nejvýš na devět dnů pobytu v St. Louis nemohla upoutati nikoho, kdo chtěl by tam zajeti a nemíti ani příležitosti, podívat se na výstavu. Dále ta prozluklá rozháranost Čechů v St. Louis, tu nejsou jen strany dvě, ale hned celý tucet a potom chce se něco docílit ku cti a slávě jména českého. A podle toho také ten den český na výstavě světové dopadl a my s ním. Celé to uspořádání dne bylo spíše k ostudě nežli ku cti naší. Do stadium jsme pochodovali sokolové a sokolky sami a tam cvičili pouze prostná, neboť za úpalu slunce těch pár českých duší co se obětovaly nám, se záhy rozuteklo. V hudební síni bylo sotva 2500 osob a z těch bylo našich z venkova a hostů více, nežli poměrně st. louisských. My pak, když přijeli z daleka a kochali se krásám pořadu hudebního, těšice se úspěchu pěvců, českého orchestru, virtuosky slč. Marie Heritesovy, malé Miladky Černých, našeho Vrány, prof. B. Šimka a sokola Tummy, již tu řečnili, prvý po česku i anglicku, zdáli jsme se sobě tak maličkými, zejména, když i tolik jsme zvěděli, že anglický tisk se k nám rovněž macošsky choval vinou jen výboru pořádajícího, (rozhodně ne však vinou sokolů), jenž nedovedl si to jednoduše zaonačit.

Naše obavy se splnily, ač naše prostná a sokolek kůžely ve stadium se zdařila tak, že i sám Sullivan, chéf dotyčného odboru tělocvičného na výstavě a Němec Kindervater, dozorce nad tělocvikem škol veřejných v St. Louis vyslovili se o nás, mimo jiných odborníků skutečných velmi pochvalně. A ženy a děvy naše se jim zvláště líbily, lépe prý silnějších nás turnerů, již ani výcvikem, ani tělesnou zdatností a zkázností se nám tentokrát rovnati nemohli, ač počtem jich tu více bylo, a ve snahách jiných opět nám vzorem býti mohou. Však o tom jinde.

Sokolský den.

Neděle patřila zcela nám a byla naše. Po dopoledním odpočinku — a potřebovali jsme jej všichni,

nastoupili jsme v řady, abychom opět šli do Lempso parku. Průvod v čele máje hudebníky st. louisské, bodré to hochy, již hráli nám občas nějakou tu naši, jen abychom tím spíše dojmů věrejších zapoměli, ubíral se českou čtvrtí a bubeníci s trubači sboru místního vždy v čas do toho vpadli, když na tu dlažbu jsme si již stěžovati chtěli. Do parku provázelo nás množství lidu značné. Káry byly přeplněny a hostů opět více, nežli Čechů st. louisských. Ku podivu, ale pravda. Ta veliká osada česká uřízla si také jen velikou ostudu a nebyti sokolů, to by to bylo teprve vpadlo!

Po odbyté schůzi soudců, kdež projednány různé neshody dokazující, že podruhé třeba ukazovatele i na povinná prostná žen, nastoupilo se k prostným na cvičišti. Jaký malebný byl to obraz, jak ti naši hoši se činili, jaká to krása a působivost. Pěkná prostná sokolů i sokolek a my těšili se výsledkům a spolu s námi ten shromážděný a nadšený lid. Cvičili borci všichni, pak společně s oblouky sokolky st. Louiské. Jaká tu teprve ladnost, jaké uspořádání, jež na obraze zachytili jsme se snažili. Pak byli jsme svědky ukázek prostných ze Župy Východní, Severovýchodní, Střední a Západní, avšak ukázky práce sokolek rozhodně předčily ony borecův, ba tito ještě od holek našich rozstupu se učití musí. Jak hodiny vše šlo ráz na ráz u nich a to nejen, když všechny cvičily kůžely, ale i tehdy, kdy prostná pojily s kroky a obrazci, jako ony new-yorské, jež cvičily tyčemi a praporeci českých i amerických barev. Ten elegantní pohyb, ten kryt, ta úžasně krásná hbitost a postavy, jednoduché, ale za to pěkné sestavy byla čísla dne našeho nejkrasší. A což, když přivedl si bratr náčelník své Plzeňáčky a kázal jim kroužiti své společně kůžely. Jaká to byla sestava a jaké její provedení dokazující, že vytrvalost není dnes jen muži vlastní, ale jarost a zdraví i té ženě, člověku vůbec potřebné. Jak jsme se tomu těšili a s námi dojistka každý, kdož věci naši přeje. Jen dále tak a cílů našich dojistka se nemíneme, když všichni bez rozdílu ruce k práci vztáhneme společně. Mimořádné a rovněž pěkné byly závody v trojskoku, vrhání 16 lb. koulí, běh sto yardů, vzpírání břemen, šerm a plavání. I tu značný pokrok se jevil. U večer za volné a v pravdě bra-trské zábavy rozdány ceny jak následuje:

V ZÁVODECH NA NÁRADÍ VYŠŠÍHO ODDĚLENÍ.

Družstva. První cena četová: New York, 916.1. Druhá cena četová: Plzeňský Sokol, Chicago, 905. Třetí cena četová: Tyrš Cedar Rapids, 839.4.

Přeborníci. První přeborník: Ant. Hejda, Plzeňský Sokol, 170.8 bodů. Druhý přeborník: J. Gregor,

New York, 157.6 bodů. Třetí přeborník: Jos. Oktavec, New York, 155.8 bodů.

* * *

ZÁVODY NA NÁRADÍ PRVÉ TRÍDY.

Hrazda. Soudcové: Ant. Jelínek, Jos. Štibr, Jos. Bačkora, T. Ulrich. I. Jahoda, N. Y. 29.1, Hejda Ant. 29.1,

II. Gregor, N. Y. 28.7, III. Lier ml., N. Y. 28.4.

Bra d l a. Soudcové: F. Martyny a V. Kroužilka. I. Hejda 28.5, II. Jahoda 28.2, III. Oktavec 26.7.

Kůň na šíř. Soudcové Ant. Červenka, K. Hybler, F. Jicha, Fr. Štětka. I. Hejda 29.8, II. Malý Š. 28, III. Lier 27.

Kůň na dél. Soudcové: Rob. Doskočil, Old. Jelen. I. Jahoda 26.8, II. Hlaváček 26.3, III. Hejda 26.2.

Skok daleký. Soudcové: A. Pešout a Rud. Pech. I. Votýpka 19 st., II. Gregor 18.3 st.

Skok vysoký. Soudcové: Petr Churaň, Kar. Hybler a Fr. Štětka. I. Kokockievitz 5.4, II. Malý Š. 5.3, Altera 5.3.

Skok o tyči. Soudcové: Ant. Červenka, Fr. Jicha, A. J. Fanta a Jos. Novák. I. Procházka z Omahy 9.10, II. Votýpka 9.8, III. Hejda a Chaloupka 9.6.

ZÁVODY NA NÁRADÍ DRUHÉ TRÍDY.

I. četová New York 848.8, II. Plzeňský Sokol 832, III. Cleveland 811.2, IV. Cleveland 778.5, V. St. Louis 777.9, VI. Baltimore 777.6, VII. Wilber 765 bodů.

Přeborníci. I. Mysliveček 146.3, II. Vonásek 145.4, III. Klein Mart. 143.7.

Hrazda. I. Černovský 26.4, Buršik 26.2, Pick 26.1.

Bradla. I. Heisler 27.3, II. Veselý 25.9, III. Podolák 21.1.

Kůň na šíř. I. Veselý 27.1, II. Podolák 26.7 a Primas 26.7, III. Unger 26.4.

Kůň na dél. I. Mysliveček 25.1, II. Veselý 24.9, III. Novák Aug., Panka, Horský, Šedivec, každý 23.5.

Skok daleký. I. Klein Mart. 17 stop 9 palců. II. Hruška a Průša Ed. 17.6 st., III. Rykl 17, Nešpor 17.

Skok vysoký. I. Rykl 5.5 st., II. Pick a Průcha, 5.3 st., III. Mysliveček, Jirouch a Vonásek, 5.2 každý.

Skok o tyči. J. Rykl st. 9.8, II. Maxa J. 9.4 a Jirouch 9.4, III. Vonásek 9.2.

ZÁVODY NA NÁRADÍ TŘETÍ TRÍDY.

Četová. I. Plzeňský Sokol 765.3, II. Sokol Chicago 758.1, III. Slovenský, N. Y., 666.3.

Přeborníci. I. Kňourek 138.4, II. Ludvík 134.6, III. Mareš J. 130.5.

Hrazda. I. Scháněl 23.9 a Kubín 23.9, II. Sekhart 23.8, III. Vomáčka 23.7.

Bradla. I. Ludvík 25, II. Mareš 22.8, III. Scháněl 21.2.

Kůň na šíř. I. Kňourek 24.7, II. Havlík 24.3, III. Horák 24.

Kůň na dél. I. Kňourek 23.8, II. Pecival 23.3, III. Kalina 22.9.

Skok daleký. I. Hanzlík 17.3, II. Vonásek 16.9 a Unger 16.9, III. Kňourek 16.3.

Skok vysoký. I. Vonásek, Link, Hruzík, Ohnesorg, 5 stop, II. Kňourek a Van Walde 4.11 st., III. Vomáčka a Havlík 4.10 st.

O tyči. I. Havlík 8.8, II. Vonásek 8.4, III. Němec a Kňourek 8 st.

ZÁVODY SOKOLEK.

TRÍDA PRVÁ.

Soudcové: K. V. Triska, J. J. Hrbek a J. Fryš.

Četová. I. New York 270.9, II. St. Louis 267.2, III. Plzeňské 262.6.

Přebornice. I. M. Tesařova, St. Louis 46.3, II. Kozlíkova, N. Y., 45.6, III. Jos. Triskova, St. Louis, 45.

Skok daleký. Vokálová 12.3.

Skok do výšky. Marie Tesařova 4.3, Kozlíkova, N. Y.

II. TRÍDA.

Četová: I. New York 228.8, II. Plzeňské 220.7, III. St. Louis 218.7.

Přebornice. I. Vokálová Marie 42.8, II. Kutílková Růž., New York, 41, III. Bursíková Olga, St. Louis, Mo., 40.2.

ZÁVODY MIMOŘÁDNÉ.

Závod v plování: I. Kalina 50 yardů ve 40 vteřinách, II. Jahoda, N.Y.

Zvedání břemen. — I. Jan Švarc 60 lib. 132krát, II. Fr. Filip 65krát.

V trojskoku. I. Votýpka Ed. 37.8, II. Ryska M. 37.5.

Vrhání 16 lb. koule. I. W. Chaloupka, Wilber 61.3, II. Sinek Jos. 56.5, III. Votýpka 55.1.

Běh 50 yardů: Votýpka 5.4.

Běh 100 yardů. Klein 10.4.

Šerm. I. Stránský 14 bodů, II. Ryska a Panka po 12 bodech.

JMÉNA ZÁVODNIC.

První třída.

I. třída, New York: Kozlíkova, Křepelova, Svobodova, Kuchařova, Bártova, Ježkova.

Plzeňské: Duškova, Millerova, Palečková, Hartmanova, Šišková, Vytlačilova.

St. Louis: Tesařova, Srnkova, Mazancova, Tesařova, Šedivcová, Triskova, Kubíkova.

Omaha: Hofmanova, Michalova, Chvalova, Kmentova Růž. a Otilie, Trejbalova a Chvalova.

Cedar Rapids: Letovská, Hronkova Libuše, Hronkova Mil., Rudiš-Jičínský, Halqová, Nová ze St. Louis, Mo.

Druhá třída.

Z New Yorku četa II.: Kutílkova Růž., Horáčková Anna, Žákova Zden., Semerádova Ant., Vokálová Růž., Vokálová Marie.

Plzeňské, četa II.: Kadlecova Fr., Manclová Jul., Šilhánková Kat., Chvátalova Ant., Vokáčova Jos., Kapsova Pavla.

St. Louis, četa II.: Rafaelova Růž., Triskova Karolina, Jelínková Otilie, Bursíková Olga, Triskova Kat., Hrubá Anna.

Třetí třída.

Plzeňské, četa III.: Herdova Marie, Vytlačilova Emma, Kapsova Marie, Fialova Anna, Strnadova Kat.

St. Louis, četa III.: Kubíkova Anna, Adámkova L., Smolíková Fr., Toksteinova Marie, Toksteinova Anna, Beckova Anna; náhradnice Janáková A.

Naučíme-li se stavěti prospěch celku nade vše, vymizí záhy dětinská žárlivost a nemístná levnivost z našich řad. Neboť cítíme-li opravdovou lásku k věci sokolské, musí nám býti každý nový pracovník vítán.

Bývalo u nás zvykem, ostře posuzovati ty sokoly, kteří neoblékali sokolský kroj — ale spíše měli bychom si častěji všimnouti těch, kteří jsou sokolům trochu podobní jen tenkrát, když se do sokolského kroje obléknou.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé:

Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, 1562 W. 16th St., Chicago, Ill. . Části povědecké
A. HALLER, 818 So. Ashland Av., Chicago, Ill. . Části technické

Editors:

Všechné dopisy pro "Sokola Amerického" buďtež zasílány hlavnímu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednatele V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatele Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zvláštní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatele Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají dále, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL

K 25leté činnosti Plzenského Sokola.

Dne 12. července t. r. oslavil Plz. Sokol v Chicagu 25 letou památku svého založení a orgán Sokolstva česko-amerického spěje, aby k slavnosti tak významné jmenovanému sboru pronesl též své blahopřání. Řekneme-li, že byla to slavnost významná, nepronásíme to jen jako obyčejnou, u nás tak často zneužívanou frázi, ale míníme upřímně každé slovo ve větě té pronesené. Kdyby minulost jmenovaného sboru nelišila se v ničem od činnosti jiných četných tak zvaných spolků národních, nezminili bychom se o slavnosti té ani slovem — a byť památka založení jeho byla oslavou sebe okázalejší. Máme zde celé spousty spolků, které mají hezkou řadu let "činnosti" za sebou, a ač památku založení svého oslavují každým rokem, my jsme pevně přesvědčeni, že česká národnost v zemi této by byla na tom právě tak dobře, ne-li lépe, kdyby ten neb onen spolek vůbec světlo světa nikdy ani nespáčil.

Jinak jest to s Plz. Sokolem.

Slavnostní řečník při oslavě té prohlásil, "že činnost Plz. Sokola tvoří nejdůležitější kapitolu v ději-

nách celé Národní Jednoty Sokolské" — a kdo sledoval pokrok Sokolstva česko-amerického za poslední čtvrt století, dá řečníkovi jistě za pravdu. Plz. Sokol několikrát zasáhl tak hluboko v osudy Nár. Jed. Sokolské, že věru zaslouží si, aby činnosti jeho při příležitosti této bylo opět vzpomenu.

Starším sokolům jistě tane posud na mysli boj, jaký sveden byl v letech osmdesátých o podporu. Přinášení obětí na zvelebování tělocviku, na to nebylo pomýšlení, poněvač nedostávalo se ani na vyplacení podpory úmrtní. Orgán tenkrát vystoupil rozhodně proti podpoře a tu nastal boj, jenž přinesl s sebou zmatek — a ač vědělo se, že musí učiněn býti rozhodný krok, má-li Jednota býti zachována, nikdo nechtěl ku kroku tomu se odvážit. Konečně vystoupil Plz. Sokol, jenž prosadil návrh na svolání mimořádného sjezdu — kde celá záležitost byla urovnána a Jednota na nové a pevnější základy postavena.

Sotva že byla tato překážka v pokroku z Jednoty odstraněna, vyskytl se nový návrh — a sice na povolání společného cvičitele z Čech, jenž by soustavu českou v Jednotách zavedl, a ač návrh našel mnoho odpůrců, byl to opět Plz. Sokol, jenž společně s orgánem o uskutečnění myšlenky té usiloval, až konečně zvítězil.

A ještě jednou vystoupil jmenovaný sbor a to v době, kdy Jednotě hrozil úpadek úplný a jen Plz. Sokolu děkovati lze, že truchlivý konec byl v nejvyšší čas odvrácen. V cedar-rapidském sjezdu povstalo mezi vyslanci takové nedorozumění, že mělo za následek rozštěpení Nár. Jed. Sokolské — a také již přikročeno bylo k vydávání dvou orgánů. Jak dlouho by asi stav takový potrvál, lze si domysleti. Obě strany bojovaly tvrdošíjně, ustoupiti žádná nechtěla a tu opět ze středu Plz. Sokola vyšel návrh na svolání mimořádného sjezdu, v němž neblahý spor byl odkližen a Jednota byla opět zcelena.

To jsou tři hlavní kapitoly v dějinách Nár. Jed. Sokolské, do nichž Plz. Sokol tak rázně zasáhl a proto pravíme, že slavnost jeho byla významná, poněvač i činnost jeho na poli sokolském jest významnou.

Při příležitosti té uvádíme jména posud žijících zakládajících členů Plz. Sokola, kteří při zmíněné slavnosti obdařeni byli vkusnými sokolskými odznaky. Jsou to bratři: Jan Pecha, Josef Fiala, Jan Hovorka, Frant. Votava, Jos. Sršeň, Fr. C. Layer, Cyril Fiala, F. Novotný, R. Jandus, B. Porges a V. Petrtyl. — Jmenovaní sokolové mohou právem býti hrdými na to, že uvedli v život sbor, jenž od samých počátků řídil se heslem: "Ku předu, ku předu, zpátky ni krok". Na zdar!

č.

"Pověz mi, s kým obcuješ, a já ti povím, kdo jsi," praví přísloví. Dobře však jest někdy posuzovati člověka dle toho, jakého druhu nepřátele si získá.

Závody Sokolek.

Měli jsme v úmyslu o této věci rozepsati se ještě před sletem st. louisským, ale odložili jsme to až na dobu pozdější aby nám nebylo vytýkáno, že snad chceme kaziti někomu radost, aneb kdyby "český den" nesetkal se s takovým zdarem, jak bylo očekáváno, abychom též nenesli na bedrách svých část viny; nyní jest vše odbyto a proto budeme moci o věci té promluvíti si poněkud otevřeněji.

Nevíme, kdo byl ve sjezdu původcem, aby sokolky naše též účastnily se závodů, aby i jim umožněno bylo dobýti si nějakých cen na veřejném závodisti, ale ať to byl kdokoliv my neostýcháme se co nejrozhodněji prohlásiti, že sjezd st. louiský schválením návrhu toho dopustil se chyby, poněvadž tělocvik ženský nebyl určen k tomu, aby poskytována byla dívkám příležitost k dobývání cen nebo nějakých vyznamenání při veřejných závodech. Právem stěžovali jsme si a posud stěžujem, že jest to právě ta bezmezná závodivost mezi sokoly, to přílišné umělkování, které překáží, že myšlenka tělesné výchovy není s to proniknouti do širších vrstev našeho lidu, že odpuzuje nám mládež, která by ráda cvičila, ale vidouc ten způsob tělocviků, s jakým se obyčejně před veřejností chlubíme, ztrácí odvalu a s touto odchází i chuť k cvičením tělesným. A působí-li závodivost sokolů takto na mládež mužskou, jak působiti musí na veřejnost obrázek, kde dívky vynakládají poslední síly své, jenom aby vyššího bodu dosáhly, by soupeřku svoji překonaly, by domů přece nějakou tu cenu přinesly?

"Ale vždyť závodí sokolky pouze ve skocích," namítlo se nám jedním dobře smýšlejícím sokolem, "a v tom přec nemůže viděti nikdo pranic závadného." — Ať závodí v čemkoliv, my z vlastní zkušenosti a ze zkušeností zkušených učitelů tělocviků víme, že závodivost jest škodlivá, ať už je to v čemkoliv. A právě závody jsou to, při kterých dívka touhou o dobytí ceny pužena může sobě ublížiti tak, že choroba z toho vzešlá pronásledovati by ji mohla po celý život. Není tomu dávno, co dr. Sargent ostře kritizoval způsob cvičení skoků, při kterém i u otužilého sokola není vyloučena možnost pochroumání páteře a pochybujeme, že četní naši cvičitelové při cvičení dívek ve skocích počínají si jinak, nežli tímto způsobem, jaký dr. Sargent odsuzoval. A nejenom že závoděním ve skocích — jmenovitě ve skoku vysokém — jest možnost úrazu neb nebezpečného otřesení, my v takovém závodě nevidíme pranic krásného, pranic estetického — a když ještě k tomu podaří se některému zpravodaji zachytiti do své kamery obrázek sokolky, napínající poslední síly své, aby určitou výšku přeskočila, jest potom dojem na veřejnosti cviky takovými způsobený, úplný.

Nechceme, aby nám snad bylo rozuměno tak, že zavrhuje cvičení skoků u sokolek, anebo že snad

jsme proti vystupování sester našich před veřejností. Nikoliv — skoky, mírně, opatrně prováděné, jsou velice vydatnými cviky pro dívky — ale nesmíme při nich hleděti tak na "rekord", jako na uhlazenost, eleganci. Při závodech jest tomu právě naopak. Přejeme si též, aby sokolky vystupovaly před veřejností, ale hlavně s cviky prostými, v nichž můžeme podati ukázkou cviků, jimiž snažíme se docíliti souměrného vývinu těla, uhlazenosti pohybů; můžeme podati ukázkou ženského tělocviků i na náradích, při kterém pečlivě volenými cviky snažíme se veřejnost přesvědčiti, že veškeré nebezpečí úrazu jest při cvičení dívek úplně vyloučeno — že jedná se nám jenom o všestranné sešlání těla a ne nějaké okázalosti.

Jenom tím způsobem dovedeme získati přízeň tělocviků ženskému v širších vrstvách lidu — závodivostí a se všemi těmi nebezpečnými a nepěknými zjevy, které jdou vždy se závody ruků v ruce, získáme mu u rozumných lidí více nepřátel nežli příznivců!

č.

Nerozumná výchova tělesná vychovává muže silných svalů, ale chabých srdcí.

Nejvydatnější protředek.

Londýnské lékařské časopisy přinášejí velmi zajímavé zprávy o tom, jak tamní zámožnější lid vynachází stále nový a nový způsob boje proti mikrobům, s nimiž dle moderní vědy lékařské setkáváme se všude, kamkoliv kroky své obrátíme. Mikroby číhají na ulici, ve vzduchu, miliardy jich vnikají do těla našeho s pitnou vodou, mikroby vnášeny jsou do bytů na šatu a na obuvi, a co nejhoršího, že nakažlivé nemoci číhají na nás v papírových penězích a na malinových rtech sličných děv. Jest tedy zcela přirozeno, sotva že věda ty spousty mikrobů objevila, že již s druhé strany přikvačil lidský důmysl s různými vynálezy, s různými zbraněmi proti těmto neviditelným cizopasníkům a proto již máme tak zvané sterilizované doutníky, různé přístroje na desinfektování papírových peněz, u každého prahu čeká tak zvaný "mikrobo-smrtič" a nežli pán s holí nebo deštníkem vejde do domu, jest nucen ponořiti hrot jeho v nádobě, která naplněna jest tekutinou mikroby usmrcující. Jakých prostředků užívá se proti mikrobi "hubičkovému" nelze říci, ale učení odborníci také již tímto problemem pilně se zabývají.

Nejsme z těch, kteří by se zámyslně vydávali v nebezpečí, ale také nechtěli bychom náležeti k těm, kteří stále umírají úzkostí, zdali s každým dechem, s každým soustem potravy, s každým douškem nápoje a s každým polibkem nepřijímají do těla též miliardy

mikrobů, které pak v systému jejich způsobí hotový převrat. Je-li tomu tak, jak lékařská věda nás učí, že ta havěť číhá na nás všude, pak jest jen jediný prostředek, kterým se proti ni dovedeme ubrániti.

Řekne-li nám lékař: že slabé, vysílené tělo spíše podlehně chorobám nežli tělo silné, zdravé, praví nám jinými slovy, že v těle slabém mikroby spíše svoje zhoubné dílo jsou s to vykonati, kdežto v těle silném, v těle zdravém naleznou takový mocný odpor, že v boji s ním záhy podlehnou. A proto jedním a nejlepším ochráncem proti mikrobům jest: utužovati tělo své, sílu těla nejenom rozumně pěstovati, ale také rozumnou životosprávou do nejpozdějších let si ji zachovati a pak se nemusíme báti, jakým způsobem mikroby do systému našeho vniknou. Odpor, na jaký v zdravém a silném těle narazí, přesvědčí je záhy, že si vybraly velmi špatné pole pro svoji zhoubnou činnost.

č.

Kdo představil světu Dra. A. Dvořáka?

Úmrtí velkého mistra hudebního, dra. A. Dvořáka, otřásl nejenom celým národem českým, ale rozrušilo hudební kruhy všech vzdělaných národů. I zde v dalekých končinách amerických každé chvíle shledáváme se s četnými úvahami o významu našeho velkého krajana v říši hudby a v poslední době koluje předními hudebními časopisy vzpomínka na to, kdo vlastně to byl, jenž tohoto genia českého širšímu hudebnímu světu představil.

Byl prý to slavný skladatel německý Brahms, který v Dvořákovi postřehl neobyčejné jeho nadání a budoucí jeho velikost a ačkoliv Němec a Dvořák zase kovaný Čech, od prvního svého setkání s Dvořákem počal se Brahms o něho velice zajímati, jak vysvítá z jeho listu, zasláného r. 1877 berlínskému vydavateli hudebnin, a který zní:

“Státní stipendia poskytla mně příležitost seznámiti se se skladbami Antonína Dvořáka z Prahy, které se mně velice líbí. Tento rok zaslal mezi jinými věcmi sbírku desíti duet pro soprán s průvodem piana, která zdají se mi býti přímo roztomilá a dobiá k vydání. Zdá se, že je byl vydal tiskem svým nákladem. Názvy a texty na neštěstí jsou tištěny jen v české řeči. Žádám jej, aby vám ony písně zaslal. Přehrajete-li si je, poskytnou vám právě takové potěšení, jaké způsobily mně . . . Bylo by však žádoucí postarati se o velmi dobrý překlad, neb Dvořák sepsal již mnoho různých věcí, jako opery (české), symfonie, kvarteta a skladby klavírní. V každém oboru ukazuje se býti velice talentovaným mužem. Mimo to jest velice chud. To prosím, abyste nespouštěl se zřetele . . .”

Vydavatel Simrock jal se hned na to o Dvořáka zajímati, poněvadž znal Brahmsa a věděl, jakým ne-

úprosným posuzovatelem byl veškeré moderní hudby. Vydal se ihned na cestu do Prahy, kde Dvořáka vynášel prý v jeho podkrovní světničce a koupil od něho vše, co Dvořák měl již k tisku připraveno — a tímto způsobem představen byl Dvořák hudebním kruhům celého vzdělaného světa — což znamenalo také počátek jeho slavné — žel, že tak předčasně zakončené kariery jako jednoho z největších moderních skladatelů.

K doplnění zprávy této dodáváme, že vynikající skladatel německý, Johannes Brahms, jenž jevil o našeho Dvořáka takový zájem, pokud tento byl chud a neznám, narodil se v Hamburku r. 1833 a již po otci, výtečném to hudebníku, zdědil neobyčejné nadání hudební, které také již v útlém věku prozrazoval. Otec dal jej učiti hře na klavír, v kterémžto umění Brahms činil takové úžasné pokroky, že již v 10. roce věku svého vystoupil na veřejném koncertě a vzbudil mistrnou hrou svojí obdiv všeobecný. Později vystupoval společně se známým houslistou uherským Remeyim a též s Joachimem. Později však věnoval se úplně skladatelství a jeho jméno řaděno jest mezi nej přednější skladatele novější doby. Tak jako Dvořákoví, i Brahmsovi udělila universita v Cambridge titul doktora.

č.

Jeden týden plodné práce přinese světu více užitku nežli celý rok toho nejkrásnějšího snění.

Dryáčnictví.

Jako každý obor lidského vědění, tak i tělocvik má své dryáčníky, kteří spoléhajíce na lehkověrnost lidskou, představují se co “profesoři fysické kultury” a oznamují svůj “jediný osvědčený systém” co nepřekonatelný tvůrce hotových zázraků.

Jsou to zpravidla lidé, kteří o tělocviku nemají nejmenšího ponětí a jichž celá znalost fysiologie záleží v tom, že prošpikují své svolání nějakými latinskými, někde opsanými výrazy, a tak vtírají se v důvěru lehkověrného lidu.

“A čím to jest, že podobným dryáčníkům se tak dobře vede?” táží se často lidé, kteří vedeni jsou tou logikou, že “když dělají v tom peníze, že přece jen musí něco znát.”

Ale příčinou zdaru takových “patentních profesorů” není nic jiného, nežli sama lidská přirozenost, která dá se spíše přivábiti křiklavou reklamou, humbugem, nežli vydatnou, cennou a tichou prací. Vidíme toho všude úkazy v našem národním životě, mohli bychom poukázati na četné případy, kde hlučné dryáčnictví často opanovalo tak, že veřejnost skutečnou práci k dobru celku čelící, neviděla. Lid věří humbu-

kářskému vyrabiteli patentních léků více, nežli starému, zkušenému lékaři — a tak to jest i s těmi dryáčníky na poli tělesné výchovy.

Sokol P. v jednom čísle "Sokola" vyprávěl nám, jak stal se též obětí jednoho takového dryáčníka, který při "předepisování" cviků nečiní žádného rozdílu v stáří nebo pohlaví. Dostalo se nám do ruky několik jeho "receptů", za které bylo dobře zapláceno a všechny byly úplně stejny.

"Ale čím to jest, že dostane se lidem těm i odporučení?" namítne někdo.

Ano — a my nechceme pravost odporučení těch brát v pochybnost. Mezi tolika sty "pacientů" přece "jejich systém" na někom se osvědčí. Náhoda jim přála, že doporučili cviky v případě, kde se tyto osvědčily — a zázrak je hotový! Kdyby některý zkušený učitel tělocviku cviky ty svému známému odporučil a nic za to nečítal, onen známý by třeba cvičil jednou neb dvakráte — pak by toho nechal a po čase by prohlásil, že mu odporučovaný tělocvik nic neprospěl. Ale když nějakému dryáčnickému "profesoru" zaplatí, tu ovšem cvičiti musí — přece nevyhodí peníze jen tak za nic! A nežli těch deset, patnáct neb dokonce dvacet dollarů "procvičí", začne na sobě pozorovati účinky a pak nemá nic pilnějšího na práci, nežli spěchat do tisku s nějakým nadšeným odporučením.

Pisatel tohoto měl s jedním takovým "profesorem" zajímavou zkušenost. Jednoho dne přišel do školy elegantní pán, jenž "pro svoji potřebu" chtěl několik "přísně soukromých" úloh v tělocviku. Během rozmluvy projevoval neobyčejný zájem — zasypal pisatele otázkami a bylo na něm pozorovati, že v několika úlohách snažil by se pozřít celou tělocvičnou soustavu. Jaké bylo naše překvapení, když po čase dostal se nám do ruky oběžník, vychvalující "ten jediný systém domácího tělocviku", jenž "už po několik roků se osvědčoval" — a my na podobizně, kterou se na oběžníku zvětšil, poznali svého bývalého zvědavého hosta.

A takovým způsobem klame a okrádá se lid praktickými chytráky — a žel, že mezi těmi jest i dost krajanů, kteří nežli by šli do cvičírny svalstvo svoje trochu protáhnout, hrou se rozveselit, raději nějakému profesorovi draze zaplatí a kojí se tím blahým vědomím, že za své peníze dostali "tu pravou věc", jakou by jinde marně hledali.

č.

Proč spíme?

V poslední době o zdraví lidské zajímá se mimo všelijakého vypočítavého humbukáře patentních léků, různých "spisovatelů" oznámek, až hanba hanebných, ba někdy "illustrovaných" i listy opravdu slušné a píše se o předejití různým chorobám způsobem, věru

jen pěkným. Dnes zdravotní rady a sloupce opravdu dobrých pokynů najdete leckde, neboť tu i onde jeví se snaha jak zdraví si zachovati, tím či oním způsobem a jest jen potěšitelné, že již i tělocviků přiznává se jistý důležitý úkol. Jen ten podivný předsudek proti tělocviků žen, ne a nelze odstraniti, ba ani ne tam, kde očekávali by jste trochu více pochopení věci naší. Jsou různé ty spory, různá pojednání, ale o věci, důležitější co budeme jísti, co budeme pít, jak se budeme odívati, o spánku čtete málo kdy, snad právě proto, že žijeme tuze rychle, že mnohdy ani nespíme, vyvádějíc věci i v našich tak zvaných zábavách — nelidské, nelidské proto, že se s rozumem a životosprávou nikterak srovnati nemohou. Spánek, který by měl nejvíce padati na váhu, považuje se za něco malichernějšího, nežli výcvik svalů a přece co by nám ten výcvik svalů byl platen, kdybychom opět ten sval na druhé straně nespavostí ničili? Spánek, tento záhadný požadavek přírody jest důležitým faktorem žití našeho. Spánek, o němž vědomosti naše skutečně zdají se pocházeti z kruhů básnických, nežli fyziologie, a přece jak jest potřebným, jak osvěžujícím i po mnohé ty naši "ušlechtilé" zábavě.

My víme zevnější ty okolnosti jakými spánek se přivodí normálně, my známe jeho vlivy dobré, známe tak každý z vlastní zkušenosti, avšak mnohá ta otázka o vlastním stavu tohoto obdivuhodného a podivného fyziologického stavu, mnohé to rozřešení co vlastně stav ten ve skutečnosti jest, pokud se týče těla lidského vůbec, zůstali jsme si ještě dlužni. Neřekli jsme si nic, nic a mlčíme.

Avšak tato zamlklost, tato mlčelivost druhu sfinx památné, nebyla vždy touž, našli se učenci, již pilnou studii a práci snažili se odpověditi aspoň částečně na otázky některé, odpověditi svědomitě a co možná určitě. A fakta takto sebraná jsou postačitelna aby objevil nám důležitost spánku vůbec, pokud se týče vlastní výživy a prospěchu těla, pokud se týče řádné životosprávy, kde spánek osvěžující hraje hlavní úkol.

Dr. Julius Hensel pověděl nám o spánku více, nežli třeba mnozí jiní a litovati jest, že není jej tu více, aby ve studii své pokračovati mohl. Vyprávěť, že veškerá síla a energie povstává lučebním spalováním a okysličením jisté části tuku nervového a ve vláknu svalovém. Tento lučební pochod, jakž vysvětloval, děje se v každé části těla lidského, kdekoliv čivní aneb svalová činnost zavládla. Avšak každá hmota v takovémto spalování nechává za sebou rozhodně popel. Tento popel způsobený následkem vznícení se částí tělesných a zmíněných jest kyselina uhličitá a voda, hlavně prvnější. Na štěstí nejsou těžké, jako snad popel dřeva, aneb uhlí, ale prchavé, nakloněné k tomu, aby přijaly na se podobu páry i snadno se vssály do krve, kdež zůstávají, až odneseny jsou dotýčnými storkami odváděcími.

A tak jako každý popel, pakli nasypeme jej na

hořící palivo, překáží dalšímu vznícení a hoření vůbec, tak i přítomnost kyseliny uhličitě překáží náležitému okysličení tuku nervového. Toť právě důkaz nejlepši pocitu umdlení, jemuž veškeré ústrojí těla našeho podléhá, po přílišném napjetí a přepracování, práci, a bychom tak děli přes čas.

Schopnost a síla činná kteréhokoliv ústrojí našeho spočívá na obnosu a množství okysličené krve, již jest zásobována. Když tato zásoba krve, již získati lze jest napjata a odpadky znemožňována — následkem činnosti celé soustavy tělesné — aneb přemrštění sil — tu jest zcela jednoduše každá účinná práce nemožnou, dokud tyto nevhodné a překážející odpadky se neodstranily, dokud řádné okysličení krve se nestalo a tím nové síly v činnosti povšechné se nenabraly.

V této spotřebě látky a potřebě stálého obnovení a posilování oběhu krevního vidíme vlastní příčinu spánku. Vedle toho pak jest tu zmenšení té části a obnosu krve, jež zásobovati má mozek, jakož i oné části, jež plynouti má k ústrojím dutiny břišní a odstraňovati co odpadkem se jeví.

Ačkoliv máme v těle dva druhy krevních cév: žíly a tepny — tož není nikdy dosti krve v těle v jednu a tutéž dobu, aby oboje naplněny byly zcela a i ve skutečnosti žíly by stačily krev tu udržeti samy.

Toť dojista velice moudré zařízení přírody a velice vhodné pokud se týče přivoděním spánku, který normálně nikdy se nedostaví dokud mozek obsahuje dostatečné množství krve. Když však, po jisté činnosti naší po čas dne, nadejde noc, a mozek není více podroben vlivům světla denního nervem vidným, aneb hlomozem působícím na nerv sluchový, oběh krevní v mozku se menší. A tu ten oběh obrátí činnost svou více k dutině břišní, kde pod vlivem nervu jiného nastává jakés obnovení. Plíce, žaludek, slezina, játra a ledviny zbaveny jsouce krve z odpadků svalových a čivních, jež se tam byly prodlením dne nashromáždily, pomáhají výrobě čerstvých šťáv, čili mízy, jež jde do krve, aby nahradily spotřebované látky i pomohly svalům a nervstvu získati opět nových sil, nové svěžesti k další práci. Ani sval, ani nerv nebyly by jinak schopny práce, nebýti nové zásoby krevní, nového okysličení téže čistým vzduchem v plicích. Jen sledujte poněkud ten celý pochod, aby tím spíše poznali jste prospěch soustavného cvičení na tělo i na duch náš. —

Ano stojí za zmínku, že doba potřebná pro cévy mizní k zásobení krve novými látkami opravnými, tak aby se rovnováha udržela po denní námaze, ať již duševní, aneb tělesní, páčí se as na 6 — 8 hodin, čili asi tolikéž na kolik třeba nám spánku.

Tato pomalá příprava a doprava mízy záleží ovšem na tom, jak mizní cévy se rozšiřují a mízu vlastní dopravují a sice podle úkolu jejich střebovou zažitinu ze střeva tenkého, aneb přebytek látek výživných, jichž krev jednotlivým ústrojím poskytl, zase do obě-

hu krevního převádějí. I tyto cévy počínají v ústrojích jemnými vlasečninami a podobají se žilám, kteréž obyčejně provází, pracující pilně vedle žláz mizních, jež vytvářejí se z miznic na mnohých místech těla propletením se cév krevních a miznicemi. Z těchto žláz přijímá míza buňky mizní — totožné s buňkami krevními, co zatím sama jest nažloutlá, bezbarevná, aneb načervenalá, skládající se z moku a buňek mizních. Tato šťáva, míza není hnána cévami, jako krev tepnami činnosti srdce, alebrž jest tu pouhé vstřebání, jakž již podotknuto, ze střev na konci kříže v dutině břišní, až pak hlavní cévou blíže ramen míza se s krví setkává.

A poloha hlavní cévy mizní jest taková, že dojista bez náležitého tlaku mnoho mízy by nahoru se nedostalo, nebýti spánku, kdy ležíme. Spůsobem tím míza nejen, že krevního oběhu dojde, ale i náležitě se rozdělí v té době, kdy odpočíváme. Jestli neležíme při spaní, odpočinek náš nebyl by úplným a únava se dosud jeví, příznaky netravení, rozechvěním a slabostí. V tom pak právě nejlepší jest pokyn, proč spíme a jak spáti máme, a proč nejméně sedm hodin denně spánku potřebujeme. Tím také jsme se přesvědčili, proč máme spáti v noci a za klidu, proč nejlépe si posloužíme, spíme-li v leže a na pravé straně, pomáhající tak toku mízy nejlépe, proč spáti máme v místnostech vzdušných a čistých, abychom náležitě dýchati mohli a krev svou důkladně okysličili. Nedávejme si mnoho pod hlavu, aniž spíme v horkých peřinách, neulehčejme si s přecpaným a přepitým žaludkem, jděme spát brzo a vstávejme časně dle druhu práce své, nenahejme ducha rozechvěním a rozčilením, pitkou a hýřením, ale poskytujme tělu i mysli osvěžení soustavným tělocvikem a koupelí, pak-li znavení jsme a budeme spáti jako dudci, prospívající si na zdraví svém nejlépe.

Po pětadvaceti letech.

Vzpomíná Jos. L. Voborský.

Konečně jsme se tedy dočkali pětadvacetiletého trvání našeho Plzenského Sokola! Jak rychle ubíhá ta doba. Avšak při vzpomínce na vše, co nám bylo přestáti, co práce jsme musili vykonati, zdá se mi, že doba ta mnohem delší.

Čtvrt století uplynulo — vždyť jsme také starší, a někteří z nás již tak jeví, že jsme starší, že jsme se stali již pohodlnějšími a choulostivějšími. Kolik z nás prožili jsme takřka celé dějiny našeho sboru od začátku až do dnešní doby a s blahou vzpomínkou zalétáme do minulosti, abychom se pokochali pouze vzpomínkou na vše, co jsme zkusili a prodělali za tu dobu.

Co významných událostí vzniklo ve středu našich sborů, co se jich uskutečnilo a vydařilo ku prospěchu

a povznesení nejen sboru našeho, ale i celé české národnosti zde v Americe.

Dne 12. července r. 1879 založen byl Plzenský Sokol několika nadšenými mladíky, kteří uznávali důležitost sokolského sboru v nové, právě se zakládající české čtvrti, známé pod jménem Plzeň. Někteří z těchto nadšených zakladatelů již dávno dřímají spánek věčný, jiní již dávno odstoupili, ale dosud přece vytrvali někteří do dnešní doby, aby viděli, zaradovali se nad výsledkem své práce.

Neměl jsem příležitosti z různých příčin účastnit se banketu pořádaného na oslavení pětadvacitiletého trvání sboru našeho a proto nemohu s určitostí říci, kolik těch starých, upřímných a obětavých sokolských harcovníků se dostavilo, ale dle doslechu bylo prý jich velmi málo. Proč, není mým úkolem kritizovati, to ponechávám jiným.

Mnozí nařikají na nevděk, na neuznání za jich svědomitou práci a vůbec na vše, co bylo jimi za tu dobu vykonáno. Jak rychle a brzo zapomínáme těch, kteří byli původci veškerých výsledků práce kde se dnes nalézáme.

Připomínám si doby, kdy nás býval pouze malý, nepatrný hlouček u porovnání s počtem členů nyní, ale práce jimi tehdy vykonaná zdá se mi, že byla účinnější, srdečnější; byloť tehdy daleko větší nadšení pro věc sokolskou, nežli jest nyní. Ovšem, musí se vzít v úvahu, že doba pětadvaceti let jest dlouhá, že se mnoho změnilo, změnil se poměry, okolnosti a konečně změnili jsme se i my a přišla i nová generace.

Nicméně vykonali jsme svou povinnost, ač v mnohém jsme pochybili a v jiném opět vynikli, ale běh života se mění dle poměrů a okolností a proto se to jinak napravit nedá.

Dnes tedy již přelétlo pětadvacet let přes hlavu do moře věčnosti a nám, kteří jsme vytrvali do dnes zbývá blahá vzpomínka toho, co jsme vykonali, co jsme prožili a zakusili.

Myslím, že málo jest sborů sokolských, které by měly tak účinnou a tak čestnou minulost, jako Plzenský Sokol. Co mládeže jsme vychovali tělesně i duševně za ten čas.

Znám sta mladíků a děvčat, kteří děkují jenom Plzenskému Sokolu, že jim byl dán pevný základ zdraví, že se stali dobrými Čechy a Česky a příznivci a podporovateli sboru našeho, a že v mnohém ohledu a práci vynikli. Vždyť přecasto ve svém povolání stýkám se s dětmi mých bývalých žáků a žákyň a vidím, že jsou vychovávány po sokolsku, vynikajíce v těch kterých oborech nad jiné. A jak se tomu těšíme.

A již to myslím, že jest pro sbor náš velmi pochvalné vysvědčení, že chová ve svém středu dívky bývalých žáků a žákyň. A myslíte, že by lnuli ku sboru s takovou láskou a vřelostí, kdyby nebyli přesvědčeni, že bylo s nimi smýšleno a zacházeno s pravou péčí a po sokolsku? Dobrá práce se odporučuje sama, jak se

všeobecně říká a Plzenský Sokol vykonal dobrou práci prostřednictvím svých obětavých členů.

Vzdor nepříznivým poměrům v dobách dřívějších šli jsme za vytknutým cílem a práce jsme se nelekali. Co svízelů, strádání a hořkosti bylo nám zakusiti během těch pětadvaceti let! Často se nám zdálo, že musíme již klesnouti, když jsme byli tíženi finančně, ale držíce se hesla "mužně v před", vždy jsme se vzchopili a pracovali dál, až se na nás usmálo slunko lepších časů.

V prvních letech po svém založení Plzenský Sokol zařídil pro dívky nedělní školu, aby ukázal, že chce tyto také po stránce duševní vychovávat a školu tuto bezplatně několik let vydržoval, ba i pomůcky školní zdarma poskytoval žákům a to byla oběť na poměrně mladý, slabý sbor dosti veliká, ale dobrá vůle členů všechny nesnáze a strádání překonala. Vzpomínám často, jak jsme s bratrem Tomkem, Winternitzem se vynasnažovali, jako učitelé nedělní školy, abychom ji přivedli k rozkvetu a mohu říci, že jsme toho i docílili, neboť škola byla navštěvována počtem téměř 25 žáků a žákyň. Měli jsme také v úmyslu zaříditi odbornou školu pro učně různých oborů a myslím, že by se byla naše myšlenka uskutečnila, kdyby tehdejší škola, v níž bylo vyučováno, nebyla vyhořela, a my jinde místnost dostati nemohli a velké nájemné nebyli jsme s to platiti.

Jiná důležitá událost jest, že prostřednictvím bratra Čermáka, člena našeho byl sem povolán společný cvičitel všech, doktor Štulík, který učinil mnoho dobra pro česko-americké Sokolstvo, zejména co se metody cvičební týče a zároveň vzpružení činností ve všech jednotách sokolských. Tenkrát byli jsme na vrcholu své vyspělosti po stránce tělocvičné.

Plzenský Sokol byl hlavním činitelem, že byla odstraněna úmrtní podpora v Národní Jednotě Sokolské a tím se stalo, že Národní Jednota postavila se na pevné základy.

Plzenský Sokol byl dále původcem a prvním směrce sjednocení obou frakcí Národní Jednoty Sokolské, která po nešťastném sjezdu v Cedar Rapidsích byla rozštěpena na dvě strany a každá strana měla svůj vlastní Výkonný Výbor. Příčiněním našim se stalo, že byl svolán mimořádný sjezd a tam se docílilo sjednocení. Pamatuji se, že když jsem osobně obesílal členy, aby se mnou došli k bratru Viktorinu Petrtlyovi, co starostovi tehdejšímu, aby svolal mimořádnou schůzi, ve které se mělo jednati, co by se mělo učiniti ve prospěch sjednocení, že mne někteří nazvali rebelantem, ale také já viděl tu jedinou cestu, která by vedla ku scelení. A skutečně, podařilo se nám ve schůzi zvoliti výbor, který docílil svolání mimořádného sjezdu.

Plzenský Sokol byl prvním, který vyvolal myšlenku obeslati Národopisnou výstavu v Praze a také zvolil ihned výbor, který opět vyzval celou českou veřejnost k pojednání a k úradě, jakým způsobem by se

toho dalo docílit. Národopisná výstava byla obelána a výsledek byl uspokojivý.

Plzenský Sokol byl původcem, že se uskutečnil a vydařil Český den na světové výstavě zde v Chicagu. Jaké manifestace se tenkrát docílilo, ví jistě každý účastník. Byl to jeden z nejobtížnějších úkolů, ale Plzenský Sokol prostřednictvím svého členstva překonal veškeré překážky a dokázal, že to byla fenomenální slavnost jakých snad již více nebude.

Plzenský Sokol má dále zásluhu o založení prvního Sokola polského a prvního slovenského sboru zde v Chicagu, ano prvního ve Spojených Státech. Pamatuji se, že br. Rudiš-Jičínský mnohokrát upozorňoval na bratry Poláky a Slováky, až konečně si dal sbor říci a zvoliv výbor, nařídil, aby se o založení postarali. Bratr Rudiš-Jičínský, jeden z výboru nám psával polská a slovenská vyzvání a články, jež jsme do polských a slovenských časopisů dávali a netrvalo dlouho, Sokol Polský i Slovenský byly založeny a do dnes vděčí za své bytí Plzenskému Sokolu.

Prostřednictvím Plzenského Sokola byla uvedena ve skutek myšlenka sokolské výpravy do Čech a také skutečně se toho docílilo a výprava se zdařila znamenitě. Výpravou touto dokázalo Sokolstvo česko-americké, že jest na vyšším stupni pokročilosti po stránce praktické a Sokolové v Čechách svými pochvalnými zprávami o tom neskrblili. Náš sbor vyslal tam celou šestičlennou četou pod vedením bratra Čermáka a naši bratři zastupovali sbor ku cti a chvále.

To jsou pouze ty hlavní události v dějinách Plzenského Sokola, v nichž jsme brali lví podíl, jest však mnoho jiných, méně důležitých podniků, jež Plzenský Sokol v život uvedl, uskutečnil, aneb vyvolal, avšak vzalo by to příliš místa, abych vše tuto jmenoval. Vždyť toho také není třeba, neboť naši soudobníci to všichni ví, co Plzenský Sokol vše vykonal, a neví-li, tož ať přečtou si knihu N. J. S. "Památník", právě vydaný, i přesvědčí se, co práce skutečná!

Dnes po pětadvaceti letech máme svou vlastní síň, ovšem dosud nevyplacenou, ale máme výhodu, že jsme pod vlastní střechou, že nemusíme se stěhovati a harcovati s jednoho místa na druhé a býti v podruží, jako jsme v dobách dřívějších bývali. Mnohé ovšem v budouvě postrádáme, ale uvážíme-li, že musíme šetřiti a dluh uplácti, tu si již lepšího pohodlí lehko odřekneme.

Po stránce tělocvičné, musím doznati, že nejsme na tom stupni, kde jsme mohli a měli býti, ovšem to jest vina členstva samého.

Za to tělocvičná škola žáků a žákyň prospívá znamenitě vedením svědomitého a schopného cvičitele br. A. Hallera, který se všemožně přičiňuje, aby vychoval mládež v duchu českém a po sokolsku.

A nyní si musím vzpomenouti na tělocvičnu. Ovšem, těch vzpomínek za tu dobu jest pro mne příliš mnoho a musím se přiznati, že jsou ony vzpomínky na ty minulé, uprchlé doby v tělocvičně ztrávené, velice

milé. Tenkrát býval jsem ještě mladík — a dnes jsem již v mužném věku, ale cítím se jako tenkrát. To náradí ve cvičení zdá se mi tak milé, blízké, jako by bylo se mnou úzce spřízněno, a jak by ne, vždyť na něm již tak dlouho cvičím, znám jeho dobré i nedobré stránky; každý hmat jest mi známým, jistým, že se mi často zdá, že jest pro mne stvořeno. Ta stará bradla, jež jsme skoro před čtvrtstoletím mívali, dosud konají svou službu, a jsou také již dosti opotřebována.

Cvičím-li někdy na novějších bradlech, ihned poznávám, že nejsem doma. A hrazda, kůň, koza, i ty se dosud nezměnily. Kůň na šíř již mi nedělá takovou dobrotu, jsem naň příliš starým, zvláště kola přednožmo a odbočmo již tak nejdou jako dříve. Tak jako dobrý řemeslník dovede hbitě zacházeti se svými nástroji, tak i my sokolové daleko lépe cvičíme na svém vlastním náradí, jemuž jsme přivykli a náležitě se seznámili jak s jeho přednostmi tak i s chybami.

Ano, každé toto náradí má svou vlastní historii a pro mne blahé upomínky a vzalo by to příliš mnoho času znovu upomínky ty vyprávěti.

Co změn a převratů sběhlo se v tělocvičně za tu dobu pětadvaceti let, co sokolů se vystřídalo! A dnes, po tolika letech, z těch mých soudobníků zůstal jsem tu sám, ano sám. Ti druzí moji vrstevníci již dávno cvičení zanechali, již dávno zbavili se toho sokolského ruchu, činnosti a já dosud hmoždím se na tom náradí, jako tenkrát, mezi tou mládeží novodobou a myslíte, že mne to nebaví? Ba ano, vždyť se mi zdá, že jsem omladnul, když mezi nimi cvičím a zdá se mi jako bych ani nestárnul. Lepší zábavy a osvěžení mimo tělocvičnu bych ani nenalezl. Ten večer v pátek, kdy se cvičení účastním, jest takřka pro mne polosvátkem a vždy těším se na hodinu až zavrhu svou úřadovnu a spěju do tělocvičny. —

Onehdy se mne tázal bratr Čuchna: "Nu, jak fíluješ, Josefe, v tvém stáří na tom náradí?" "Znamenitě", odpovídám, "skoro právě tak jako před více jak dvaceti lety, podívej se!" A na těch našich bradlech jsem mu ukázal, že tomu tak.

Přečasto bych si rád udělal nějaký ten těžší výkon, jako na příklad "vzklopka stoj o rukou a skrčka" — ale myslíte, že mi to naši hoši dovolí — toto, zejména bratr Hýbler a Haller mne střeží, a proto se musím spokojiti s lehčími výkony.

Tedy již pětadvacet let uplynulo do moře věčnosti od založení Plzenského Sokola. Jestli pak se dočkáme ještě dalších pětadvaceti let? Mnozí z nás ovšem, ale většina nás odejde na věčný odpočinek do té doby.

Nezbývá mi již nic více, nežli vysloviti přání, aby sokolové neochabovali ve své činnosti, zejména ti starší, již obyčejně zoveme "veterány", a setrvali na dále, pokud jejich síly stačí. Já mám pevný úmysl setrвати.

Dále mám vroucí přání, aby se nám podařilo sloučit sbory sokolské dosud v Národní Jednotě nezastoupené v jeden mohutný sbor a pracovati s chutí společně

a zejména sloučení našeho sboru se Sokolem Slávským, neboť tyto sbory pracují v bezprostřední blízkosti a spojením by se docílilo značného úspěchu. Kdo první vztáhne pravice? Na zdar!

Z dějin magnetičnosti, elektřiny a elektrotechniky.

Když tak povážíme, co vše nového a dobrého jsme viděli u příležitosti našeho sletu a závodů na výstavě světové v St. Louis, zejména pak v oboru elektřiny, tu teprve jsme rádi, že rubriku tuto pěstujeme, že dáme nahlédnouti čtenářům svým do tajů těch dějin odboru snad dnes nejlepšího, aspoň pokud vlastních vynálezů se týče. A co nejvíce nás tam v tom elektrickém paláci těšilo, byly ty práce ruky české, ruky bratří našich sokolů. Viděli jsme tu vynálezy nové v oboru žárovek na paprsky Roentgenovy, vynálezy našinců, lékařů, viděli jsme skvostné jejich skiografie u různých závitků a strojů přenosných, a četli programy mezinárodního sjezdu, kde i naše jméno se vyskytuje. Nechlubíme se, není nám toho třeba, toho ponecháme lidem, již na své já si potrpí a za každý krůček pro věc naši dají si zaplatit, ale doporučujeme každému, jehož věc zajímá, aby si stať tuto četl vždy pozorně. Najdou se tu někdy zrnka, jež v dobách příštích mohou prospěti těm, kdož odbor tento si zamilovali. Avšak sledujme práci Večeře, jenž v knize své praví, pokračuje v dějinách magnetičnosti, elektřiny a elektrotechniky, čili u vlastním "Průvodci elektrotechnikou":

Prof. P. Andreas Gordon, nahradil při elektrice skelnou koulí válcem, k němuž návodem prof. Winklera připojil soustružník Giesing natěradla, která byla dřevěná, potažená vlněnými polštářiky a přitlačována k válci kovovými péry. Tak byla elektrika docelena, ovšem že sestavení nebylo nejlepší. Později doplnil ji ještě B. Wilson (1746), který připojil ke konduktoru (svodiči) kolektora (sběradlo) v podobě hřebene, a J. Kanton (1762) natřel natěradlo cínovým amalgamem; obojím byla působnost elektriky valně zlepšena. Kdo nahradil válec skelnou deskou, jest sporné; nejvíce se připisuje nález ten řediteli semináře Plantovi (1755). Po nálezu tom hotovily se elektriky velkých rozměrů. Duc de Chaulnes dal shotoviti elektriku s deskou v průměru 1.6 m, která dávala jiskry 22 palců dlouhé. Doplníme-li zprávu tu ještě novým amalgamem a kruhem od Wintra, dovršili jsme nyní dějepis elektriky.

Vizme nyní jinou skupinu objevův a vynálezů v oboru elektřiny; jsou to předně přístroje na zhutnění a sesílení elektřiny. Děkan v Komíně na Pomořansku, z Klestů, přiblížil kdysi láhvičku vodou naplněnou, v jejímž hrdle byl hřebík, elektrice. Když pak náhodou v jedné ruce láhvičku drže druhou rukou dotkl se hřebíku, obdržel k velikému svému zděšení elektrickou ránu. Pokus ten opakoval a sdělil se s výsledky těmi s jinými.

Skoro současně Pieter van Mušenbrock z Holandu pozoruje, že elektrická těla ztrácejí rychle električnost, když jsou obklopena obyčejným vzduchem, elektrisoval vodu místo v otevřené misce v láhvi, sváděje do vody elektřinu drátem do ní zastrčeným. Pomocník Mušenbrockův, Kunaeus drže při nabíjení láhev v jedné, vzal druhou za drát, chtěje láhev od konduktoru vzdáliti, a obdržel elektrickou ránu jako Kleist. Když Mušenbrock pokus sám opakoval, tak byl udiven, že psal známému fysiku Réaumurovi "že by za korunu Francie sám více pokus ten opakovati nechtěl". Réaumur sdělil se s pokusem tím s opatem Nollem, který nazval láhev leydenskou. Tak překvapující pokus nalezl

ovšem záhy badatelů, kteří jej opakovali a studovali. Byli to najmě Gralat, Winkler, Le Monnier, Watson, Bose, Bevis a j. v.

Winkler opakuje uvedené pokusy byl zaveden k sestavení elektrického souzdrojí neboli baterie. Měšťanosta Gralat vložil do vybíjecího kruhu láhve leydenské (r. 1746) 20 osob, které se držely za ruce; týž vypožoroval také, že láhev jedním vybitím celé síly neztrácí, nýbrž po chvíli dá opět slabší jiskru. Pařížský opat Nollet dělal pokusy ve velkém; u přítomnosti krále dal proběhnouti elektrické jiskře 180 gardisty; zabíjel ranou láhve mnohá zvířata a prohlásil, že voda v láhvi pouze vede elektřinu na vnitřní povrch láhve. Osobní lékař Ludvíka XVI. Le Monnier zkoušel rány láhve a vedl je drátem 2000 tois dlouhým, pak vodou a konečně

Prokop Diviš.

obmýšlel změřiti rychlost elektrické jiskry v drátu železném, ovšem bez výsledku. Watson vedl ránu láhve leydenské drátem 2 anglické míle dlouhým a také tak dlouhou trati země, tedy délkou 4 angl. mil, zamýšleje změřiti rychlost elektrické jiskry, ale také bez výsledku. Watson přiznal, že musí býti rychlost tak veliká, že ji svým způsobem změřiti nedovede. Dr. Bevis obložil láhev zevně folii cínovou; později obloživ skelnou desku na obou stranách, obdržel při vybití silnou ránu. Na základě těch pokusů sestrojil Watson dokonalou láhev leydenskou; obložil hliněné nádoby vně i zevnitř folií stříbrnou, až na malý kousek ke kraji a vypožoroval, že síla láhve jest závislá od velikosti povrchu obloženého, ale nedovedl si vysvětliti způsob jejího působení.

To vysvětliti zůstaveno Benjaminu Franklinovi (* 17./1. 1706), synu chudého mydláře z Bostonského ostrova Gov-

erne. Benjamin nemaje prostředků ke studiím, učil se řemeslu oteckému, jež se mu však velmi nechutí; proto přijal ho jeho starší bratr k sobě do tiskárny. Tam měl příležitost četbou knih se vzdělávati, a zároveň podnícen k spisovatelství, ve kterémž pokusil se zprvu o několik ballad, jež vytisknuté ve městě sám k prodeji roznášel. Později stal se z něho žurnalista i redaktor bratrova listu. Roku 1724 byl z Ameriky poprvé v Londýně, kde obmyslel koupiti nejpotřebnější věci k zařízení tiskárny ve Filadelfii; leč úmyslu toho neprovedl, ale přijal místo ve chvalně známé tiskárně Palmerově. Roku 1728 zařídil si vlastní tiskárnu, kterou přivedl záhy k rozkvetu. Oženiv se rozšířil svůj závod knihkupectvím a obchodem papíru, a účastniv se veřejného života, byl spoluzakladatelem mnohých humanitních spolkův. Roku 1753 stal se generálním poštmistrem všech anglicko-amerikánských kolonií; jako takový smyslel spolek všech kolonií pod ústřední vládou. Roku 1757 přijel do Londýna jako pennsylvanský splnomocněnec a provedl regulování daní příznivě. Roku 1776 byl v Londýně jako splnomocník Pennsylvanie i jiných státův, aby urovnal spor, který vznikl v koloniích za známých kolkových neshod. Tam zastával se energicky kolonistů; proto také, pozbyv důvěry Anglie, byl zbaven své hodnosti, generálního poštmistra. V březnu, roku 1775 byl v čele Filadelfického ochranného výboru a mluvil pro samostatnost kolonií, a dne 4. července 1776 uskutečnil prohlášení samostatnosti. Roku 1778 uzavřel v Paříži jako plnomocník 13 států severoamerických spolek s Francií. Také smlouva o mír roku 1783 jest většinou jeho dílem. Politicky úspěšně činným byl až do roku 1788, pak veřejný život opustil jsa stár a churav. Zemřel 7. dubna 1790 jako největší občan severní Ameriky. Jemu ku cti nařídili kongres národní smutek.

Nápis na náhrobek napsal si sám takto: "Zde odpočívá tělo Benjamina Franklina, knihtiskaře (stejně jako desky staré knihy, kterým byl obsah vytržen a které jsou zbaveny nápisu a pozlacení) pokrm pro červy, ale dílo se přece nezkaží, nýbrž (jak doufá) opět jednou objeví se v novém, krásnějším vydání, prohlédnuto a opraveno spisovatelem."

Na poprsí Franklinovo napsal d'Alembert následující hexametr: "On vytrhl blesk nebesům a žezlo tyranům."

Pokusy elektrické prováděl asi v letech 1740. Vyzkusil, že osamoceně visí kulička korková, dotknuvši se vnitřního obložení láhve, od vnějšího povrchu jest odpuzována a naopak. Pak vedl dráty vnějšího a vnitřního povrchu láhve až na malou vzdálenost k sobě a pověsil mezi oba konce korkovou kuličku; tu byla kulička přitáhnutá jednou od jednoho konce, podruhé od druhého, a kývala se mezi oběma až do vybití láhve; zakládaje na těch a jiných pokusech vysvětlil Franklin chování se leydenské lahve a dal teorii o elektrině. Dle něho byla pouze jediná elektrická materie, které dle své povahy má jedna hmota více, druhá méně. Stav hmoty, který nazýváme elektrickým, byl by ten, že hmota má buď přebytek nebo nedostatek onoho množství elektriny, které jí dle její povahy (vlastností) náleží. V o-nom případě byla hmota kladně, v tomto záporně elektrickou.

Třeme-li o sebe hmoty, aby se zelektrizovaly, přejde s jedné hmoty část elektriny na druhou, a ta zelektríci se kladně, druhá hmota, ztrácejíc elektrickou materii zelektríci se záporně. Obě hmoty mohou opět své elektrické rovnováhy nabýti, když je spojíme nějakým vodičem elektriny. Dle té domněnky vykládal výjevy s láhví Kleistenovou takto: Přivádí-li se vnitřnímu povrchu láhve elektrina, tak se vnějšímu povrchu zrovna tolik elektriny odvede buď rukou, která láhev drží, nebo jiným vodičem. Jelikož sklo, elektriny nepropouští, nemůže se elektrická rovnováha do-staviti, a láhev jest nabita. Spojí-li se nyní vnitřní a vnější

povrch láhve vodičem, proudí nadbytek kladné elektriny kladně k záporné, a rovnováha se získá; t. j. láhev jest vybita. Má tedy láhev před i po nabytí totéž úhrnné množství elektrické materie (látky) a nemění nabytím množství, nýbrž pouze rozdělení.

Nepomíjející slávu zasloužil si Franklin uplatniv bleskovod. Přirozeně veden byl k nálezu tou měrou, že blesk jest mocná elektrická jiskra. Náhled ten byl sice již jinými vysloven, ale Franklin chopil se pokusů, by se o pravdivosti výroku toho přesvědčil. Pravda sice, že d'Alibard v Mary-la-ville asi 6 hod. od Paříže pokusy toho směru činil, ale zcela jinak. D'Alibard, povzbuzen pokusy Franklinovými, postavil asi 40 stop dlouhou železnou tyč, přivázal ji hedvábnými provazy k dřevěnému kolu, kterýž byl rovněž jako dolní konec železné tyče od deště chráněn. Když nebyl doma, přehnala se bouřka, a sluha jeho Koiffier, jemuž vše bylo potřebné sděleno, obdržel jiskry asi 1½ pal. dlouhé, které zapáchaly sirou a s praskotem s tyče přeskakovaly. Za osm dní potom (18. — 5. r. 1752) opakoval týž pokus s tyčí 99 stop vysokou Delor před králem Ludvíkem patnáctým.

Franklin ovšem o pokusech těch ničeho nevěděl; proto volil také cestu zcela jinou. Franklin zhotovil si draka ze dvou křížem zbitých latí, které povlékl hedvábným šátkem; konec hoření tyče měl železnou špičku. Drak byl přivázán na provázek, na jehož konci visel klíč. Na klíč byla přivázána hedvábná šňůrka, aby byla ruka osamocena. Provázen jsa synem pustil ve Filadelfii, když bylo bouřливо, draka do výšky, a obdržel elektrické jiskry. V září téhož roku (1752) postavil nad svým domem osamocenou železnou tyč a prováděl s elektrinou ovzduší tytéž pokusy jako s elektrickou.

Franklin soudil dle pokusů těch dále, že může-li býti odveden blesk z mračen, musí býti také možno jeho škodlivým účinkům předejiti; jelikož pak elektrická jiskra pouze tam přeskakuje, kde jest vodič přetržen, nebo kde jeho vodivost nedostačí, bude nutno, aby se blesk neobjevil, vésti jej do země dosti tlustou, nepřetržitou tyčí železnou. Taková tyč buď elektrinu z mračna vyssaje, nebo kdyby přece udeřilo, bezpečně do země svede. Pak (1753) vydal druhý návod, jak bleskovody stavěti; první jeho návrh roku 1749 zůstal nepovšimnut.

První bleskovod dle jeho návrhu byl postaven r. 1760 na domě kupce Westa ve Filadelfii. Pak i ostatní Američané nedali se dlouho pobízeti a stavěli bleskovody s úspěchem, nejvíce ve státu Karolíně, kde bylo mnoho bouřek.

První, kdo na základě vědeckého bádání postavil přístroj, blesk neškodným činící, byl Čech, Ph. a Th. doktor Prokop Diviš.

Prokop Diviš*) narodil se v srpnu r. 1696 v Žamberce. Studovav na gymnasii ve Znojmě vstoupil do řádu premonstrátů v Luce. R. 1726 na kněžství byv vysvěcen stal se brzy potom professorem na filosofii v Luce a počal již novým směrem přednáseti, dokládaje totiž slova četnými pokusy z fysiky. Avšak již za rok musil přednáseti na vysokých školách salcburských theologii, při čemž setrval, a r. 1755 byl povýšen na doktora theologie. Později obdržel faru v Příměticích u Znojma, kdež, nemaje mnoho osadníků, téměř všechn svůj čas věnoval bádání přírodopysnému. První pokusy elektrické konal r. 1728. Roku 1733 29. — 8. byl povýšen na doktora bohosloví; kde byl povýšen za doktora filosofie, neznámo, ale psával se Ph. et Th. Doktor.

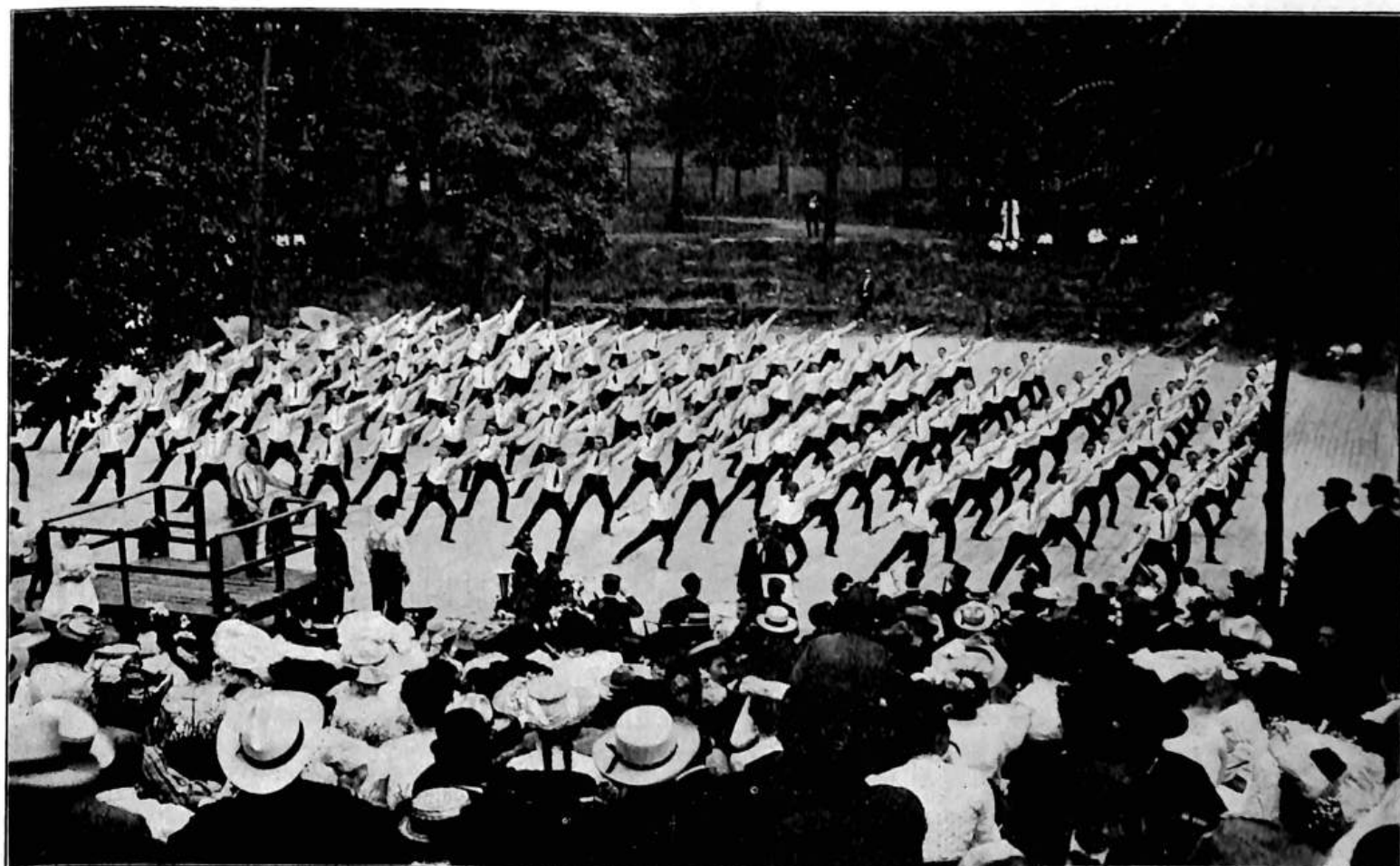
(Pokračování.)

*) Příspěvky k životopisu P. Divíše v "Osvětě" z r. 1880 od dvor. rady profesora Dr. E. Alberta. Viz také Ottův slovník naučný.

Naši v Lublani.

Tušili jsme, že Sokolstvo české uvítáno bude ve dnech 16. — 18. července v bílé Lublani na sletu Sokolstva slovinského skvostně, ale že bude zdar celkový tak pěkný jsme se ani nenadáli, jako nevěděli jsme, že nebýti Sokolstva amerického, ty slavnosti české v St. Louis by byly podivně vyzněly. Tedy skoro stejnou dobou dvě manifestace rodiny sokolské tam i zde a obě nanejdůležitější. Jak se tomu těšíme, však nechme mluvit hliďku sokolskou v Kolině "Pražský", jenž o Lublani píše jak následuje:

mu, který najisto jim přinese kýžené vítězství. Již příjezd náš na slovinskou půdu byl neobyčejně tklivý. Vlak zastavil v první slovinské stanici, označené již slovinsky v barvách červených — Bílá Peč — nádraží sice prázdné, ale několik milých, štíhlých dívek pozdravuje nás pozdravem nejkrásnějším: kyticemi ze slovanských alpských růží. A pak dále ve všech ostatních větších stanicích, všude opakovalo se to vřelé vítání, které sice nemá mnoho lesklých slov, za to ale přetéká citem opravdovým. Všechna místa, všechen lid podél trati ví o našem příjezdu, vlak rychlostí ujíždí, tak že jen dle ojedinělých hlasů, které v hluku vlaku donášejí se

Prostná cvičení boreů v St. Louis. — K článku: Pod jedním praporem na str. 230.

"Tolik nových dojmů a vzpomínek nezažil jsem již dávno při sokolském vystoupení. Ráz krajiny, bratrská společnost, jiný lid slovanský, jiné poměry a opět nové a krásné divy přírody korunovaly vyjížďku, která vyžadovala sice mnoho námahy osobní, ale byla všem vděčná, nezapomenutelná. Jak rádi jsme spěchali k srdcím upřímným, k srdcím ryze slovanským, které neznají klamu a neupřímnosti, které otevřeně, bez záľudu nám vstříc tlukou, která nás přijala jako starší bratry s otevřenou náručí a přitiskla nás na horoucí hrud' svou. Ovšem, my si lépe rozumíme, protože boj náš má společného a téhož nepřítele a povahou svou i rázem jest si tak podoben. Mnohé máme za sebou, čeho bratři Slovinci budou se muset ještě zbavit, ale posílnění byvše takovým mohutným projevem sympatie a opravdovosti i upřímnosti, nabudou opět nových, svěžích sil ku boji další-

k uším našim, dle mávání šátků a klobouků pozorujeme, jak jsme vřele vítáni. Na mnohých výšinách vztýčeny prapory, jinde zase hbitě jimi máváno. Mnohde hudba, zpěv, vše to sdružuje se v jediný, dlouhý, nekonečný jásot lidu slovinského, který dostoupil vrchole svého v bílé Lublani. První vlak dojel o 8. hod. večerní a uvítán byl starostou obce Ivanem Hribarem, po té starostou Sokola br. Dr. Ivanem Tavčarem, jimž odpověděl produševněnou řečí náš br. dr. Pippich. Hlučné ohlasy řeči pronesených svědčily, jak hluboce dotkly se všude zde shromážděného Sokolstva i lidu. Za krátko seřaděny župy, načež nastoupil pochod do místností ubytovacích. A tu poprvé promluvila duše davu. Jako jedním hrdlem na pozdrav provolávání náš sokolský pozdrav "Na zdar!" nebo "Živili!", jemuž naše čilé řady živě odpovídaly. V pravdě, takovéto uvítání ještě nikdy

Lublaň svým hostům nepřipravila. Sotva jsme se v bytech svých očistili a připravili, již spěchali jsme do koncertu a k přátelskému večeru, který byl uspořádán v Národním domě na počest přibylých hostů. A těch byl počet velmi značný. Čechové zaujali místo prvé. Vedle 1000 sokolů v krojích účastnilo se na 600 Čechů v občanském kroji. Byla to největší účast slovanská. Za Čechy řadili se Chorvaté, jichž všechny jednoty tu byly zastoupeny. Slovinci vysílali všechno své mužstvo, takže jich nemálo jednot vykázalo se plným počtem členstva. K těmto přiřadili se i ostatní Slované menšími poselstvy, takže tu byly zastoupeni Poláci, Bulhaři, Srbové, ba i Rus. Nejvýznamnější kmenové slovanští opět shromáždili se v jednu rodinu, osvědčující světu, že již nestává té pověstné rozháranosti slovanské, na kterou ještě Kollár si tak trpce stěžoval, ale že tu shromážděné celé Slovanstvo svými zástupci v jednotici a slučující myšlénce sokolské prohlašuje se za jedno tělo, ovládané jedním duchem. Život a pohyb v přátelském večeru, ba v celé Lublani hárá, všichni cítíme vzduch se té vlny slovanské, která jako mocný štít tu vystupuje, aby chránil nás všechny před pohromou jakoukoliv a od kohokoli. Pocity těm i hnutí mysli odpovídaly všechny řeči, pronesené tu všemi jazyky slovanskými, všem a pro všechny srozumitelnými. Za Čechy promluvil br. Novotný, za Poláky Krebický, za Chorvaty Bučar, za Rus br. Šnepp.

V den slavnostní, v neděli, o 7. hod. ranní započaly závody družstev na náradích. Bylo jich přihlášeno a dostavilo se veliké množství, závoděno úsilně vzdor ohromnému žáru slunečnímu, jaký v den ten panoval. Všichni závodníci osvědčili otužilost a vytrvalost obdivuhodnou, takže samy tyto vlastnosti získaly sobě cenu uznání. Tuhost závodů jevila se především v neobyčejném množství oprav. Tyto pak i počet družstev a náradí, na němž závoděno, dále prováděny odpůldne při veřejném cvičení, byvše ještě třikrát přerušeny. Ukončeny byly za soumraku a to jedině tím, že všechny skoky i prostná dohodou soudců odpadly. Zda-li správně? Mezi závody prováděny zkoušky k hromadným vystoupením, takže dopoledne rychle minulo našim borcům. Vše protáhlo se neobyčejně, tak že průvod, který měl nastoupiti o 11. hod., hnul se teprve o 1. hod. odpo. Za největšího úpalu slunečního postupoval průvod v následujícím pořadu:

V čele průvodu jela jízda slovinská, za ní hudba. V oddílu prvému pochodovali Čechové v síle 1000 mužů v krojích pod jediným praporem Č. O. S. (což bylo celkem na újmu vystoupení takového množství), s členy předsednictva a výboru v čele, v útvaru proudovém, župami děleném. V čele oddílu druhého, Chorvaté, v počtu as 400 mužů, neseny prapory, tvořící les vesele vlajících stuh a vlajek. V třetím oddílu konečně pochodovali Slovinci počtem 500 mužů, což jest velkým počtem, v uvážení, že Slovinci mají doposud neplných 20 jednot. Průvod sám poskytoval pozorovateli celou řadu zajímavostí. Ta uspořádanost, ta ladnost celých skupin průvodu jasně ukazovala, jak ta která skupina byla ovládána i z jakých lidí byla složena. Zvlášť některé jednoty jihoslovanské vynikaly pěknými postavami sokolskými, kterým podařilo se uplatniti i bez vysokých bot. Tak zejména budiž jen příkladmo uvedena jednotka celjská. Průvod byl neobyčejně živý. Byl všeobecně a velice hlučně pozdravován, sám pak živě pozdravy opětoval. Bylo znáti, že všechny ty zástupy stojícího i pochodujícího lidu byly ovládány stejnými pocity vypjaté nálady a vzrušených myslí. Všude, kam oko zabloudilo, všude kyne Ti v pozdrav ruka přátelská, a vítá tě ohnivý lesk živého oka. Zvlášť milý byl pozdrav z rukou a očí paní a dívek. Tentokrát v pravém slova smyslu zasypán byl průvod květinami všeho druhu, takže ulice byly vystlány zbytky kytic nezachycených. Byl to průvod impo-

nující, povznášející a výrazný, hřimavě hlásal, že Slovan poznává sebe sama, že sobě chce náležeti, sobě sloužiti a prospěti. Stanuli jsme před skrovnou budovou radniční, kdež promluveny řeči pozdravné i děkovací. Za sokolstvo Slovinské mluvil dr. Tavčar, za ostatní br. dr. Scheiner, za obec župan Hribar. Všechny řeči byly jiskrné, uchvacující, i dávaly výraz pocitům, jaké vzbuzeny dny slavnostními. Nevelké náměstí bylo úplně naplněno, takže rudá barva košil slila se tu v jediné moře, jehož obrysy zdobené byly velikým tlumem krásných paní a dívek, ve světlých šatech oděných. Sborem zpívány hymny národní (česká zdařila se), slovinská byla zpívána jen některými jednotami, čímž obraz tu vzniklý nabyl značné živosti. Pozdě po druhé hodině průvod z náměstí se rozcházel, aby účastníci uchýlili se do svých hostinců, kdež pro ně byly připraveny zasloužené obědy. Mezitím mnoho hostů ubíralo se do Nár. Domu, aby vyhověli pozvání župana Hribara ku společné hostině. I zde hlavním bodem byly pronesené řeči, jichž vedoucí myšlénka byla vzájemnost slovanská, zdar myšlénky sokolské, ocenění její, postup Slovanstva, jeho stav a poměr k Němectvu. Promluvil tu zástupcové všech národností slovanských: za Čechy bb. Prágr a Kalina.

Sotva hostina ukončena, spěchali jsme na cvičiště, abychom nezmeškali hodinu počátku. Všechny prostory, vyhrazené obecnstvu, byly již naplněny, takže nezbývalo téměř místa prázdného. Veřejné cvičení však nepočalo. Prohlédneme si zatím cvičiště. Jest umístěno na závodisti klubu kolařského. Základní obrys tvoří veliká elipsa. Uprostřed obehnaná zábradlím obdélník — vyhrazen pro cvičence. K němu vedou dva vstupy, rovněž zábradlím ohrazené, pro cvičence, vycházející ze dvou seřadišť od severu a jihu. Velká tribuna složená umístěna na podélné straně západní, proti ní pavillon hudební, všechny čtyři úseče s násypem šikmým použity byly pro menší tribuny, nahoře pro sezení, dole pro stání. Tribuna náčelníka umístěna dole na hlavní tribuně, v kolmé ose cvičiště. Již dávno podrobně prohlédli jsme cvičiště, dávno odbila hodina 5., začátek veřejného cvičení, ale posud neviděti mimo vytrvalé závodníky nikoho na cvičišti. Zvědavost tohoto nového obecnstva, však více jeho netrpělivost roste. Konečně o 6. hod. 15 min. zazní trubka vedoucího br. Murníka, prvé akordy hudby zahlaholí na cvičišti a již z obou bran seřadišť rázným krokem vstupují těsné řady mohutných dvou proudů borců. Vstup strhl obecnstvo ku potlesku. Hlavní bod celé slavnosti — veřejné cvičení — započalo. Příchod v rozstup ku prostným zdařil se, načež následovalo 5 oddílů cvičení prostných, jež v celku svém byla provedena dobře, pro znalce však ukázala mnohé nesrovnalosti, které zvlášť vynikaly u porovnání obou polovic cvičenců, z nichž na jedné straně byli pouze Čechové. Češi ovšem vyslali své nejlepší mužstvo, i nelze se diviti, že co do úsečnosti a v provedení nápadně ostře odlišovali se od druhé polovice cvičenců, kteří byli převážně Chorvaté a Slovinci. Všecky oddíly byly sledovány pozorně obecnstvem, jehož tyto nové obrazy okouzlovaly. Po každém oddílu ozval se v zápětí nekonečně dlouhý potlesk a hlučné projevy pochvalné. I zde hromadné vystoupení setkal se s úspěchem. Po prostných odehrál se akt projevu uznání práce sokolské u Slovinců. Č. O. S. odevzdala plaketu s medalionem svým, což provázal temperamentní, ohnivou řečí br. Sobotka, za Chorvaty odevzdal věnec stříbrný br. Hanuš, rovněž v řeči delší provázal dar ten, konečně Slovinci arménští podali veliký věnec. Slova díky pronesl br. star. Tavčar. I zde řeči, zejména br. Sobotky, hlučně byly aklamovány.

Následoval šťastně provedený sestup a odchod. Závodníci pokračují v závodech, jinak na cvičišti nastala dlouhá přestávka, nijak nevyužitkováná. Konečně přichází druž-

stva Jihoslovanů ku cvičení na nářadích. Všechna nářadí zastoupena, všude dobře a namnoze velmi úspěšně cvičeno. Je tu viděti výborný materiál, s kterým se dá mnoho pěkného vykonati. Po čas tohoto oddílu, bohužel, obecenstvo vniklo na cvičiště, chtělo sobě popřáti bezprostředního pohledu na cvičící borce. Pořadatelstvo, nepřipustiv toho, nemohlo již obecenstvo vypuditi ze cvičiště. Následek toho byl, že volný přehled, jaký dovolovalo cvičiště uvolněné, byl porušen, nemluvě ani o ztrátě pravého dojmu. Přichází dorost s tyčemi. Pěkná podívaná na štíhlá a lepá těla ta. I v pochodu snaží se držeti krok a vzositý trup. Ale již při zaujetí rozstupu lze pozorovati, že toto těleso složeno jest z různých, nestejně cvičených a ukázněných živlů. Rovněž i sestup se nezdařil. Prostná byla lepší, ale ne tak provedená, aby blížila se vzornému provedení. Za to dorostu podařilo se budování skupin ploských v délce as 30 metrů. Provedlo je 40 dorostů a 8 ukazovatelů. Skupiny byly velmi dobře sestaveny a ještě lépe provedeny. Skupiny byly dle všeho náhradou za nářadí, které odpadlo. — Opětne dlouhá a pro diváka hrozná přestávka, ač nastoupiti mělo pouze 30 borců ku vzorným prostným.

Konečně přicházejí, zaujávše přiměřené místo na cvičišti pokud to šlo pro obmezení místa, diváky naplněného. Pravda, bylo to mužstvo vybrané, a cviky, které provedli bez povelu, působily výborně. Navrhovatel těchto prostných měl šťastnou ruku ve výběru prvků, zvláště však v kombinaci, která švihem svým a smělostí volených přechodů překvapovala. Nejsmělejší evoluce byly zahrnuty v posledním oddílu IV., kde ku př. střídaly se podpory ležmo s obraty, provedenými v postojích vzpřímených a naopak. Mnozí jednotlivci nemohli sice překonati obtížnost výkonů těchto, však celkem provedení uchvacovalo. Tento oddíl byl jedním z nejkrásnějších celého veřejného cvičení a zanechal trvalý dojem v diváku. Hlučný potlesk byll zaslouženou odměnou statečným a vytrvalým borcům. Zase přestávka nekonečně dlouhá a unavující. Slunko zapadá, po cvičišti rozprostírají se dlouhatánské stíny vysokých stromů. Kruh diváků na cvičišti se sužuje, zvědavostí všechno puzeo ku středu, aby každý mohl pozorovati z blízka cvičení žen s kůželi. Jen velkým úsilím pořadatelstvu podařilo se kruh sevřený uvolniti, načež vstupuje za ohlušujícího potlesku 84 dívek, ustrojených v širokých kalhotách a v žívtících bez rukávů, vše barvy modré, buď tmavé neb světlé. Nedostatek celkového výcviku zřejmý byl z nedostatečného nástupu, z rozstupu i zřízení. Krouženo bylo celkem dobře, ač v podrobnostech mnohé pokulhávalo. Však ladnost volených pohybů zastírala nedostatky v provedení, takže i zde možno zaznamenati povšechný úspěch. Sraz i nástup ku nářadí provedeny těžkopádně, příprava nářadí, stížená zástupy obecenstva, trvala nekonečně. Započato.

Pro nastalý soumrak nemohli jsme s tribuny cvičení stopovati. Sestupujeme mezi diváky, kteří seskupili se kolem cvičenek na nářadí, dopouštějíce se téže chyby, kterou jsme vytkli. Cvičí se s chutí. Naši pozornost zaujalo především družstvo, které cvičí na kombinovaném koni na šir a dál s náskokem s pružného můstku se strany. Volené cviky jsou přiměřené, ladně s jistotou prováděné. Nad cvičištěm vládu svoji zahajuje jižní čarokrásná noc s temně-modrou klenbou nebeskou, miliony planoucích hvězd osvětlenou. Odcházíme nedočkavše se konce cvičení žen, provázení jednotvárným zvukem zvonečku, který v pohyb uvádějí stateční závodníci, dokončující závody své na šplhadle v pozdní hodině noční. Sotva opustíme místo vážné práce sokolské, ocitáme se v ruchu lidové veselice, která uspořádána na ohromné louce pod Tivolim. Elektrická zář osvětleného prostranství vábí všechno obecenstvo v místa vol-

ného a nenuceného veselí a radosti, jemuž plně a s celou vášní duší svých odevzdává se kde kdo. Nedivte se, veselice upravena v pravdě grandiosně. Nesčetná řada s uměleckým vkusem uspořádaných pavillonů, v nichž vládu rukou, očí a úsměvu obstarávaly spanilé zjevy lepých žen slovinských, toť vytvořené kouzlo "lidové veselice", které působilo silou přitažlivosti, již i my rádi jsme se odevzdali a plynouce ve víru toho ryčného veselí, plesali jsme se všim tím lidem radující se s radujícími.

Jen neradi odtrhujeme se od svých nových osobních přátel — ještě poslední celkový přehled věnujeme vlnobiti tohoto pohnutého moře radujícího se lidu a odcházíme k odpočinku zaslouženému. Takového dne budeme dlouho pamatovati. Zítř ráno do Postojny a pak k moři do Terstu.

FEUILLETON.

Tak se mi stále zdá, že nám sokolům pořádě ještě něco schází. Pamatuji se na dobu, kdy nás jistý cizinec porovnával s německými turnery (bylo to po českém dnu na výstavě chicagské) a porovnání to vypadlo v náš prospěch. Cizinec onen porovnával šiky naše v průvodu se šiky německými a úsudek jeho vyzněl v náš prospěch. Posuzoval naši hru na cvičišti — a úsudek jeho byl velice lichotivý. Zamlouvala se mu naše kázeň, naše stejnost v kroji cvičebním a stále, až německé spoluobčany užel vychvaloval do nebe, přece co se veřejného vystoupení týkalo, stavil nás vždy o příčel výše.

V tom s ním úplně souhlasím. Kdykoliv si sokolové na veřejném vystoupení dali záležet, vždycky dobyli si uznání i obdiv ciziny. Ale to není ještě vše.

Posud cítíme, že nám něco schází — a když o tom "něčem" přemýšlíme a počneme se porovnávat s turnery, octneme se o nějaký ten příčel doleji.

A v čem vězí to prožluklé "něco"?

V tom, že turneri dovedou lépe zasahovati do veřejných záležitostí nežli my — že naučili Američany pohlížeti na svaz turnerský jako na těleso, které vždy stává se do bitevního šiku, kdykoliv veden jest skrytý útok na svobodu osobní, kdykoliv katolicism počíná se státi výbojnějším, kdykoliv úskoční svatouškáři učiní pokus o to, propašovati do našich veřejných škol bibli — jak učinili již několikráte v Chicagu.

Kdykoliv se něco podobného na veřejnosti vyskytne, jsou turneri němečtí první, z jichž řad ozve se rázný protest. —

Co v podobných případech činíme my?

Ať si na tuto otázku odpoví každý sokol sám.

Já věřím pevně, že sokolové, šíří-li v lidu našem poznání o důležitosti výchovy tělesné — míním skutečnou výchovu a ne žádné umělůstky — že tím vykonají mnoho dobra, neboť jejich činnost jest nevyhnutelným doplňkem výchovy vůbec — ale věřím také, že zbývá jim též dosti času na to, aby do veřejných záležitostí činně zasahovali — a dále věřím, že každé to jejich vystoupení mělo by nésti ráz probuditosti, mužnosti, že každé to jejich vystoupení musí prozrazovati lásku k svobodě, aby veřejnost seznala, že v našich silných, zdravých tělech přebývá opravdu silný, zdravý duch — že sokolská organisace tvoří jeden z oněch pevných balvanů, na nichž svoboda našich institucí spočívá.

To jest, co nám ještě schází, abychom sobě dobyli přízně a úcty širší veřejnosti — a kdybychom ani o tu přízeň nestáli, dovolím si říci, že to jest, co nám ještě schází, aby-

chom mohli říci, že plníme svoje povinnosti co organizace sokolské.

Ale my až posud nebyli jsme s to k něčemu podobnému se odhodlati — a proto se nesmíme diviti, že často úsudky o nás pronesené, nevyzní příznivě. I když veřejnost uznává, že pečováním o výchovu tělesnou konáme svoji povinnost — očekává od nás při tom více. Kde pěstuje se tělesná síla, tam také má sídleti bystrý, silný duch — a bystrý duch nemůže zůstat klidným, nečinným, kde pokrytecká havěť snaží se podržiti základy osobní svobody.

Přemýšlejme o tom, sokolové — sledujme pilně běh veřejných událostí, a kdekoli se nám naskytne příležitost k tomu, vystoupiti v zájmu svobody i proti domorodým svatouškářům, učinme to způsobem neohroženým, rázným a důstojným.

Osnova cvičebních večerů pro ženy.

Pro S. A. upravil K. L. Jadrníček.
(Dokončení.)

Bez kruhu.

9. Víření dvou cvičenek čelně. (Uchopí se za ruce čelem proti sobě, napnou paže a sesunou nohy k sobě). Též se změnou směru a různými sestavami kroků a skoků.
 10. Víření dvou cvičenek bočně. (Drží se buď za ruce neb jsou zavěšeny v lokty a jsou přivráceny bokem k sobě). Též na zad a různými sestavami kroků a skoků, i změnou směru.
 11. Víření bočně tří cvičenek. Jedna stojí uprostřed a dvě drží se jí buď za ruce neb lokty. Též různými kroky a skoky a změnou směru.
 12. Víření v kruhu, liché ve vzpřímeném postoji, sudé ve visu ležmo před rukama. Držení buď za ruce neb v loktech. Též se střídáním visu ležmo mezi vířením.
- Poznámka: Při všech vířeních držíme-li se za ruce, uchopíme se pro pevnější hmat navzájem v zápěstí.
13. Cvičenky stojí volně v kruhu neb v řadě, ruce v bok, odpočítány jsouce na prvé a druhé: Na jedna činí výskok prvé, na dvě druhé. Opakově.
 14. Cvičenky jedna po druhé cvičí výskok tak aby jak jedna doskakuje druhá vyskočila; cvičí se jen v kruhu na způsob skákavého kola. (Myš).
 15. Výskoky 10., 13. a 14. možno konati též do podřepu a doprovázeti pohyby paží jako předpažit a vzpažit, též s 1/1- neb 2/1 obraty.
 16. Z téhož postavení jako při cvič. 14.: Na jedna skok prvých v před, na dvě skok prvých v zad na původní místo, na tři a čtyři totéž druhé.
 17. Z téhož postavení: Na jedna prvé skok v před, druhé skok v zad, na dvě prvé skok v zad, druhé skok v před, na tři prvé skok v zad, druhé skok v před, na čtyři prvé skok v před, druhé skok v zad.
 18. Cvič. 16. na dvě doby. Na jedna skok prvých v před, na dvě skok druhých v před a prvých v zad na původní místo, na jedna opět prvé v před a druhé v zad atd.
 19. Cvič. 18. s obraty. Na jedna skok prvých v před s celým obr. v l. (pr.), na dvě skok prvých v zad na původní místo celý obrat v l. (pr.) a skok druhých v před s celým obratem v l. (pr.) atd.
 20. Víření dvou soustředných kruhů v opačných směrech

krokem, klusem a různými sestavami kroků — též měniti směr víření po určitém počtu otočení.

21. Cvičenky v zástupu drží se za ruce a tvoří řetěz. Hádovák. (Krokem neb klusem mění co nejvíce směr, aniž by řetěz přetrhly).
22. Cvičenky stojí v zástupu těsně. Levou rukou opírají se o levé ramě své popřednice, pravou rukou uchopí nad kotníky a) buď svoji, b) neb své popřednice pravou nohu. V tomto postavení poklus o jedné noze soudobně.
23. Totéž v kruhu.
24. Zákl. post. opět těsný zástup, obě ruce na ramenou své popřednice. Pochod.
25. Totéž zákl. post. Pochod s přiřazenými pohyby nohou, ku př.:
 - a) Přednožit levou — zanožit levou — krok levou, krok pr. — opakově.
 - b) Přednožit levou — zanožit levou — krok levou, krok pr., krok levou — celý obrat v pravo na pravé patě a totéž v opačném směru — atd.
 - c) Přiřazenými postoji: 1. stoj přednožný levou, 2. stoj zanožný levou, 3. stoj únožný krok levou, krok pravou, krok levou, — tytéž stejě pravou atd.
 - a) v zástupu v přímém směru,
 - b) v zástupu v kruhu.
 - d) Totéž jako 3. ale místo stojů podřepy jednož.

Cviky na kladině.

Pochody sunné.

- 1) Páže skrčit zapažmo — pochod sunný pravou napřed — trčít stranou — páže skrč.
Časomíra 1 — 2.
- 2) Páže skrčit zapaž. — pochod sunný na zad, levou v zadu — trčít v zad a skrč.
Čas. 1 — 2.
- 3) Páže skrčit zapaž. — pochod sunný stranou — trčít v před a skrč.
Čas. 1 — 2.

Pochody sunné jednonož.

- 4) Páže skrčit připažmo, pravá noha na kladině, levá na zemi: pochod sunný, pravou nohou vztyk a trčít vzhůru.
Časomíra 1 — 2 — 3.
- 5) To samé druhou nohou vztyk konajícíce.
- 6) Jako cvičení 4) s přednožením v levo a trčením v před.
- 7) Jako cv. 6), však se zanožením a trčením paží v zad. Cvičení 4, 5, 6 a 7 provedeme též v stejném pořádku, však krokem sunným na zad.

Pochody krokem, páže připaž. skrč.

- 8) a) Stoj výkročný v levo — trčít v před.
b) další krok pravou upažit.
c) další krok levou a páže skrčit připažmo.
Časomíra 1—2—3.
- 9) Totéž pozpátku.
- 10) Stranou (pr. bokem) páže skrčit zapažmo.
a) stuj skřižmo v l. (levá noha přes pr.) trčít stranou.
b) Stuj úkroč v pravo — vzpažit.
c) Stuj spatný — páže skrčit zapažmo.
Časomíra 1—2—3.
- 11) Totéž v opačnou stranu.

Po předu vpaž. skrčit připažmo.

- 12) a) stoj předkročný v levo.
b) Předhyb — předklon — třít stranou.
c) Vzprím — nápom. 1. nohy stoj předkroč.
d), e), f), to samé pravou nohou začínaje.
Časomíra 1—2—3, 4—5—6.
- 13) a) Krok sunný pravou napřed.
b) Celý obrat v levo.
c) Předkloň — třít v zad.
d) Vzprím a páže skrčit připažmo.
Časomíra 1—2—3—4.
- 14) To samé opáčené.

Poznámky k našemu názvosloví.

(Příspěvek k posudku nynějšího stavu.)

(Pokračování.)

Sestava "přešvih únožmo pravou výsed únožmo pravou popředu" (z téže původní polohy jako cviky 5 až 6. dle nové soustavy zove se "přešvih únožmo pravou popředu — výsed únožmo pravou popředu — kolo přednožmo (snožmo) popředu nad krkem do stoje pokos (pravým bokem ku koni)").

To vše uvádím proto, aby při konečné úpravě názvosloví, v jejíž brzké uskutečnění doufám, na podobné případy se pamatovalo, a aby též v úvahu vzaty byly.

K tomu ještě dodávám:

Je-li předností nové soustavy mimo jiné to, že zpětný pohyb, na příklad z "přešvihu únožmo popředu", lze dle této soustavy obdobně nazvati popzátku, což dle soustavy staré přípustno nebylo, pak nastává povinnost důsledně přičiniti se o to, aby také v jiných případech podobná nesrovnalost se vyskytující též odstraněna byla: ze stoje pobok vpředu ruce na madlech

"výsed přednožmo levou"; zpětná cesta slove

"sesed přednožmo v pravo s půlobratem v levo".

Při prvním tvaru o půlobratu není zmínky (je podmíněn původním postavením jakož i konečnou polohou, která se však zvlášť nevyznačuje jsouc obvyklou obyčejně v témže "sedu roznožmo pokos"); dle toho obdobně nazývati by se měl tvar druhý "sesed přednožmo levou do stoje pobok v předu", aby i v takových případech nová soustava "přednosti" nabyla.

Tim by ovšem název metu "s obratem" téměř vymizel, obrat pak byl by jen naznačován určením počáteční a konečné polohy. Bylo by to skutečně předností? Bylo by to v duchu jazyka?

To vše bude se musit uvážit, neboť jsou to důsledky z toho, budeme-li užívatí názvů "popředu — popzátku" beze všeho omezení jen dle způsobu spojení metu s obratem nenáhlým.

To jsou však důsledky plynoucí z metů únožmo a jim v té příčině podobných metů odbočmo a přednožmo popředu nebo popzátku konaných.

b) Jiné ještě poznámky mám k dalším metům, totiž k metům roznožmo a zánožmo.

O prvních praví Klenka ("Sokol z r. 1895, str. 182.):

"Metý roznožmo popředu i popzátku provádíme dle téhož pravidla, jaké jsme stanovili pro metý únožmo, ovšem že při nich konáme obraty kolem osy podélné procházející středem těla. Mysleme si že stojíme ve stoji rozkročném. Máme-li metati únožmo pravou popředu, pohybovala by se směrem obličejě napřed, my máme však také metati únožmo levou popředu, a ta též pohybuje se napřed a při tom celé tělo obrací se znenáhla buď na levou nebo na pravou stranu, a když se potkaly (= stříž), pohybují se různými směry

dále do stoje na náradí, sedu, podporu, nebo stoje na zemi. Pohyb tento nejlépe se dá provésti a sledovati pokos na koni na dél 16) nad hřbetem; dle týchž pravidel provádíme i metý roznožmo popzátku, při nichž "stříž" po odskoku před náradím provedeme.

Způsoby těmi provésti ze výskok, přešvih, výsed i kolo".

Zde je na místě připomenouti si vlastnost metů "popředu — popzátku", která novou soustavou vyzdvižena na podstatnou známku metů těch: nenáhlý obrat soudobně s metem konaný, t. j. obrat u metů těch trvá aspoň potud (tak dlouho), pokud výšvih nebo sešvih se provádí.

Dle toho by tedy též "přednožka pokos" (ze stoje pobok vpředu) na koni na šíř k metům těm čítána býti měla: po odrazu obracím se v bok a současně přednožuji, tedy pokud výšvih trvá, trvá i půlobrat; tu je tedy též nenáhlý a soudobný půlobrat. Tim způsobem zvlášť při některých sestavách metý přednožmo se konávají, na př. "přešvih přednožmo v levo nazad — výsed (přeskok) přednožmo v levo".

Přece však k jich metům "popředu — popzátku" nečítáme, třeba tu obrat nenáhle a soudobně s metem se konal, a nečiníme tak proto, že obrat ten koná se směrem nesouhlasným s pohybem metu: půlobrat v pr. — pohyb metu v levo. Z toho důvodu také "přešvih přednožmo (snožmo) v pravo s půlobratem v levo na madla — přednožka v pravo" na koni na šíř, a podobná sestava z podporu pokos uvnitř bradel: "přešvih přednožmo (snožmo) v pravo s půlobratem v levo napřed (v polohu mírného zášvihu pobok, ruce na levé žerdi) — odbočka v levo přes obě žerdi (neb přešvih přednožmo snožmo v pravo zas v podporu pokos" nemůžeme ani dle nové soustavy za kola "popředu" míti.

Nemožno-li tedy cvičení taková (a podobná na koni na dél, na příklad "přednožka pokos v pravo s obratem v levo") za metý přednožmo "popředu" míti, třeba konána s obratem nenáhlým a soudobným, pak z toho patrno, že z toho vytčený výše podstatný znak neúplně určen.

Pak také výklad Klenkův metů roznožmo "popředu" je neuspokojující: pohybuje se v poznamenaném jím příkladě pravá (1) noha sice dle toho "popředu", nikoli však také levá (pravá).

Při metách roznožmo "popředu — popzátku" jeví se

16) Příslušná poznámka Klenkova k tomu zní:

Pravá noha po pravé, levá po levé straně se zdvihá a tělo obrací se na levo (pr.), tak že, když obě nohy nad koněm se vyhnou (= střížmo), levá při tom jest pod pravou a každá svým směrem dále se pohybuje ve stoj na koni, nebo podporu ležmo (= výskok), nebo v podporu prostý (= přešvih), nebo v sed (= výsed), nebo ve stoj na zemi (= kolo roznožmo). 17)

17) Taková cvičení nazývali jsme dle Tyršových starších cviků "střížemi";

stříž odbočmo = výšvih odbočmo (snožmo) ze vzporu jízdy pobok, levou nohou vpředu + výsed nebo přešvih roznožmo v levo (stranou),

stříž přednožmo = výšvih přednožmo (snožmo) + výsed nebo seskok roznožmo popředu,

stříž zánožmo = výšvih zánožmo (snožmo) + výsed nebo seskok roznožmo popzátku. Základ stříží o nohou napjatých je tedy met roznožmo a současně přemístění obou nohou v opačném směru. Tvary v poznámce Klenkově připomínané dle toho zvány býti střížemi roznožmo, ježto "stříže" dostaly jméno jako "kruhy" dle počátečního výšvihu. Viz ostatní "Základové tělocviku" str. 452./45. poz., 453./46., 458./51., 459./52., 466./59. a 471./64., kde z míst přiměřených věci seznati možno rozdíl mezi "střížemi" a "výsedy (přeskoky) roznožmo popředu" nebo "popzátku"

nevá soustava vůbec méně určitou a jasnou než stará: "výsed roznožmo v pravo stranou", ze stoje pokos vpředu (na koni na dél) a "výsed roznožmo v levo pozpátku" počínají úplně stejně, až na to, že v prvním případě koná se pouze půlobrat, v druhém obrát celý; podobně je tomu při roznožce v pravo stranou" na koze na dél a při "roznožce v levo pozpátku". Prvou, společnou část srovnati lze s "přednožkou pobok v pravo" na koze na dél; ježto ani tu, ani výsedy a přeskoky roznožmo stranou nečítají se k metům "pozpátku" (nebo "popředu"), lze za to míti, že tedy rozhoduje ta druhá část půlobratu při "roznožce pozpátku."

Metý roznožmo, dnes všeobecně a nesporně "v levo pozpátku" zvané provádíme správně takto: po odrazu a dohmatu (náskoku napřed do polohy vpředu) vykonáme půlobrat v levo na obou rukou krátce před tím otočivše trup dolní na levo a roznoživše bočně (=pravou přednožíme, levou zanožíme), načež pokračujeme v otáčení dalším půlobratem v levo nazad udržujeme nohy rozevřené (v roznožení, nikoli však výdrži, neboť půlobratem tím přecházíme v roznožení stranou, čelné — tedy tak, jak bychom ve stoji roznožmo pravou v předu, levou v zadu obraceli se v levo na špičkách) a pohybujeme se nazad.

Pokud se tedy obrácím, pohybuje se jedna noha "pozpátku", o druhé bych však spíše tvrditi mohl, že pohybuje se "popředu", než že by se též pozpátku pohybovala.

Podobně je na bradlech při "výsedu roznožmo v levo (pr. popředu)": pravá noha znatelně beze vší pochyby pohybuje se "popředu", ne tak levá. Srovnej dále "výsed roznožmo pozpátku" na bradlech.

Z toho vyplývá, že nová soustava čítá za metý roznožmo "popředu — pozpátku" ty metý roznožmo, při nichž aspoň jedna noha pohybuje se "popředu" nebo "pozpátku". Výjimku však činí výsed a přeskok roznožmo stranou.

c) O metách zanožmo praví Klenka (Sokol z r. 1893 str. 253.):

Metý zanožmo jen pozpátku děláme a to podobně jako metý odbočmo pozpátku, od nichž jen nepatrně se liší. Podobně jako u metů přednožmo vynechává se způsob "popředu", tak i zde vynechává se název "pozpátku" též neprávem, poněvadž potom nerozlišují se metý nazad — napřed, ani metý s obraty od těchto metů popředu a pozpátku.

(Pokračování.)

Tiché vody.

Román od Bohumila Havlasy. (Pokračování.)

Valga z Königsberku pozorující dětinnou radost dívky z daru žebráčky pravila úmyslně: "Jest to dar žebravého, otrhaného dítěte."

Dívka pustila kytku.

"Štítíš se?"

"Ah, jest krásna!" zvolala dívka místo odpovědi. Vzala opět kytici a tázala se: "Které asi květy mohou být nazvány květy klášterními?" A neslyšíc ani nečekajíc odpověď pokračovala: "Zdá se mi, tetínko, že květiny vypučely z duše matky země, že to jsou její myšlenky, tlumočnický citu, úsměv."

"To jest vše rostlinstvo, ale květiny, má drahá, jsou poesii přírody. Co soudíš o poesii, milá jeptiško?"

"Kořím se jí; i svatí otcové byli básníky, není nám tedy hříchem. V klášterní knihovně jest výběr básnických spisů, tak zvaných nezávadných. Čtla jsem ráda básně arcibiskupa Pyrkera."

Kočí zastavil koně, lokaj seskočil.

"Čo jest? proč zastavuješ?" Dříve než mohl kočí od-

pověděti, přiskočil ke kočáru silný muž v lesnickém oděvu. "Ah, Jerie! Co se stalo, pane lesní?"

"Račte odpustit, milostivé dámy, že jsem kázal zastavit. Stala se malá nehoda; chei, milostivá paní, poprosit—"

"Mluďte, mluvte!"

"Právě jsem nalezl v pasece pod 'Vyhliškou' pana setníka. Pan de Binelli se postřelil. Nelekejte se, milostivá slečno, není to nebezpečné, jest ale třeba rychlé pomoci, a kočár paní baronky bude zajisté dříve v D. . . než hajný; račte milostivě naříditi, aby sem na rychlo odeslali vůz pro raněného."

"Vůz? ah, k čemu to?" zvolala baronka prudce. "Pane Jerie, zavolejte Josefa! Ivane, podej mi uzdu, zadržím sama koně. Pomozte oba panu lesnímu odnésti sem raněného. Rychle! spěšte!"

"Jaké to neštěstí!" zvolala dívka chvějíc se uleknutím.

Baronka rozčilená, ale nicméně bez bázně stáhla zpět nevrle hrabající komoně. "Není to nic tak nebezpečného, má drahá, neděs se! Ovšem pro tebe to bude poněkud rozčilující společnost, mé dítě, raněný muž — tys tuším neviděla ještě krev?"

"Ne, ma tante, a chvěju se."

"Pak bude lépe, půjdeme-li do zámku pěšky, za čtvrt hodiny tam dojdeme."

"Chei se opanovati, ma tante, zůstanu."

"Jdou!"

S postranní cesty vystoupili tři mužové nesoucí na větvích sloužících za nosítka postřeleného setníka. Setník užřev dámy zahučel něco, co mělo být pozdravením, a přivřel oči. "Nenamáhejte se, Binelli!" zvolala baronka spěchajíc mu vstříc. "Zvolna jej neste, Jerie, on jest těžce raněn!"

Na úzkostlivý výkřik dámy odvětil lesní pokrčením ramen. Naložili setníka zlehka do kočáru. Rty raněného byly křečovitě sevřeny, oko jeho se neotvíralo, tvář byla bleďa. Mladý muž byl v tomto okamžiku velmi sympatický. Krví zbrocený šat přehodila baronka shavlem. Lesní vsedl do vozu, aby raněného držel na klíně. Koně se pozvolna hnuli k zámku, měkká, ujetá silnice nerozmnožovala bolest raněného.

Amata neodvracejíc zrak od setníkovy tváře na smrt bleďé promluvila pouze: "Jest bez sebe!" A její bleďost nezadala ničeho bleďosti raněného.

"A lékař, lékař!" pravila baronka pohlížejíc nedočkavě na lesního.

"Poslal jsem pro něj hajného, a ze zámku může mu jeti vstříc kočár."

"Kam jest raněn?"

"Do žeber na levé straně, milostivá baronko."

"Nevíte, jak se to stalo?"

"Měl jsem nehodu", řekl mi pan de Binelli, když jsem jej nalezl pátraje, kdo asi vystřelil v mém revíru. Bambitku a pouzdro jsem nalezl vedle něho."

"Ale vyšly dvě rány."

"Slyšel jsem obě, paní baronko; pan setník mi pravil, že druhá vystřelená bambitka musí být někde v pasece, blízko, kde ležel. Pouzdro bylo též na dvě pistole; pan setník je vzal s sebou chtěje střeliti do terče pod 'Vyhliškou' — řekl mi tak. Jak se ta nehoda udála, mi nevysvětlil."

"Rozeznáte výstřel Schwewerssovy lutyšské bambitky od této, kteráž jest obyčejná peštská práce?"

"Nikoli."

"Divno", zašeptla baronka. "Drahá Amato", pravila nahlas, "ty's rozechvěna."

Oslovená odtrhla zrak od tváře raněného. "Madame", odvětila sotva srozumitelně, "což je to tak nepochopitelné?"

"Pravda, nedivím se, druhý den teprv a zříš již tak děsný obraz ze světského života."

"Kdyby umřel —"

"Má duše, neumře; jest mlád, silen, rána není nebezpečná. Ach ovšem, bylo by to strašlivé, aby umřel, aby musil zahynouti tak mladý život."

Amata se zadívala na velkou krvavou skvrnu, jež se vyskytla na bílém sametu kočáru; tvář její se zarděla do temna.

"Jak krásný jest setník v tomto obraze smrti!" zvolala Valga z Königsberku. "Zhlíží skutečně jako ženich smrti! — Probouzí se ze mdloby, kvap, Ivane, ať dojedeme do zámku. Ubohý mladík!"

Tento otevřel oči, zimničný hled jich utkvěl ve dlouhém momentu na obličejí Amaty-Valerie. Jeho ústa se pousmála, chtěl patrně cosi říci, avšak k uším téměř omámené dívky zalétlo jen: "Sestřenko!" a zavřel opět oči.

"Omdlel?"

"Ne, Milosti, jest to zimničný spánek," odpovídal lesní; "neobávám se rány, ale zánětu, horečky."

"Ah, kdyby tu byl již V. . . On jej zachrání!"

"Dovolují si totéž doufat od jeho zručnosti."

"Vy tedy myslíte, že jej on zachrání?" vyplynulo z úst mladé jeptišky.

Baronka pohlédla na dívku pátravě. "Mé dítě, ty se zbytečně obáváš! Jest to tak obyčejné u lovců. Doufám, že ještě někdy uslyšíš o poranění baronky D. . . ské," pravila náhle lehkomyšlným tónem a usmála se. "Jak lehko by mohla vsáti do sebe zdejší povětrí ta útlá květina!" zahučela.

"Ale ta krev!" zvolala dívka pohlížejíc na velkou skvrnu.

"Krev! Toť prchavost života; čerstvá jest život sám, uschlá, vybledlá jest zemřelá přítomnost a uprchlá minulost. Krev, toť stať až ke zbraní, kteráž tvoří tuto krev stávající se v rukou pána svého pánem pána, vládcem jeho života." Baronka vzala bambitku z tobolky. "Toť názor společenského ruchu, našeho života. Pamatuj si to k výstraze, Amato, ty, která náležíš jinému životu. Bambitka natažena na prsou člověka — denní život. Chraň se této bambitky, ona vraždí sama, a člověk vraždí ji sebe sám — obyčejně — osud jen nabíjí, člověk strhne spoušť — do svých prsou, ano do svých prsou!"

Baronka vložila dívce zbraň do ruky. Tato ji odvrhla temně zkríknuvši. "Toť cynismus, jak mluvíte, madame. Tetinko, tetinko!"

"Má malá abatýše!" smála se divně Valga z Königsberku.

Setník opět otevřel oči. Baronka stíchla. Oko raněného utkvělo opět na tváři Amaty. "Střežila jste mne — díky!" mručel. Patrně byla to slova, jež dříve chtěl vyřici. Jeptiška se chvěla před tímto pohledem, jež rozeznávala baronka čtouc v něm slůvko vášeň. Nalézali se v zámku.

Baron jim vyšel vstříc. "Přihodilo se něco?" zvolal. A užřev raněného dodal: "Oho, nebohý příteli!" A tiskl mu ruku.

"Odeležím svou nešikovnost několik dní," usmál se raněný.

"Jsi statečný jun, Binelli! Baronko, dovolíte, abych vám nabídl rámě." Pomohl dolů chotí a volal mezitím: "Rychle! kvapte! odnese setníka! Pozorně! U d'ábla, toť mrzuté, ale bohda vyjde z toho! A kde je lékař? Jerie, poručte, aby zapřáhl okamžitě mé anglické běhouny, pojedu sám pro něj. Jsi ulekána, neti?" tázal se Amaty.

(Pokračování.)

DO P I S Y

Omaha, Neb., 6. července 1904.

Letošní státní závody sokolské státu Nebraska, pořádané ve dnech 3., 4. a 5. června jsou již u konce a též také posledními státními, nadále budou závody župní. Závodu těch účastníků se sokolové z Wilber, Plattsmouth, Schuyler, Bruno, So. Omaha a Omaha a sokolky z Plattsmouth,

So. Omaha a Omaha v hojném počtu. Na nádraží šli vstříc sokolové z Omahy, odkud se hned ubírali do sokolovny. Obchody v naší české Praze byly pěkně dekorovány prapory jak českými tak i americkými a též i někteří své příbytky okrášlili.

V pátek se sokolové sjížděli a večer se odbývala schůze závodníků a soudců v sokolovně. V sobotu měly býti odbývány závody v parku, a jelikož nám nepřála povětrnost, odbývány v sokolské síni, kde se cvičilo celé dopoledne na hrazdách, bradlech a koni na dél a s polední přestávkou spěchali všichni k obědu, aby po náležitém občerstvení se každý dostavil se v čas do průvodu na cvičiště, poněvadž se trochu vyjasnilo, a neunavně pokračováno v práci sokolské až do 7.30 večer. Po závodech uspořádán večer v sokolovně taneční věneček. Návštěva byla veliká a byli jsme tu do rána, do dvou hodin, když tu sokol Mik vystoupí, chtě mluvit několik slov k obecenstvu. Myslili jsme, kdo ví co nám nebude pěkného povídat — a on zatím nás posílal domů, abychom se dobře vyspali a připravili na neděli.

V neděli dopoledne konalo se veřejné cvičení v parku. Přesně o 2.30 vyrazil průvod sokolů, sokolek, žáků a žákyň ze sokolovny a ubíral se za zvuků české hudby středem české čtvrtě. Nejmenší žáci a žákyň vezli se na vkusně upraveném voze.

Sokolky z Omahy provedly zdařilý rej, naši malí sokolové a sokolky provedli cvičení prostná s činkami a praporky a kroužení s kůžely sokolek z Plattsmouth se všem líbilo a všichni odměňováni bouřlivým potleskem obecenstva. Výkony všech sokolů sledovány pozorně a odměněny zaslouženou pochvalou. Po skončených závodech uspořádána večer akademie s pěkným programem, při němž ohlášen byl výsledek závodů. Pořad sestával z několika čísel jak hudebních tak i zpěvu. Slavnostním řečníkem byl prof. B. Šimek. Pi. Emilie Bandhauerová přednesla proslov věnovány přítomným sokolům a sokolkám.

Dne 30. května se konala slavnost věčnění hrobů našich, již odpočívajících. Návštěvníků bylo velké množství. Hlavní slavnost uspořádána byla na Česko-nár. hřbitově a několik českých spolků se účastnilo. Sokolové a sokolky v průvodu dostavili se na hřbitov a hned po příchodu přistoupeno k odhalení pomníku Františka Jelena, jednoho ze zakládajících členů zdejšího Sokola. Odhalení provedeno bylo péčí Těl. Jed. Sokol. Přítomní se shromáždili kolem hrobu a zde zapěl smuteční sbor Pěv. Odbor Těl. J. Sokol, načež oslovil shromážděné krátkou řečí p. F. J. Kuták, načež následovalo vlastní odhalení, jež vykonal starosta Sokola, Rud. Havelka. Sokolové a sokolky na znamení úcty obešli kolem hrobu. Sokolové též ozdobili hroby všech ostatních zemřelých svých členů a podobně učinily totéž ostatní spolky. My sokolky též ozdobily mnohými květy hrob naší zemřelé sestry, Františky Bártové. —

Na oslavu otevření Auditoria odbývaly se ve dnech od 7. do 26. června koncerty Innesovy kapely, při kterých též účinkoval nejvýznamnější virtuos na kornet, slavný krajan náš a člen Plzenského Sokola v Chicagu, Bohumír Kryl. Umělec ten spoluúčinkuje již déle jako solista se znamenitou kapelou Innesovou. Při posledním koncertu pořádaným, podána mu krásná kytice Pěv. Odborem T. J. S., již si umělec velice vážil a dar ten poslal své manželce do Chicaga. Doufáme, že slavný mistr nás opět brzy navštíví a uspořádá koncert se svým vlastním orchestrem, který hodlá sestaviti. Bude nám srdečně vítán.

Dne 2. července uspořádán byl společenský letní ples Těl. Jed. Sokol a sborem Omažských Sokolek v Sokolovně, který se vydařil nad očekávání skvěle, vzdor deštivému počasí. Jelikož se sobotní zábava tak skvěle vydařila, pořádá-

na opět druhá zábava a sice 23. července. Zábavy ty jsou pořádány pouze za účelem vydělání peněz a čistý výtěžek použit na krytí výloh spojených s vysláním čtí sokolů a sokolek na závody T. J. S. v St. Louis, dne 6. srpna 1904.

Na zdar!

Anna Bilková.

New York, 24. července 1904

Krutou ranou osudu postižena jest rodina náměstka jednoty naší, člena Výk. Výb. N. J. S. a podnáčelníka br. Václ. Hampla. V sobotu dne 9. července t. r. o půl šesté večer zemřela Anastazie Hamplová po operaci. Zemřelá zanechává tu truchlivého manžela, pět malých dětí a staříčkého otce. Nechci jiti hlubokou a bolestnou ranu, kterou utrpěla rodina Hamplova, zmíním se jenom o ztrátě, kterou úmrtím jejím utrpěla rodina naše sokolská. Již jako dívku vidíme tuto výtečnou ženu vstupovati do našeho dramatického odboru, vidíme ji v řadě našich sokolek, a konečně stala se vynikající silou v kruhu našem vůbec. — Úmrtím jejím však nejvíce utrpěl náš dram. sbor. Skromňoučká a přece tak vynikající ochotnice, hotova vždy účinkovati, vzítí úlohu třeba již vrácenou, úlohu malou i velikou, zkrátka řečeno, gratuloval bych dramatického sboru, podařilo se mu získati náhradu za skutečnou ochotnici, sestru Hamplovou. Táž učinila pro naši rodinu sokolskou mnoho a zasloužila si právem toho účastenství při její pohřbu a všeho toho, co pro pozůstalé učinila naše jednotka. Pohřeb její byl hodným její památky a důstojným, účastnili se: výbor Příznivkyň a manželé sokolů, výbor Těl. v Nem. podp. sboru dívek a paní v N. Y. a 3 čtí sokolů. Pokoj popeli jejím a paměť na vždy!

Již tento týden rozloučíme se se závodníky, odjíždějícími do St. Louis. Doufáme, že jako vždy, i tentokrát vyjdou ze závodů čestně. Doufáme, že chování jejich bude důstojné a hodné sokolů česko-amerických. Doufám, že budou-li ještě pospolu v St. Louis sokolové američtí dne 8. srpna, že vzpomenu si dvacátého výročního dne úmrtí našeho Tyrše. Že vzpomenu na onen osudný den, když před 20 lety dlelo Sokolstvo americké v Chicagu, že udála se pohroma, jakou Sokolstvo utrpělo zrádou Miroslava Tyrše.

Četl jsem nedávno v jednom česko-americkém časopise článek nadepsaný "Turneri na výsavě". Myslím, že by neškodilo článek tento v "Sokole Americkém" uveřejniti, neboť v něm nacházím mnoho zajímavého a pro nás sokoly poučného. Chceme si často bráti příklad dle turnerů, nuže v onom článku jest mnoho pěkného, z čeho bychom si příklad vzítí mohli. Poukazuji na některé body: "Turner má zůstat Němcem, to je jeho největším úkolem; turner má býti každému vzorem, modelem atd."

Minule v dopisu jsem vyslovil pochybnost, že tisícero-násobná vražda na parníku Gen. Slocum zůstane nepotrestána. Dnes bych skoro chtěl na to přísahat, že lakotné společnosti se nestane nic, úplaným a nedbalým úředníkům druhé nic, vyšetřování se vleče, a tak pomaloučku se zapomené, aneb se vina smekne na některou bezvýznamnou osobu, ne-li docela na člověka úplně nevinného.

Po hromadné vraždě v chicagském divadle, po hromadné vraždě o zřícení hotelu Darlington, nyní po zločinu na osudné lodi marně hledáme těch, kteří byli by za tyto zločiny potrestáni, spravedlnost spí, protože jest uspána zvukem zlata.

Kdyby podobných následků nedbalosti a úplatnosti bylo na Rusi, tu by dávno zdejší šikmooký, žlutý žurnál Hearstův ukazoval na ruskou korupci, na ruský barbarismus a na vše, co se hodí do krámu nepřátelům Slovanů a Ruska zvláště.

Neříkám, že na Rusi snad úplatnost není, ale věřím, že není takové jako zde, vždyť i ten odvážec smetí hledá úplatky, o policii ani nemluvě.

Kdyby na Rusi zahynulo za malou chvíli 1000 žen a dětí, tu svolal by rusozroutský tisk americký celý Jeruzalem a Jericho proti Rusi, a nutil by vládu o zakročení a zaslání petice. Kdyby vzdělání američtí žurnalisté, kteří myslí, že Praha jest v Uhrách, zametali před svými dveřmi, ohlédlí se do Colorada, do Hazletownu, aby spočítali všechny, kteří v Kentucky neumějí číst a psát, kdyby dali Rusi pokoj, lepší by udělali, a nemusili by si v očích lidí rozumných — škodit.

Al. Bohdanecský.

Chicago, 28. července, 1904.

Poslední čas bylo mi vytýkáno, že nedávám žádné zprávy o našem sboru do Sokola Amerického. Uznávám sám, že by bylo na čase se polepšit. Jednota naše snaží se, aby pokračovala s duchem času, což nejlépe bylo viděti o našem veřejném cvičení, až na to, že by mělo býti více cvičících členů, neboť náš sbor jest dosti silný na počet. Cvičení provedeno velmi pěkně. Zvláště naše mládež obojího pohlaví se produkovala výtečně a z toho bylo viděti, že si naši cvičitelé dávají záležet na tom, by jim žáci dělali čest.

Stejně jak veřejné cvičení vydařil se výlet. Návštěva byla velmi četná. Závodilo se na všech stranách, a každý, kdo byl přítomen, si líboval, že se dávno tak nepobavil, jako mezi našimi bratry. Je viděti, že prospíváme.

Za to ale Sokolové naši se špatně vyznamenali na náš český svátek, 6. července.

Jako každoročně, tak i letos pořádala Stráž Osvojených přednášku v naší síni, která byla velmi slabě navštívena — a přec na tak významný den měl by každý sokol se přihlásiti, že skutečně bere zájem o pokrok a vymanění se z okovů sektářských pověr, které přivedly našeho mistra Jana Husa až na hranici. Ano, bratři, v tomto ohledu měli bychom býti horlivějšími! Vždyť jest to jen jednou za rok, ačkoliv by neškodilo, kdyby i jiný čas se pořádaly přednášky, vždyť může býti téma rozličné. V našich řadách jest několik dobrých řečníků, jen je vybídnouti a při tom se může udělati nějaký zábavní pořad a pobavíme se i vzděláme bez velkých výloh. Jen více živosti, ostatní již půjde. Nemyslíte?

Těž musím oznámiti, že jsme ztratili dva členy, kteří odešli tam, odkudž není návratu. Překvapilo mnohého z nás, když slyšel, že br. Tomáš Kamiš zemřel, a že ho máme jíti vyprovodit k poslednímu odpočinku. Sotva zapadla hlina na jeho hrobě, opět jeden br. Antonín Velek se s námi na vždy rozloučil. Oba sokolové, první v starších letech, druhý ještě mladík, těšili se všeobecné přízni a byli vždy pořádnými členy naší jednoty. Budiž jim země lehkou! —

Mnoho zdaru k závodům sokolským přeje

Frank Kyzivát.

Členům Plzenského Sokola.

Bratři sokolové!

Ve schůzi, odbývané dne 28. července t. r., jednáno bylo ohledně položení nové podlahy do velké síně, neboť nynější již nedostačuje, a po krátkém rokování přijat jednolhasně návrh, aby byl každý člen assessován zvláštním poplatkem \$1.50, kterýžto poplatek má býti splacen nejdéle do nového roku. Bratři sokolové vezmou tudíž toto na vědomí. Na zdar!

Stan. Halík, náměstek.

Vác. Růžička, tajemník.

Kdo z Evropy zasílá předplatné

mezinárodní poukázkou, sděl to také ihned jednateři Výkonného Výboru Nár. Jed. Sok., Jan Černýmu, 437 E. 71st Str., New York City. Z poukázky není vidno, kdo jest zasílatelem, a to působí obtíže při vybírání peněz na poště zdejší, a peníze tyto jsou obvykle zaslány zpět, poněvač jednatel neví jméno zasílatele.

*** Z Á P I S

ze schůze soudců hlavních závodů odbývaných ve dnech 4., 5., 6. a 7. srpna, v St. Louis, Mo.

Schůzi zahájil vrchní náčelník N. J. S., br. A. Haller, z Chicaga, Ill., tajemníkem zvolen Jan J. Hrbek ze Cedar Rapids, Ia. — Čteny pověřující listiny soudců a přijaty. Celkem soudcovský sbor čítal 24 členů jak na jiném místě udáno.

Br. Vašák se poděkoval z úřadu soudce, a na jeho místo byl dosazen br. J. Novák, z Wilber, Neb. Plzenský Sok. navrhuje na místo br. Vinického Vil. Kroužilku za soudce. Přijato. Soudcové po dosazení bratří Vil. Kroužilky a J. Nováka byli všichni přítomni.

Vedle soudců náležejících k N. J. S. byli též bratři jednot nesdružených a ústy br. Košáře z Chicaga, žádali, aby jim byl povolen nikoliv soudce, ale referent. Po delším rozhovoru ohledně té věci, jehož účastnil se i br. pořadatel listu našeho, dal br. Vil. Kroužilka návrh, aby nesdružené jednoty byly zastoupeny referentem, který by měl právo hlasovací v poradách soudců a v otázkách technických vůbec. Přijato a jmenován br. Košář.

Milwaukee ústy br. Záhořika prohlašuje, že jest spokojeno s tím, co soudci N. J. S. učiní, a žádá, aby jich družstvo bylo připuštěno i k mimořádným závodům, čemuž ochotně vyhověno. Sokol Slávský jest též spokojen, co učiní soudcové, starosta N. J. S. br. Martiny ale apeluje, aby měly nesdružené jednoty referenta pouze.

Sok. Mladočech z Racine, Wis., též důvěřuje soudcům N. J. S. Br. Hoškovec chce cvičit v oddělení třetím a po řádném vysvětlení otázky té žádosti jeho učiněno za dost.

Čtena pravidla závodů a po malých opravách ohledně souzení prostných borců, na kterých se celý soudcovský sbor usnesl, byla přijata. — Vrchní náčelník má obstarati ukazovatele, jakož i má opět oznámit četám všem, že budou závodit ve cvičení pořadovém a prostném. Též br. Hrbek dal návrh, aby byla odbývána schůze závodníků a do té schůze aby měli právi jíti a jednati borci jednot nesdružených.

Sok. Tesář navrhl, aby se při závodech prostných počítalo do pěti bodů na každý oddíl jednotlivcům a čtě aby se čítalo co celku též do pěti bodů. Za soulad cvičení při pořadových má se čítati jen celku do pěti bodů za provedení.

Jan J. Hrbek, taj.

Ústřední Výbor Západní Župy Sokolské.

Omaha, Neb. 1. srpna 1904.

Schůzi, dne 17. července, zahájil starosta Mík. Přítomní členové: Mík, Jelen, Mathauser, Havelka a Vonásek. Nepřítomni: Jiran, Anna Zikmund a Barb. Šperl.

Zápisky minulé schůze čteny a přijaty.

Stanovy mají se dát tisknout a sice tak aby stránky se-staveny byly, aby se mohly skládati, místo knížky.

Tajemníku ponecháno aby se o tisk stanov postaral.

Mathauser podal zprávu, že sokolky zakoupí si potřebné kůže samy.

Má dopsati se co nejdřív jednotám stran vyslání cvičitele na jeden měsíc pro každou jednotu, jakož aby odpověděly jednotlivé sbory, kdy by se jim nejlépe hodilo, aby cvičitel náležitě přijat byl.

Příjem, Black Wolf \$1.05, Crete \$3.25, celkem \$4.30.

Oldřich Jelen, taj.

Zápis o schůzích výkonného výboru N. J. S.

New York, 13. července.

Starosta F. Martiny zahájil schůzi. Ze členů scházel K. E. Hrbek a A. Jahoda.

Br. Hampl oznamuje, že nemůže místo soudce při hlavních závodech v St. Louisu přijmouti, jelikož jej stihla nepředvídaná nehoda. Na jeho místo zvolen J. Bačkora od T. J. S. New York.

Následující Jednoty doposud nezaslaly jména závodníků: T. J. S. Omaha, So. Omaha a Abie.

Přihlášených závodníků jest doposud 175 a sice do 1. odděl. 5 čt a 7 jednotlivců, do druhého odděl. 15 čt a 9 jednotlivců, do 3. odděl. 5 čt a 7 jednotlivců.

Výbor na tělocvik, který měl podati zprávu stran cen a odměn se nedostavil. Odloženo do příští schůze a br. F. Martinymu bylo uloženo, by se o to zasadil a svěřenou jim práci vykonal a ceny i tisk k závodům patřičně zaopatřil. Na to schůze skončena.

New York, 25. července.

Starosta F. Martiny zahájil schůzi. — Br. J. Krizan a F. Lier oznamují, že jim není možno místa co soudců při hlavních závodech v St. Louisu přijmouti. Na místo br. Krizana zvolen br. Doskočil a na místo F. Liera zvolen F. Ji-cha. —

Nár. Tiskárna nabízí Výk. Výb. 150 kusů Památníků více, než bylo objednáno, neboť jim zbývá papír, za \$60. Nabídka tato byla přijata a Památníky ony zakoupeny.

Vrchní náčelník br. A. Haller zasílá účet za 1,200 liber činek v obnosu \$42.00, který byl přijat a k vyplacení odkázán.

Br. jednatel oznamuje, že zaslal br. A. Haller úplný seznam závodníků. Výbor na tělocvik podal zprávu, že obstaral veškeré ceny k hlavním závodům a sice jeden vítězný pohár pro vítěznou četu v prvním odděl., 3 poháry pro 1., 2. a 3. vítěznou četu v druhém odděl. a jeden pohár pro vítěznou četu 3. odděl. Zároveň odevzdal ceny pro jednotlivé vítěze a usneseno, by pro každé oddělení byly obstarány 3 odměny aneb znaky a sice: 1 zlatý, 1 stříbrný a 1 bronzový. Na to schůze skončena.

New York, dne 1. srpna.

Náměstek F. Bartunek zahájil schůzi. — Zápisy ze schůze odbývané ze dne 4., 13. a 25. července přijaty.

Národní Tiskárna oznamuje, že Památník bude v určitý čas zhotoven a že dne 3. srpna bude již 300 Památníků zasláno do St. Louis. Zároveň přikládá účet v obnosu \$775.25 za tisk a vazbu Památníku, kterýž byl přijat a k vyplacení odkázán.

Účet Franklin Litho. and Engraving Co. v obnosu \$9.46 za rytiny do Památníku přijat a k vyplacení odkázán.

Účet od br. Letovského za poštovní listky v obnosu \$2.50 přijat a k vyplacení odkázán.

Účet br. J. R. Jičínského, vrchního poradatele za různé vydání spojené s Památníkem v obnosu \$12.50 přijat a k vyplacení odkázán. — Br. J. R. Jičínský oznamuje, že práce na Památníku jest dokonána a vše zaslal na patřičné místo.

Br. Široký oznamuje, že nemůže místo co soudce přimouti a na jeho místo zvolen br. Vonásek od T. J. S. Praha.

Sbor Plz. Sokolek oznamuje, že se účastní hlavních závodů v počtu 15 neb 18 závodnic.

Nár. Tiskárna zasílá účet za výpravu Sok. Am. za měsíce červenec v obnosu \$172.10, který byl přijat a k vyplacení odkázán.

Jednatel oznamuje, že zaslal rozličné tiskopisy T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids.

Výbor na tělocvik podal zprávu, že veškeré jim svěřené práce k zaopatření cen, odměn a tisku k hlavním závodům zaopatřil a jednatelem odevzdal.

Br. Lier oznamuje, že br. F. Martynymu vydal \$800.00 ku vyplacení soudců v St. Louis, pod patřičnou zárukou.

Finanční výbor podal zprávu, že srovnal knihy jednatele a pokladníka a našel vše v úplném pořádku.

Příjem za druhé čtvrtletí \$1.105.95
Hotovost z posledního sčítání 2.441.11

Úhrnem 3.547.06
Vydání za druhé čtvrtletí 1.241.80

Zbývá hotovost \$2.305.26

Následující Jed. zaslaly zprávy a poplatky: T. J. S. Chicago \$50.40, Čechie \$20.40, Brooklyn \$3.50, Newark \$32.10, Philadelphia \$22.20, Praha \$33.50. Sbory Sokolek: Vlasta \$9.35, Čech, Cle., \$82.30, New York \$153.30, Wilber \$18.00, Slov. Lípa \$45.30, Tábor \$37.40, Plattsmouth \$13.70. — T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids, první splátku na dluh \$100.00. Úroky z banku za první půlletí \$17.50. — Na to schůze skončena. M. Grabenstein, taj.

Členové noví a vyloučení.

— Dd T. J. S. Praha v Chicagu přijati: Jos. Řehoř, Jos. Rejsa, Fr. Prchal a Jan Divoký. Vyloučen pro neplacení Horáček.

— Od Slovanské Lípy, Chicago, odstoupil R. A. Slavík. Zemřel Jiří Kaplánek.

— Do Sok. Jed. Philadelphia přijat: Victor Steinberg, Jan Semerád vyzvedl si přestupní listinu; vyloučení pro neplacení příspěvků: Anton Neibert, Karel Josefický, Josef Šulda; Josef Tábořský odstoupil.

— Do T. J. S. New York byli přijati: Kratochvíl Jan, Stehlík Karel; vyloučení pro neplacení: Tuch Jos., Kutnohorský Adolf II., Jonáš Rud., Günzl Arthur.

— Od T. J. S. Newark, N. J., vyloučení pro neplacení: Jaroslav Matyáš a Vác. Procházka.

— Do T. J. S. So. Omaha přijati: Vác. Mareček, Fr. Janoušek, Jos. Ryba.

— Do Plzeňského Sokola v Chicagu přijati: Jos. Unger, Karel Neumann, Jos. Pařízek, Otto W. Vošáhlík, Jos. Mařík, Alois Michálek, Frank Albricht, Rudolf Tábořský, Jos. Sládek.

— U T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., zemřel Fr. Funke; poděkoval se M. Wachtel; vyloučen pro neplacení Boh. Brojer.

— Od T. J. S. v New Yorku vyloučení následující: Veprék Alois, Jos. Němec, Moric Schack.

— Od T. J. S. Newark, N. J., vyloučen Hugo Sysel.

— Čtvrtletní zpráva Sok. Slov. Lípy v Chicagu. Přijati: Jos. Novák, Fr. Růžička II., Emanuel Uhlíř, Václav Sixta; zemřeli Antonín Vopat a Jiří Kaplánek; odstoupili Frant. Blažek, Alois Kreml, R. A. Slavík, Jiří LeGros, R. Slavík, Jan Janeček.

Finanční zpráva

Nár. Jed. Sok. za druhé čtvrtletí 1904, počínaje 1. května, končí 31. červencem.

Příjem.

Za vstupné a příspěvky od sborů	\$1029.95
Sokol Americký	20.64
Výcvik a vzdělání ve sborech	1.31
Tiskopisy a různý tisk	8.10
Sjezdy, závody a slavnosti	9.00
Úroky z banků	17.50
Do fondů pro příští sjezd	19.45
	<u>\$1.105.95</u>
Hotovost z minulého čtvrtletí	2.441.11
Úhrnem	\$3.547.06

Vydání.

Sokol Americký	667.75
Tiskopisy a různý tisk	20.00
Různé	9.50
Denní tělocvičné školy	40.00
Sjezdy, závody a slavnosti	220.75
Památník Nár. Jedn. Sokolské	204.75
Výcvik a vzdělání ve sborech	2.26
Poštovné, dovozní a podobné	9.04
Služné tajemníku, jednatelem a pokladníku	58.75
Úhrnem	<u>\$1.241.80</u>
Příjem	\$3.547.06
Vydání	1.241.80
Hotovost	\$2.305.26

Jan Černý, Jednatel.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc červenec 1904.

Příjem.

2. Za oznámku v Sok. Amer.	\$ 1.50
2. Sbor Sokolek v Baltimore, Md.	3.10
2. Těl. Jed. S. Crete, Nebraska	20.70
2. Za tělocvičnou knihu	23
4. T. J. S. Svornost, N. Y.	18.20
4. T. J. S. Fugner, L. Y. N. Y.	10.90
4. T. J. S. Fugner přisp. na př. z náhr. těl. školy za rok 1903	10.00
6. T. J. S. Westfield, Mass., na př. z náhr. těl. školy za rok 1903	10.00
9. Sokol Chicago, Chic., Ill.	50.70
9. Za těl. knihy	30
9. T. J. S. Čechie, Chic., Ill.	20.40
16. T. J. S. Brooklyn, N. Y.	3.50
18. T. J. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.	100.00
18. T. J. S. Newark, N. J.	32.10
19. S. J. Philadelphia, Pa.	22.20
23. T. J. S. Praha, Chicago, Ill.	33.50
23. Sbor Sokolek Vlasta, St. Louis, Mo.	9.35
23. Sokol Čech, Clev. O.	82.30
25. T. J. S. New York, N. Y.	153.30
25. Úroky z banku za první půlletí	17.50
27. T. J. S. Wilber, Neb.	18.00
27. Sokol Slov. Lípa, Chicago, Ill.	45.30
27. Sokol Tábor, Chicago, Ill.	37.40
30. T. J. S. Plattsmouth, Neb.	13.70
30. Předplatné na S. A. z Čech	97
30. Za těl. knihu	10
	<u>\$715.25</u>
Hotovost z minulého měsíce	2315.32
Úhrnem	\$3030.57

Následující jednoty mají zaplacené:

T. J. Crete, Neb., za II čtvrtletí 1904; Svornost, N. Y., za II 1904; Fuegner, L. I., za II 1904; Sok. Chicago, Chic., za I a na II 1904; Čechie, Chic., za I 1904; Brooklyn, N. Y., za II čtvrtletí 1904; Tyrš, C. R. Ia., první splátka na dluh za 2. 1903; Newark, N. J., za I a II 1904; Praha, Chic., za II 1904; Phila., Pa., za II 1904; Sokolky Vlasta, St. Louis, Mo., za II a na III 1904; Čech, Clev., za II 1904; New York, N. Y., za II 1904; Wilber, Neb., za II. 1904; Slov. Lipa, Chic. za II. 1904; Tábor, Chic., za IV 1903 a na I 1904; Plattsmouth, Neb., za II 1904.

Vydání.

2. Za písně pro T. J. S. Grabtree, Oreg.	\$ 1.50
2. Za rytiny pro Památník N. J. S. Enterprise Engraving Co.	195.50
4. Za 3900 výtisků S. A. s výpr. a pošt. pro červen, t. r. Nár. Tisk.	171.25
4. Za 500 pošt. lístků s tiskem br. F. Lierovi	6.00
4. Za dopravu a obstarání rytin pro Památník br. F. Lierovi	2.05
4. Náhrada za vydrž. těl. školy za r. 1903 T. J. S. Fuegner, L. I.	10.00
4. Poštovné za první půlletí t. r. tajemníku V. V. M. Grabensteinovi	3.09
4. Náhrada za vydrž. těl. školy za r. 1903 T. J. S. Westfield, Mass.	10.00
23. Vrečnímu pořadateli S. A. za červenec br. Rudiš-Jičinskému	30.00
23. Výp. poř. S. A. za červenec br. A. Hallerovi	10.00
23. Výp. poř. S. A. za červenec br. J. Čermákovi	10.00
27. Za 1200 lb. činek pro hlav. závody v St. Louis p. Antonín Hyněš	42.00
30. Za ztrátu času a cestov. k hlav. závodům soudci Fr. Jichovi z N. Y.	53.25
30. Za ztrátu času a cestov. k hlavním závodům soudci Jos. Bačkorovi	53.25
30. Za ztrátu času a cestov. k hlavním závodům soudci Ferd. Martynymu, N. Y.	53.25
31. Služné taj. V. V. za druhé čtvrtletí t. r. M. Grabensteinovi	8.75
31. Služné pokl. V. V. za druhé čtvrtletí t. r. Fr. Lierovi	5.00
31. Služné jednateli V. V. za druhé čtvrtletí t. r. J. Černému	45.00
31. Za pošt., dovoz a pod. za druhé čtvrtletí t. r. jednateli	9.96
31. Náhrada za čtyry cesty do schůze V. V. br. V. Zvoníkovi	1.04
31. Náhrada za osm cest do schůze V. V. br. Št. Kostkovi	2.08
31. Náhrada za devět cest do schůze V. V. br. Fr. Hrochovi	2.34
Úhrnem	\$ 725.31
Příjem	\$ 3030.57
Vydání	725.31
Hotovost	\$ 2305.26
Fond pro příští běh cvičitelský	42.85
Fond pro příští sjezd v Detroit, Mich., r. 1908	326.22
Na U. S. Savings banku	400.00
Na Germania Savings banku	300.00
Na Dry Dock Saving banku	300.00
Hotovost skutečná	936.19
	\$ 2305.26

Na zdar!

Jan Černý, t. č. jednatel.

Ústřední Svobodná Obec.

Čtvrté měsíční schůzi Svobodné Obce, dne 29. července, předsedal F. B. Zdrůbek, po přečtení a přijetí protokolu a dopisů podal tajemník R. J. Pšenka svoji zprávu, ze které vysvitá, že co se členstva týče, čítá Ústřední Svobodná Obec 32 údů.

Svobodných obcí řádně ustanovených a k Ústřední organizaci přihlášených, jest již šest, a to v Chicagu, Ill.; Sunny Side, Tex.; New Prague, Minn.; Maynard, O.; Yukon, Okl. a Hutchinson, Minn.

Ze zprávy snaživého organisatora Dra. Išky vysvitá, že se jeho dílo, jehož se podíjal, ku potěše a prospěchu všech svobodomyšlných úplně daří. Ku přednáškám jeho nejenom dostavuje se obyvatelstvo míst, kam zavítá, ale krajané sjíždějí se z daleka, aby jeho řeči potírající náboženský blud a rozplameňující k účinné svobodomyšlnosti vyslechl. — Hnutí za účelem povznesení a sesílení svobodomyšlnosti, povstavší v Chicagu, působí nejdříve na venkově, ale vlny jeho se šíří a co nevidět zasáhnou i města, aby probudily svobodáře k účinné, svorné práci, navzdor všem protivenstvím z tábora klerikálních a jiných svobodomyšlnosti nepřátelských.

Na vnitřní práci vykonán ve schůzi Ústř. Svob. Obce též značný krok. V jednání o tom, že měl by dán býti svobodomyšlným učitelům i žákům řádný svobodomyšlný katechismus, v němž by bylo na všechny bludy církevního učení ukázáno, a všechny špatné stránky církve a sekt osvětleny, shledáno, že máme dva takové katechismy, Bittnerův a Šperův, jež svému účelu vyhovují. Mimo to vydáván bude ve "Svojanu" výtečný svobodomyšlný katechismus Mangasariův, v otázkách a odpovědích, jež hodí se výborně pro mládež k učení z paměti. Tento katechismus po svém vyjití ve Svojanu, orgánu "Svobodných Obcí" vydán bude Ú. S. O. ve zvláštní brožurce, jež vítána bude všem svobodomyšlným, jmenovitě pak školám.

Tiskovému výboru uloženo, aby vypracoval úplný seznam svobodomyšlných časopisů a kněh ve kterém by se Svobodným Obcím a jich příslušníkům doporučily publikace rázu čistě svobodomyšlného, tak aby v případě zařizování knihoven nebyli na rozpacích.

Na to rozhodnuto, aby se započalo s vyzváním Svobodných Obcí ku volbě zástupců do Ú. S. O. Jakmile dostoupí počet zastoupených Svobod. Obcí počtu desíti, rozjede se nynější těleso a předá svoji práci i svoje úkoly oné nové Ústřední Obci, složené ze zástupců S. Obcí, a tím založen bude první organizační střed svobodomyšlných krajanů, tím utvořen bude základ pevné jednotě českých Osvojenců, Jednotě, již mezi námi svrchovaně zapotřebí.

Oznámení.

Plzeňský Sokol v Chicagu, Ill., volí sborového cvičitele ve schůzi, která se bude odbývat dne 25. srpna 1904, a sice na lhůtu jednoho roku. Kdo by si přál o ono místo se ucházet, nechť laskavě podá nabídku i s vysvědčeními nížeapsanému výboru nejdéle do 23. srpna 1904. Cvičitel povinnen věnovat veškerý čas svůj cvičení členů, žáků a žáků na dobro sboru. Zároveň musí přistoupit a chovat se dle pravidel, které mu sbor vytkne.

Ant. Hejda, Jos. Skalský, Vác. B. Dibelka.

Nabídky adresovány buďtež: Ant. Hejda, Atlas Brewing Co., Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Plování uznáváno jest za nejdůležitější cvičení tělesné.

Adresář Národ. Jed. Sokolské ve Sp. Státech

VÝKONNÝ VÝBOR Národní jednoty sokolské v New Yorku: Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420 24 E. 71 st. F. Martiny, starosta, 1329 First Ave.; F. Bartuněk, náměstek, 318 E. 71st St.; Jan Cerný, jednatel, 437 E. 71st St.; Max Grabenstein, tajemník, 1 Teasdale Pl.; F. Lier pokl., 410 E. 71st St.; výbor tělocvičný: V. Hampl, A. Jahoda a Kar. Hrbek; výbor účetní: Fr. Hroch, Stěpán Kostka a V. Zvoník. Náměstek A. Haller, 818 S. Ashland ave., Chicago, Ill.; podnáčelníci Aug. Tesař, St. Louis, Mo. a Fr. Filip, Cedar Rapids, Ia.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR: Starosta Vác. Hampl, náměstek Ant. Mysliveček, jednatel Jos. A. Knedlhans, 420-424 East 71st St., N. Y. City, pokladník Stan. Sýkora, náměstek Fr. Bartuněk, 318 E. 71st St., podnáčelník Ed. Vokál, finanční výbor Jos. Sklenka a Ferd. Martiny. — Schůze odbývá se každé 3. pondělí v měsíci v 8 hodin večer v Sokolovně, 420 až 424 vých. 71. ulice, N. Y.

SOK. JED. BLESK v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston Sts.; Fr. Beneš, 1734 Ashland Ave.

T. J. ČESKO-SLOVANSKÝ SOKOL v Bayonne, N. J. odbývá schůze v místnost Geo. Waško, 94-96 E. 22nd St., taj. Jan Halík, 267 E. 22nd St.

T. J. SOKOL BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., (poslední sobotu), jedn. Fr. Huml.

T. J. SOKOL, Brooklyn, N. Y., 2. pondělí, tajemník Vác. Švarc, 512 Lorimer St.

T. J. S. FUEGNER, L. I., City, N. Y.; 2. sobotu, 317 Moore St.; taj. Filip Vojtěch, 166 Skillman ave., Long Island City.

T. J. SOKOL, Newark, N. J.; 2. pondělí v místnosti H. Pfeifera, roh 15. av. a 9. ul., taj. Al. Rovenský, 93 Vaverly av.

S. J. SVORNOST, Morrisania, N. Y.; 1. sobotu v místnosti Ed. Freye, 700 E. 166th st.; taj. J. Šrámek, 907 E. 167th Street.

T. J. SOKOL, New York; 2. a posl. pondělí, 420-22-24 E. 71st St.; taj. Jos. A. Knedlhans, 420-22-24 E. 71st St.

SOK. JED. PHILADELPHIA, Pa.; 1. neděli v měsíci v České budově a sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpol.; taj. Leo J. Pavlík, 2137 W. Marshall St.

T. J. SOKOL, Westfield, Mass.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 118-120 Meadow st.; taj. Fr. Rumlík, 4 Hanover st.

T. J. S. HORYMÍR v Curtis Bay, Md.; schůze 3. neděli v Národní síni Č. S. P. S., taj. Matěj Kubík, 17 Cereal St.

SBOR SOKOLEK Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md., 3. neděli v sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston st.; taj. Antonie Tavík, 1734 Ashland ave.

Župa Sev.-Východní, sídlo v Clevelandu, O.

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR: Starosta Jos. Štíbr, tajemník Fr. Cais, 14 Irland Army Ct., Cleveland, O., pokladník A. Pánka, náměstek Jan Fryš, roh Tillman ave. a Ash. St., Detroit, Mich., I. podnáčelník Josef Štíbr, II. podnáčelník A. Pánka. Další členové výboru: Jan Chábek, Jos. Rozhoň, Mat. Krejzl, V. Bernrajter, Jos. Ouřada, V. Štíbr. — Schůze 4. neděli odpol. ve 2 hodiny u "Sokola Čech".

SOKOL CLEVELAND, 3. neděli v Sokolovně, roh Central ave. a Plymouth st., jedn. Emil Šlapák, 15 Capitol Street.

SOKOL ČECH, Cleveland, O.; 2. čtvrtek v Sokolovně, 6 Wendal ave.; taj. J. O. Kulas, 1199 Broadway.

SOKOL ČESKO ZÁBAVNÍ, Cleveland, O.; 1. čtvrtek v Sokolské síni; taj. Fr. Cais, 14 Grand Army Ct.

TĚL. A PODP. JED. BUDIVOJ, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; taj. Jos. Janeček, 698 Antoine St.

T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.; taj. Boh. Masák, 498 La Salle Ave.; účetník Bedř. Masák, 103 Tillman Ave.

SOKOL LORAIN, Lorain, O.; 4. neděli ve 2 hod. odp., v síni Aloise Štolby, 422 Charles St.; taj. O. Tomášek, So. Broadway.

Župa Střední, sídlo v St. Louis, Mo.

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR: Starosta Vác. Šedivec, tajemník Fr. Siroký, 3450 Itaska St., pokladník Cyr. Šádlo, náměstek V. K. Triska, 1911 Geyer ave., I. podnáčelník Jan Jiroušek, Chicago, II. podnáčelník Ferd. Engelthaler, Cedar Rapids, Ia., ustavující jednatel (organisátor) Aug. Tesař, 2334 S. 13th St. Další členové výboru: Fr. Vuch, Jos. Janča a Tom. Ulrich. Schůze 3. čtvrtek v Sokole, 2001 S. 9th St., St. Louis, Mo.

Tajemník výboru sokolského na svět: V. K. Triska, 1911 Geyer Ave.

PLZENSKÝ SOKOL, Chicago; 2. a 4. čtvrtek; taj. V. Růžicka, 524 W. 18th Place; účet. B. V. Nejedlý, 825 So. Harding Ave.

SOKOL CHICAGO, Chicago; 1. a 3. středu v Sokolovně, 1118 Kedzie ave.; taj. Josef Zeman, 1049 Troy Str.

TĚL. JED. ČECHIE, Chicago; 1. a 3. pondělí v síni Čechie, 32-34 Emma st.; taj. Vác. Dvořák, 667 Milwaukee av. T. J. S. TÁBOR, Chicago; 1. a 3. čtvrtek v nové sborové síni, 1300-2 41st ave.; taj. Fr. Kyzivát, 1355 So. 42nd Ave.

T. J. S. PRAHA, Chicago (Town of Lake); schůze 1. a 3. středu v síni Patronátu Č. S. P. S.; taj. Vojta Vorel, 1939 W. 47th St.

SOKOL SLOVANSKÁ LÍPA, Chicago; schůze každý čtvrtek v sokolovně, 106-108 DeKoven St.; tajemník Jind. Hájek, 133 W. Taylor St.

ČES.-AMER. SOKOL, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slovan. Lípy; Jos. A. Heyduk, taj., 1612 Wolmer St.

T. J. SOKOL, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen ave.; taj. Karel Milčie, 1527 Picker St.

T. J. S. MOUNT PLEASANT, St. Louis, Mo.; 1. a 3. středu; taj. Jos. Černý, 4711 Minnesota ave.

TYRŠ C. R. SOKOL, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolovně, roh 3. ul. a 7. ave.; taj. J. J. Hrbek, 1306 So. 2nd Str.

SBOR SOKOLEK VLASTA, St. Louis, Mo.; 3. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen ave.; taj. Josefina Beck, 1856 So. 12th Str.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústřední výbor: Starosta Jos. Mík, tajemník Oldřich Jelen, 1231 So. 14th St., pokl. Jan Mathauser, náměstek Rud. Havelka, 1446 S. 16th St.; podnáčelníci: Frant. Pavlík, Prague, Neb., Bed. Vašák, Wilber, Neb. Další členové výboru Alois Jiran, Anna Zikmund a Barbora Šperl. Schůze 3. neděli v sokolovně v Omaze, Neb.

T. J. S. KAREL JONÁŠ, Abie, Neb.; 1. neděli; taj. Jos. Donát.

T. J. S. HVĚZDA ZÁPADU, Black Wolf, Kansas; 1. neděli; taj. Josef Doleček, Ellsworth, Kansas.

T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; 1. neděli; taj. Vác. Blatný.

T. J. SOKOL, Crete, Neb.; 2. neděli ve své síni; taj. Mat. Kuncl.

T. J. SOKOL, Milligan, Neb.; 2. neděli v Central Hall bratří Jichů; taj. V. F. Bouša.

T. J. SOKOL, Omaha; 2. středu; taj. Rud. Fibinger, c. o. Hotel Prague, 13th & William Sts.

T. J. SOKOL, Plattsmouth, Neb., 2. pond., taj. L. Jiran

T. J. SOKOL, Prague, Neb.; 2. pondělí; taj. A. L. Vlasák.

T. J. SOKOL, Schuyler, Neb.; 2. středu v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. F. R. Chrastil.

T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb.; 1. pondělí, tajemník Jan Ohnesorg, 191 So. 24th St.

T. J. S. KAREL JONÁŠ, Wilson, Kansas; 2. a 4. neděli; taj. J. W. Somer.

T. J. SOKOL, Wilber, Neb.; 1. pátek v Sokolovně; taj. V. J. Kačer.

SBOR SOKOLEK, Plattsmouth, Neb.; tajemnice Rebecca Haines.

SBOR SOKOLEK LIBUŠE, So. Omaha, Neb.; 2. neděli v místnosti F. Franka, 20th and S. Sts.; tajemnice Barbora Sperlová, 20th and S. Sts.

SBOR SOKOLEK, Omaha, Neb.; taj. Fr. Krajíček, 1906 S. 12th St.